

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 209

Poznań, środa dnia 7 maja 1930

Rok XXV

Indje na wulkanie

Wiadomości, nadchodzące z Indji, brzmią coraz groźniej. Ostatnio dwie kompanje wojsk tubylczych odmówiły posłuszeństwa, nie chcąc występować z bronią przeciwko swoim rodakom. Akcja biernego oporu, rozpoczęta przez Ghandi'ego, lada dzień może się zamienić w powstanie zbrojne. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, Ghandi, podnieciwszy ludność do nieposłuszeństwa władzom angielskim, obecnie po swem aresztowaniu nie będzie mógł opanować sytuacji. Na czele ruchu stanęli skrajni nacjonalisci, którzy niedwuznacznie dążą do otwartej wojny z panowaniem angielskim.

Jak się zdaje, lord Irwin popełnił błąd, pozwalając tak długo Ghandiemu prowadzić otwartą agitację przeciwko władzom angielskim i nie przeszkadzając mu w jego symbolicznym pochodzie ku morzu. Długie pozostawienie na wolności Ghandiego, wywołało wśród rozfanatyzowanych hindusów przeświadczenie o nietykalności ich wodza, oraz o słabości rządu angielskiego. To też zamiast, spodziewanego przez Anglików uspokajania umysłów, nastąpiło coraz większe podniecenie. Aresztowanie Ghandi'ego przyszło ze stanowiska interesów Anglii za późno i zamiast usmierzyć, gotowe podniecić bunt.

Rząd angielski znalazł się w niezmiernie trudnej sytuacji. Ostre represje i tłumienie wszelkich objawów insurekcyjnych z bronią w rękę, może spowodować ogólne powstanie w całym Indjach, łagodne zaś postępowanie w stosunku do przywódców nacjonalistycznych hinduskich, mogło być potraktowane przez nich, jako objaw słabości rządu i ośmielić wszystkich do czynnych wystąpień.

Celem łatwiejszego zorientowania się o rozgrywających się obecnie wypadkach nad Gangesem, warto przypomnieć sobie w chronologicznym porządku, przebieg wydarzeń, które poprzedziły akcję Ghandiego.

Po wojnie światowej, w której wzięło udział dobrowolnie około miliona Hindusów, rząd angielski, przez wdzięczność, nadał dnia 23 grudnia 1919 roku, tak zwany „Government of India Act“, na którego podstawie Indje otrzymały częściowy samorząd, który miał być jednocześnie próbą dojrzałości politycznej narodu indyjskiego. Akt powyższy nie zadowolnił nacjonalistów hinduskich, którzy spodziewali się po wojnie światowej większych swobód, a nawet zupełnej niezależności. Wobec szerzącej się niechęci do rządu angielskiego, lord Irwin zapewnił przywódców hinduskich że w niedalekiej przyszłości Indje otrzymają całkowity samorząd, na wzór innych dominjów wielko - brytyjskich.

W 1921 roku, podczas podróży następcy tronu angielskiego księcia Walji po Indjach, ludność zachowała się niechętnie, a nawet wrogo, demonstrując w szatach żałobnych. W 1922 roku, apostoł ruchu wolnościowego, Ghandi za ogłoszenie nieposłuszeństwa i biernego oporu władzom, został aresztowany przez Anglików i osadzony

Koła rządowe a nadzwyczajna sesja Sejmu

Warszawa, 7. 5. (Tel. wł.) Pojutrze, w piątek o godz. 1 marszałek Daszyński będzie przyjęty przez p. Prezydenta na Zamku i wręczy mu podpisany przez mniejszość około 200 posłów wniosek, żądający zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej. W kołach politycznych przeważa opinja, że rząd będzie zmuszony sesję zwołać, jakkolwiek niewątpliwie jest, iż w kołach kierowniczych sfer rządowych

istnieją poważne różnice poglądów na rozwiązanie spiętrzonych trudności. O różnicach tych zaczynają mówić dość szeroko, a punktem ich wyjścia są kwestje gospodarcze. Czy w razie zwołania sesji stanąby przed Sejmem rząd Sławka, czy też już inny, nie podobna w tej chwili odgadnąć. Sesja zostałaby zwołana w 14 dni później. (w)

Pancernik niemiecki przeciw Polsce

Berlin, 7. 5. (Tel. wł.) „Deutsche Tageszeitung“ zamieściła znamieny artykuł w obronie projektu budowy nowego pancernika niemieckiego, przy czym wskazuje na korzyści tego pancernika w razie wojny z Polską.

„Wprawdzie dowodzi się nieraz — pisze „Deutsche Tageszeitung“ — że wojna Niemiec z Polską bez równoczesnego wystąpienia przeciw Niemcom Francji, jest niemożliwa — ale opinja ta nie jest słuszna. Zależy to przede wszystkim od stosunków francusko - włoskich. Póki one są naprężone — Francja nie odważy się wysłać na Bałtyk w obronie Polski żadnego swego okrętu. Jest to może paradoks, ale doprawdy zabezpieczenie Prus Wschodnich od strony Polski zależy od stosunków między Paryżem a Rzymem i od stosunków między Rzymem a Berlinem... Nie na-

daremnie zabiega Warszawa tak gorliwie o łaskę Mussoliniego!

Na argument, że Francja w razie wojny polsko - niemieckiej zaatakuje Niemcy drogą lądową od Renu — odpowiada „Deutsche Tageszeitung“, że wojna z Polską jest możliwa tylko w razie zaatakowania przez Polskę Prus Wschodnich. Polsce jako stronie atakującej Francja nie ma obowiązku udzielić pomocy, tembardziej skoro mogą nie sprzyjać takiej pomocy ani Anglja, ani Włochy. Szybkie odparcie ataku polskiego na Prusy Wschodnie jest konieczne, aby zapobiec tak zw. „faktom dokonany“, których później Liga Narodów nie jest w stanie zlikwidować. — Otóż w szybkiej akcji obronnej Niemiec — nowy pancernik może dać wielką pomoc, współdziałając z akcją lądową i paralizując morską dowóz amunicji dla Polski.

Niemieckie manewry wiosenne

Berlin, 7. 5. (PAT) Według informacji prasy wielkie wiosenne manewry Reichswehry odbędą się w tym roku w południowej części Turynji. W manewrach weźmie udział kilka dywizyj. W związku z przygotowaniem szef sztabu Reichswehry gen.

Heye wraz ze swoim sztabem bawi obecnie w Turynji. W manewrach weźmie udział jako goście, oprócz attaché wojskowych państw zagranicznych, przedstawiciele prasy i oficerowie b. cesarskiej armji.

O pomoc dla niem. prowincji wschodnich

Berlin, 7. 5. (PAT.) Gabinet Rzeszy obradował wczoraj nad projektem ustawy o pomocy dla niemieckich prowincji wschodnich. W obradach uczestniczył prezydent Banku Rzeszy dr. Luther. Z 2 części, na jakie podzielony został program ogólny, gabinet rozważał mniejszy, zawierający tak zwany program doraźny, który

ma być przez Reichstag załatwiony równocześnie z budżetem. Program doraźny składa się z 3 części: 1-sza przewiduje redukcję długów własności ziemskiej, 2-ga wzmocnienie własności rolnej w prowincjach wschodnich, 3-cia zaś — rozbudowę sieci komunikacyjnej na pograniczu wschodnim.

Rząd Rzeszy rozporządza na ten cel sumą 117 milj. mk.

Berlin, 7. 5. (PAT.) Gabinet Rzeszy na posiedzeniu wczorajszym ustalił sposób finansowania „sofortprogramu“. Z przedłożonego przez ministra finansów sprawozdania wynika, że rząd na finansowanie programu pomocy dla prowincji wschodnich rozporządza sumą 51,3 milionów marek, przewidzianą w budżecie na r. 1930. Pozatem na cele finansowania programu pomocy użyte mają być dochody

uzyskane ze sprzedaży własności nieruchomości państwa na terytorjach ewakuowanych oraz pozostałych rezerw banku dla obligacji przemysłowych. Dochody z tych ostatnich źródeł są obliczone na 57 — 67 milionów marek. W ten sposób rząd rozporządzałby na cele przeprowadzenia akcji pomocy dla terenów wschodnich ogólną sumą 117 milionów marek.

w więzieniu, z którego zwolniono go w 1924 roku aktem łaski króla angielskiego. W 1928 roku wysłana przez Londyn komisja parlamentarna Simona, celem zbadania nastrojów i potrzeb politycznych Indji, została wrogo przyjęta, tak, że w Madrasie policja zmuszona była do rozpraszania demonstrantów z bronią w rękę.

W grudniu 1929 roku został dokonany zamach na życie lorda Irwina w Delhi, na parę godzin przed konferencją, którą ten ostatni miał odbyć z

Ghandim i jeszcze jednym przywódcą hindusów Pandi Nehru. Następnie w styczniu bieżącego roku, kongres nacjonalistyczny w Lahore pod przewodnictwem Pandita Nehru, zakończył obrady, domagające się niepodległości Indji, następującym duzo znaczącym zwrotem: „Azja, uwolniwszy się od opieki europejskiej, odegra obecnie wielką rolę w świecie. Przyszłość należy nietylko do Europy, lecz do Azji i do Ameryki“.

Słabą stroną ruchu niepodległo-

ściowego w Indjach, jest fakt, że ten olbrzymi rezerwoar ludzki nie jest jednolity, lecz składa się z mieszaniny ludów, różniących się pomiędzy sobą pod względem narodowościowym i religijnym i niejednokrotnie wrogo do siebie usposobionych. Niepodległość Indji, rozumiana i głoszona przez Ghandi'ego i jego zwolenników, nie stanowi pożądanego celu dla Hindusów wyznania mahometańskiego, których jest około 70 milionów, oraz budystów, sikhów, a przede wszystkim parjasów, których los byłby nie do pozazdroszczenia w razie usunięcia Anglików z Indji. Jeżeli zważymy, że Indje składają się z 695 księstw i państweczek, rządzonych przez różnych rządów, mniej lub więcej samodzielnie, że do różnic religijnych i kastowych zaliczyć należy jeszcze splot interesów i przeciwności rodowych i dynastycznych, to nie trudno sobie wyobrazić, jak wyglądałyby Indje z chwilą, gdyby Anglja obdarowała je niepodległością.

Anglicy utrzymują, że Indje nie dojrzały jeszcze do samodzielnego bytu państwowego: nienawiści kastowe i religijne, tłumione silną ręką rządu angielskiego rozgorzałyby nazajutrz po ogłoszeniu niepodległości, pogrążając ten piękny i bogaty kraj w odmęcie walk i wojen.

W każdym razie Indje znajdują się w przededniu poważnych wypadków, które nie pozostaną bez wpływu na resztę krajów azjatyckich, będących pod rządami, czy protektoratem państw europejskich. W pierwszym rzędzie tyczyć się to może kolonij holenderskich i posiadłości francuskich w Indochinach. Od przebiegu wypadków w Indjach mogą zależeć w obecnych warunkach, nietylko losy panowania angielskiego nad Gangesem, lecz także losy wpływów i rządów europejskich na reszcie ładu azjatyckiego. J. M.

Konferencja rolników

Warszawa, 7. 5. (PAT.) Minister rolnictwa zwołał na dzień 23 i 24 bm. konferencję centralnych organizacji rolniczych i rolniczo-handlowych, poświęconą wytycznym polityki rolnej w roku gospodarczym 1931-31. Konferencja ta zmierzać będzie w szczególności do ustalenia postulatów rolnictwa z zakresu polityki zbożowej, potrzeb kredytowych oraz zbytu artykułów rolnych, jak również stanowiska rolnictwa wobec nowego programu agrarnego Rzeszy niemieckiej. Konferencja będzie przygotowana przez rozesłanie do organizacji, mających wnieść w niej udział, szczegółowych kwestjonariuszów, dotyczących powyższych zagadnień.

Z Banku Międzynarodowego.

Paryż, 7. 5. (PAT) Rokowania w sprawie pierwszej transzy pożyczki, wynikającej z planu Younga, dotyczą spraw technicznych. Nie zostanie powzięta żadna decyzja, dopóki delegacje poszczególnych banków nie skomunikują się z odpowiedniami rządami. Jak się zdaje, wysokość procentu ustalono na 5 i pół proc., wobec tego zaś, że cena emisyjna będzie nieco niższa od 100, czysty dochód wyniósłby około 6 proc. Agencja Havasa zaznacza, że informacje o wysokości udziałów, jakie mają subskrybować poszczególne kraje, są przedwczesne, przypuszczalnie jednak udział Anglii przekroczy 5 milionów dolarów.

List z Ameryki

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Chicago, w kwietniu 1930.

Stolica wychodziła, Chicago, jest dziś pod wrażeniem t. zw. prawyborów do senatu Stanów Zjednoczonych. Prawyborzy decydują o tym, kto będzie oficjalnym kandydatem danego stronnictwa, podczas ostatecznych wyborów. Zwycięstwo w prawyborach odniosła pani Ruth Hanna McCormick i według wszelkiego prawdopodobieństwa zostanie ona wybrana w ostatecznych wyborach w listopadzie, senatorką Stanów Zjednoczonych. Byłaby ona pierwszą kobietą, zasiadającą w senacie w Waszyngtonie. Z naszego punktu widzenia, wynik prawyborów ma duże znaczenie dla wychodźstwa. Przedewszystkiem podkreślić należy iż panią McCormick popierały polskie sfery katolickie i „prawicowe”, podczas gdy „postępowcy” prowadzili kampanię na rzecz pobitego senatora Deneena. Ten ostatni nadto zbliżony jest do czynników, które starały się nasze wychodźstwo amerykanizować przez Kościół i szkoły. Wynik prawyborów jest tem bardziej charakterystyczny, iż szesnastolatni uroczystości polsko-amerykańskie ku czci Pułaskiego, w których brali udział przedstawiciele władz polskich, zorganizowane były w Chicago, przez czynniki dziś sromotnie pobite. Uroczystości Pułaskiego miały wówczas na celu w pewnej mierze, zyskiwanie głosów polskich.

Warto wspomnieć słów parę o galówkach, zorganizowanych na 19 marca. Jak należało się spodziewać miały one charakter sztywny i oficjalny przyczem ze specjalną pieczołowitością przygotowana uroczystość w mieście Cleveland, skończyła się fiaskiem, mimo obecności tak ambasadora Filipowicza i nowomianowanego ambasadora w Polsce Willysa. Tego ostat-

niego zaciągnięto do Clevelandu, pełniąc tem gruby nietakt, mieszając przedstawiciela państwa obcego w obchód o silnie partyjnym zabarwieniu.

Przykre wrażenie wywarło na wychodźtwie ostatnie wystąpienie prasowe p. ministra spraw wojskowych. Komentarze interesujących się sprawami polskimi Amerykanów są dla nas upokorzające.

Z przyjemniejszych wiadomości zaznaczyć można, iż ciężki kryzys, jaki przemysł amerykański przechodził, zdaje się zbliżyć ku końcowi. Wielu z naszych rodaków znowu znalazło zatrudnienie, czy to w stalowniach, czy też w fabrykach automobili w Detroit.

W tem ostatnim mieście urządził ostatnio wystawę obrazów mistrz T. Styka, na skutek życzenia, wyrażonego przez konsula Kozłowskiego. Po raz pierwszy był p. Styka oficjalnie witany — tak jak się należy — przez władze polskie, które w innych miastach ograniczyły się do neutralności. Wystawa cieszyła się zasłużonym sukcesem, przyczem była niechybnie doskonałym sposobem propagandy w ośrodku tak ważnym jak Detroit. Ostatnio artysta nasz malował portrety pani Troy, pani Linn (z domu McCormick Blair), pani Finckstead oraz pani Gabryłowiczowej, żony dyrygenta filharmonii w Detroit. Portret Hoovera będzie wykonany w maju lub początku czerwca. W międzyczasie udaje się p. Styka do Baltimore, aby być obecnym na wyścigu o nagrodę „Maryland Hunt Cup”, o którą się będzie ubiegał również znany w Stanach Zjednoczonych, jeździec polski, Aleksander hr. Roztworowski, dawniej porucznik 2-go pułku szwoleżerów rokitniańskich.

U. P.

Echa zjazdu w Gdyni

Prasa „sanacyjna” wypisuje niestworzone rzeczy o zjeździe w Gdyni. Ogólny ton tym głosem, wyrażającym bezsilną złość, nadała Polska Agencja Telegraficzna, której fałszywe przeszyły wszelkie granice. Nie zawahała się ona nawet podać liczby uczestników zjazdu na 300, gdy tymczasem nawet gdyńskie pismo „sanacyjne” przyznawało, że było ich 1200. A już szczytem kłamstwa był komunikat P. A. T. z dn. 6 maja, twierdzący, że odprawa kierowników powiatowych Młodych, przewidziana na dzień 4 maja „w liczbie 60 osób”, nie odbyła się. W rzeczywistości odprawa ta, zgodnie z programem, odbyła się w niedzielę o godz. 10 rano w Domu Zdrojowym przy udziale przeszło 100 kierowników. Policja nie potrzebowała więc „udaremniać” zebrania „pod gołym niebem”, bo nikt nie zamierzał takiego zebrania urządzić. Wogóle żadnych starć między Młodymi a policją nie było. — Natomiast słuszną można mieć pretensję do policji, że w czasie walnego zebrania po odparciu przez straż zjazdu pierwszej napaści, poleciła cofnąć się kordonowi Młodych, zapewniając ich, że własnymi siłami utrzyma spokój, poczem jednak sama się wycofała, pozostawiając tylko jednego posterunkowego. Skorzystała z tego bojówka, którą zaczął podburzać jakiś osobnik. Wówczas nastąpił drugi atak. Gdyby policja nie nakazała wycofać się straży zjazdu, lub gdyby sama pozostała na miejscu, zapewne nie doszłoby do drugiego ataku, który zresztą również został odparty.

Kłamstwa Polskiej Agencji Telegraficznej szyte były tak grubymi nićmi, że jedynie mniej „inteligentne” pisma „sanacyjne” drukowały je bez zastrzeżeń. Do tych należały tutejsza prasa Chrześcijańskiej Demokracji p. Teski, która ze swej strony dodała fałszywe o rzekomem zdejmowaniu przez Młodych odznak obozowych, o przerwaniu obrad i t. d. Wszystko to były pobożne i niespełnione życzenia „sanacji”. Niewąt-

pliwie do tego dążyła bojówka, ale celu tego nie osiągnęła. Najlepszym tego dowodem był po zlikwidowaniu zajęć wycieczki z hotelu Centralnego na Kamienną Górę i to bynajmniej nie pod ochroną policji, lecz samodzielnie. Bojówki nie śmiały już wówczas zaczepiać Młodych. Inna rzecz, że organizowano je stale i bez przerwy podtrzymywano je w podnieceniu wódka. Na ten temat wiele jeszcze rzeczy wyjdzie na jaw. Bo że napaść była zgóry uplanowana o tem świadczyły choćby bomby łzawiące. Skąd je otrzymali napaściny, zwłaszcza, że rzekomo działali „żywiolowo” i „instyktownie”, jako „oburzona” miejscowa ludność?

Napaści bojówek powtarzały się w niedzielę, lecz tylko wówczas, gdy napotykały Młodych samych, lub spacerujących w mniejszych grupkach. Ostatecznie bojówkarze ulżyli sobie przy odjeździe Młodych w niedzielę wieczorem, urządzając wycia za plecami policji.

Znamiennym objawem roboty „sanacyjnej” było oficjalne przeproszenie Młodych przez miejscowy Związek Transportowców, którego pchnięto do walki z Młodymi pod pozorem, że są to „monarchiści”, „wrogowie ludu i proletariatu” i t. d. Związek Transportowców, zorientowawszy się jednak, że padł ofiarą intrygi „sanacji”, nie tylko wycofał się z walki, ale Młodych lojalnie przeprosił. Organizatorzy napaści na zjazd urabiali opinię w innych sferach w ten sposób, że dowodzili, iż Młodzi, to „komuniści” i „wrogowie Kościoła”. — Wszystko to świadczy, jak niecną i od dawna ukartowaną była robota „sanacji”.

Prasa „sanacyjna” rozdziera szaty z powodu zjazdu. Istotnie, rozumiemy jej bezsilną złość i jej irytację. Ale np. warszawski „Kurjer Poranny” woli nie powoływać się w artykule wstępnym na relacje P. A. T., przyczem atakuje policję, jak gdyby miał żal, że władze bezpieczeństwa same nie urządziły szarzy

na uczestników zjazdu. Jednocześnie pismo to z oburzeniem pisze o ambicjach młodego pokolenia polskiego nad morzem, zapytując z przerażeniem, co na to powie Berlin.

Zdenerwowanie prasy „sanacyjnej”, fałszowanie przez nią rzeczywistości byłoby tylko osłonić własną kompromitację, jej nieprzytomne napaści na Młodych najlepiej świadczą, jaką niespodziankę sprawił jej zjazd w Gdyni, któremu nie zdołała ani zapobiec, ani przeszkodzić wykonywaniu całego jego programu.

Polska Agencja Telegraficzna donosi z Gdyni:

Z PISZCZAN

Dowiadujemy się, że w bieżącym sezonie powstało 600 nowych pokoi, a kuracjusze z Polski korzystają znowu z dotychczasowych ulg. Inform. ustn.: Biuro Piszczany, Poznań, Maszalarska 7 — Tel. 18-95, Tw 1484

Tutejsze władze administracyjne i prokuratorja wszczęły dochodzenia w związku z wypadkami w dniach 3 i 4 maja b. r. podczas zjazdu O. W. P.

W obronie uczuć religijnych w szkole

Atak „sanacji” na podlaskiego biskupa - sufragana ks. Sokolowskiego — Odprawa ks. biskupa Przeździeckiego

Na łamach tygodnika „Gazeta Podlaska” w Siedlcach wystąpiła miejscowa „sanacja” przeciwko biskupowi - sufraganowi podlaskiemu ks. Sokolowskiemu, zaczepiając go w formie protestu z powodu jego przemówienia podczas rekolacji wielkopostnych dla młodzieży tamtejszych gimnazjów żeńskich. Chodziło mianowicie o komentarz do czwartego przykazania i obowiązków względem władzy świeckiej, który wywołał jej niezadowolenie.

Na protest ten odpowiedział zwierzchnik bisk. sufragana Sokolowskiego, ks. biskup Przeździecki, odpierając twierdzenie, jakoby nauki ks. bisk. Sokolowskiego były skierowane „przeciw państwowemu władzom oświatowym, szkołom polskim i nauczycielstwu”, oraz jakoby były „wysocze niepedagogicznymi”. W odpowiedzi swej ks. biskup Przeździecki stwierdza m. innymi:

„... Powinniśmy szanować i słuchać naszych przełożonych, nauczycieli, rządzących w państwie; gdyby zażądano od nas największych ofiar dla obrony Ojczyzny, mamy być na nie gotowi! Lecz gdyby zażądano od nas czegoś, czego zabrania Chrystus, nie wolno nam tego czynić...” „Tak tę naukę pojmowała młodzież szkolna, gdy w zaborze rosyjskim i pruskim nie chciała modlić się po rosyjsku i niemiecku. Tak tę naukę pojmował arcybiskup gnieźnieński

i poznański, ś. p. Florjan Stablewski, gdy błogostawiał strajk młodzieży szkolnej”.

A dalej występuje ks. biskup Przeździecki stanowczo przeciwko zamachom na wychowanie religijne młodzieży w szkole, pisząc:

„Nie chcę obecnie konkretyzować! Mówię ogólnie! Broń mnie Boże, abym kiedyś był zmuszony mówić po imieniu o szkołach i wykładających w nich, jako o walczących z Chrystusem Panem i z Kościołem Jego. To jednak bezwzględnie uczynię, jeżeli bym widział, że ten tylko pozostaje środek przerwania przed złem ludzi powierzonych mej pieczy pasterskiej...”

„Oburzacie się — pisze ks. biskup Przeździecki — że biskup Sokolowski mówił, aby nie czytano Żeromskiego. Oświadczenie, że dzieła Ż. są w szkole przewidziane w programach szkolnych. Czy programy szkolne są nieomylnie? Czy ustawicznie nie pracuje się nad ich poprawą? To kolegom waszym wolno pisać, że książki à la Żeromski powinny mieć specjalne wydania dla młodzieży, a biskupowi katolickiemu nie wolno powiedzieć młodzieży o tej sprawie ani słowa?”

„Nazywacie przemówienie biskupa Sokolowskiego wysocze niepedagogicznym. A czy pedagogiczność jest mówić w szkole z obrazą uczuć religijnych... Szkoła nie jest rzeczą prywatną, własnością nauczycielstwa”.

Przewrót majowy w prasie majowej

„Gazeta Warszawska” pisze, że w redakcji lejborgana „grupy pułkowników”, „sanacyjnej”, „Gazety Polskiej” (dawny „Głos Prawdy”) odbyła się podniosła uroczystość. P. pułkownik Koc zwołał na „odprawę” cały personel redakcyjny i wygłosił przemówienie, w którym podziękował „komendantom poszczególnych odcinków” za ofiarną pracę, poczem oświadczył, że ustępuje ze stanowiska naczelnego redaktora, na które czynniki decydujące wyznaczyły p. Bogusława Miedzińskiego.

Zkolei zabrał głos p. Miedziński i podziękowawszy czynnikom decydującym za zaufanie, a równocześnie poprosiwszy kolegów z redakcji o współpracę, oświadczył, że mianuje swoim zastępcą p. Wiktora Popławskiego.

W tem miejscu zaczyna się istny przewrót majowy w „Gazecie Polskiej”. Albowiem czynniki decydujące unieważniły nominację p. Popławskiego, ponieważ naruszyła ona „prestige” innego członka redakcji, a mianowicie p. Kazimierza Świtalskiego.

P. Miedziński, zdezwuony u samego progu swej nowej twórczości, zachorował, p. Świtalski się gniewa. P. Popławskiego spotkał afront. Słowem: wszyscy niezadowoleni.

Powód? Za dużo ich jest w tym lamusie. A że to maj, więc i przewrót gotowy.

„Gazy nad Warszawą”

Przed odczytem A. Nowaczyńskiego w Poznaniu.

Taki tytuł nosi odczyt Adolfa Nowaczyńskiego, który wygłoszony zostanie w Poznaniu, w środę, 14 maja, o godz. 20-tej w sali Ogrodu Zoologicznego.

Temat odczytu, to możliwości wszczęcia nowej wojny europejskiej przez Niemcy. Na bogatą treść odczytu, przygotowywanego przez pisarza i publicystę od kilku miesięcy, składają się następujące motywy:

Przedwczesna ewakuacja Nadrenji — Alarm Daudeta — Nie opuszczać Moguncji! — Ostrzeżenia generałów Morgana i Mordacque'a — Dziesięcioletnie podstępne przygotowania — Tak zwani pacyfiści — Pigulki na trzęsienie ziemi — Terminy wojny; — Hegemonja ger-

mańska na Baltyku 1930, 1935, 1944, 1974 — Pacem apellant — Zamknięcie cieśnin duńskich — Zablokowanie Gdyni — Pancernik z Pilawy — Wybuch bez wypowiedzenia — Rozbudowa pokojowa a rozbudowa twierdzy i schronów wschodnio-pruskich — Nazwiska przyszłych generałów i wodzów — Dyktatura von Seeckla — Powieści, filmy i mapy odwetowe — Propaganda wszechświatowa — „Obrobienie” Ameryki, Anglii, Francji — Moralność europejska powojenna — Sztuczny jedwab nagich kobiet a dynamit — 400 tysięcy Niemców w chemii — Cuda techniki wojennej — Nowe baterje i nowe bakterje — Motoryzacja — Supertanki — Tyfus i dezynfercja — „Musztardowiec” — Remarque gotów — Oszałamianie gazowe — Tlohr windy i granaty — Bez Pomorza wasalami i kolonją — Nasenniki ugody — Polacy do Peru, świnie do Niemiec — Rojenia o rozbrojeniu — Zagadka i-taljańska — Roma contra Paris — Bezbronność Londynu, Paryża, Berlina — Pacyfikacja odszkodowań rewanżu — Noc krytyczna — Dies Irae — Gazy nad Warszawą.

Bilety wstępu na salę po 3 zł, 2 zł, 1,50 zł, 1 zł i 50 gr. można nabyć w Biurze Str. Nar. przy ul. Św. Marcina 65, w podwórzu na lewo od godz. 9-ej do 3-ej, oraz w dzień odczytu przy wejściu na salę.

Zebrania przedwyborcze w okręgu gnieźnieńskim

Stronnictwo Narodowe urządza w niedzielę, dnia 11 maja r. b., następujące zebrania przedwyborcze:

1. Gnieźno miasto o godzinie 1 w południe na sali hotelu Europejskiego, przemawiać będzie p. Wojciech Trzempczyński, poseł czołowy listy nr. 24.

2. Witkowo i okolica w Witkowie o godzinie 16 na sali p. Kaźmierskiego, przemawiać będzie b. poseł p. Franciszek Sołtyśiak.

Ambasador Chlapowski w Warszawie.

Warszawa, 7. 5. (Tel. wł.) — W najbliższych dniach spodziewany jest przyjazd ambasadora Rzeczypospolitej w Paryżu Chlapowskiego. (w)

Sekcja Akademicka Młodych O. W. P.

urządza w czwartek, dnia 8 maja, o godz. 8,15 punktualnie

Zebranie

na sali Gospody Polskiej (św. Marcin). Ze względu na bardzo ważną sprawę organizacyjną oraz omówienie zjazdu gdyńskiego obecność wszystkich członków konieczna.

Dyżury sekcji akademickiej O. W. P. odbywają się codziennie od godz. 6—7

Katastrofalne trzęsienie ziemi w Indjach

Przeszło 600 ofiar — Słynna pagoda uszkodzona — Kara boża za uwięzienie Gandhiego (!)

London, 7. 5. (Tel. wł.) Trzęsienie ziemi, które nawiedziło prowincję Birma, pociągnęło za sobą o wiele więcej ofiar, niż zrazu przypuszczano. Ilość zabitych ma wynosić według niedokładnych obliczeń — przeszło 600 osób. Miasto Pegu, liczące 12.000 mieszkańców, zostało zupełnie zburzone i zalane wodą. W Rangoonie uległa znacznemu uszkodzeniu słynna

świątynia, uchodząca za jeden z siedmiu cudów świata. Kopuła jej jest pokryta szczerem złotem.

Patryjoci hinduscy w Rangoonie głoszą, że trzęsienie ziemi jest karą bożą za uwięzienie Gandhiego i wyzskują nastroj przeciw władzom brytyjskim. Agitatorzy zrywają przechodniom ubrania, o ile są zrobione z materiałów zagranicznych.

Kłeski żywiołowe

Pożar lasów w New Jersey — Trąba powietrzna w Texas — Trzęsienie ziemi w Kalabrii

Nowy Jork, 7. 5. (Tel. wł.) Pożar lasów w stanie New Jersey trwa w dalszym ciągu. Przeszło 200 osiedli spłonęło, wiele osób zmarło wskutek poparzenia. Akcja ratownicza jest utrudniona z powodu wielkich upałów. Wczoraj w Nowym Jorku i okolicy temperatura dochodziła do 30 stopni Cels.

Nowy Jork, 7. 5. (Tel. wł.) Południową część stanu Texas nawiedziła wczoraj straszliwa trąba powietrzna, która posuwała się na ćwierćkilometrowej szerokości ku zatoce meksykańskiej na przestrzeni 100 mil, niszcząc po drodze farmy, miasteczka i lasy. Według ostatnich obliczeń ofiarą trąby powietrznej padły 73 osoby zabite i kilkadziesiąt ciężko pokaleczonych. We wsi Frost, liczącej 1.000 mieszkańców, zabił orkan 29 osób.

Rzym, 7. 5. (Tel. wł.) Wczoraj o 9 wieczór dało się odczuć w całej prowincji Kalabrii silne trzęsienie ziemi, które na szczęście trwało tylko kilka sekund i nie spowodowało większych szkód.

P. Dewey i żona posła polskiego obrabowani przez bandytów

Warszawa, 7. 5. (Tel. wł.) — O obrabowaniu Charles Deweya i żony posła Szembeka dochodzą następujące szczegóły: W nocy z poniedziałku na wtorek w odległości 3 klm. od Bukaresztu o godz. 24,30 wracali samochodem p. Dewey, p. Szembekowa, żona posła polskiego w Bukareszcie, oraz rumuński poseł w Waszyngtonie a dawny poseł w Warszawie, Dawila. Wrócili oni z zamku Mogoshaja, gdzie odbyło się przyjęcie przez księcia Bibescu. Samochód ostrzelali, pociski rozbiły szyby. Gdy szofer zatrzymał samochód, z rowu wyskoczyło 6 zamaskowanych bandytów, 2 uzbrojeni w rewolwery, 2 w noże i 2 w pałki gumowe. Szembekowa padła zemdlna, Dewey zachował się milcząco, a

Dawila usiłował z bandytami prowadzić rokowania, ażeby ich odwieść od zamiaru rabunku ofiarował portfel pełen banknotów. Bandyci odrzucili propozycję i doszczętnie obrabowali 2 podróżnych. Łupem bandytów padł także naszyjnik Szembekowej, założony specjalnie na przyjęcie, oraz wielka suma pieniędzy, którą miał ze sobą Dewey. Po rabunku samochód ruszył w dalszą drogę do Bukaresztu. Bandyci kazali szoferowi jechać jak najszybciej, gdyż zagrozili w przeciwnym razie strzałami. Po przybyciu do stolicy poseł Dawila zawiadomił władze. W poszukiwaniu bandytów wyruszyły oddziały wojskowe. Sprawców oczywiście nie zdołano odszukać. (w)

Projekt politechniki w Katowicach

Katowice, 7. 5. (PAT.) Odbyło się tu zebranie dyskusyjne w sprawie założenia politechniki w Katowicach. W zebraniu wzięło udział 120 inżynierów i techników oraz kilku profesorów politechniki warszawskiej i lwowskiej. Obecni byli również przedstawiciele śląskiego urzędu wojewódzkiego. W przemówieniach podkreślano konieczność budowy trzeciej politechniki w Polsce z siedzibą w Katowicach jako ośrodka przemysłowym. Koszty budowy są obliczone na 20 milionów zł. Budowa potrwa około 4 lat. Zebranie zakończyło się uchwaleniem rezolucji podkreślającej konieczność założenia trzeciej politechniki w Katowicach, która miałaby trzy wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny i techniczny.

Amb. Erskine u premiera.

Warszawa, 7. 5. (PAT.) Wczoraj złożył wizytę premierowi Ślaskowi ambasador Wielkiej Brytanji p. Erskine.

Cofnięcie rozprawy

Katowice, 7. 5. (PAT.) Donoszą z Opola, że rozprawa apelacyjna przeciw wyrokowi o pobicie polskich artystów nie odbędzie się, ponieważ zainteresowane czynniki ze względu na wielkie koszty i trudności związane z tą sprawą, cofnęły apelację.

Syndykat hut żelaznych

Katowice, 7. 5. (PAT.) Wczoraj odbyło się poświęcenie gmachu syndykatu hut żelaznych przy ul. Lompy. Aktu poświęcenia dokonał ks. kanonik dr Szramek w obecności przedstawicieli władz i świata przemysłowego. Następnie goście zwiedzili gmach syndykatu.

Hr. Zamoyski w Angoli.

Warszawa, 7. 5. (Tel. wł.) — Michał hr. Zamoyski, który wyjechał zimą do południowo-zachodniej Afryki, nabył w Lobito teren i traktuje o

nabycie wielkiej własności ziemskiej na wysokim płaskowzgórzu. Zamoyski jest pierwszym Polakiem, który kładzie podwaliny pod osadnictwo polskie w Angoli. (w)

Grupa porozumienia polsko-jugosłowiańskiego

Warszawa, 7. 5. (PAT.) Wczoraj odbyło się posiedzenie konstytuujące grupy polsk. porozumienia prasowego polsko-jugosłowiańskiego. Zebraniu przewodniczył prezes Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, red. Giełżyński. Członkiem grupy może być każdy dziennikarz zsyndykalizowany, oraz dziennikarze niezsyndykalizowani, którzy będą przyjęci przez komitet wykonawczy. Przewodniczącym komitetu grupy polskiej porozumienia prasowego polsko-jugosłowiańskiego wybrany został red. Giełżyński. Do komitetu wchodzi ponadto attache prasowy poselstwa jugosłowiańskiego p. Mares oraz z ramienia M. S. Z. p. Krzewska. Na zakończenie posiedzenia p. Mares wygłosił krótki referat, omawiając stosunki kulturalne, gospodarcze oraz polityczne polsko-jugosłowiańskie.

Z ruchu sekcijnego na I Kraj. Kongresie Euch.

Inicjatywę Kongresów Eucharystycznych, w których składamy część Bogu utajonemu w Najśw. Sakramencie, dała Francja, zaszczytnie nazwaną „starszą córą Kościoła”. Za jej przykładem poszły inne kraje, z niezwykłą wspaniałością urządzające Kongresy i procesje z Najśw. Sakramentem. Jak wiadomo, w roku b. zwołano Kongres taki do Kartaginy.

Nasz Kraj, Kongres Euchar. jeżeli nie dorówna Kongresom wszechświatowym zewnętrzną świętością, to w każdym razie licznym udziałem wiernych i szczerą pobożnością zaświadczyć powinien, o szczerem naszym przywiązaniu do Wiary św. oraz głębokiej wdzięczności ku Bogu, za tak cudowne wskrzeszenie naszej ojczyzny. Uczestnicy jego zachowają z uro-

czystości nietylko podniosłe wspomnienia, ale z wygłoszonych przemówień i nauk spłynę na nich niejednemu promyk światła, który im wskaże drogę do coraz większego udoskonalenia dusz.

Według ostatecznie ustalonego programu na I Kraj. Kongresie Euch. obradować będzie 15 sekcji, z których każda wygłosi po kilka referatów, oświetlających specjalnie interesujące ją zagadnienia.

I tak w dniu 27 czerwca o godz. 9 rano odbędzie się zebranie sekcji misyjnej dla dyrektorów diecezjalnych i miejscowych oraz delegatów parafjalnych Papieskich Dziel misyjnych, na którym ks. J. Krzyszkowski T. J. z Krakowa wypowie pouczający referat na temat: „Żywotność misyjna przez Eucharystję” a ks. prałat Kirstein z Turunia poinformuje o „Pomocy udzielanej misjom przez Papieskie Dzieła misyjne”.

Następnego dnia, t. j. w sobotę 28. VI, o godz. 9 odbędzie się Walne zebranie Papieskich Dziel Rozkrzewienia Wiary św. Dzieciństwa Pana Jezusa i św. Piotra Apostoła, a począwszy od 27. VI. — otwarta będzie wystawa wydawnictw misyjnych.

W sekcji kapłańskiej — obradującej w sobotę, dnia 28 czerwca o godz. 10.30 — ks. kanonik Leon Zebrowski z Wilna przedstawi: „Stosunek kapłana do Eucharystji”, a następnie ks. prof. Żuchowski ze Lwowa wygłosi referat pod tytułem: „Kapłan, szafarz Tajemnicy Ołtarza”. — Trzeci mówca scharakteryzuje „Ideową współpracę kapłanów w służbie wielkości Kościoła”.

Komitet Wykonawczy Kongresu dokłada wszelkich starań, aby wszystkim, zwłaszcza z najdalszych zakątków ziemi przybywającym uczestnikom uroczystości, ułatwić podróż do Poznania. Wyjednuje w tym celu zniżki kolejowe, wysyła komunikaty do gazet z programem zjazdu, zaproszenia do duchowieństwa i przygotowuje na miejscu dogodne, różnym wymaganiom odpowiadające kwatery.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Poznań, dnia 7 maja 1930 r.	
Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.)	
„Ceny transakcyjne”	
Zyto 60 tonn parytet Poznań	18,95—19,35
„Ceny orientacyjne” parytet Poznań	
Zyto	18,00—18,75
Uspособienie spokojne.	
Pszenica	41,00—42,00
Uspособienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	22,50—23,00
Jęczmień browarowy	23,00—25,00
Uspособienie spokojne.	
Owies	17,50—18,50
Uspособienie słabe.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	33,50
Uspособienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	62,50—66,50
Uspособienie słabe.	
Otręby żytnie	11,50—12,50
Otręby pszenne	14,00—15,00
Wyka latowa	27,00—29,00
Peluszka	23,00—25,00
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	30,00—35,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Lubin niebieski	21,00—23,00
Lubin złoty	23,00—25,00
Seradela	24,00—28,00
Koniczyna czerwona	150,00—170,00
Koniczyna biała	200,00—240,00
Koniczyna szwedzka	170,00—200,00
Koniczyna żółta odłuszczone	120,00—135,00
Koniczyna żółta w łuskach	55,00—60,00
Przełot	100,00—120,00
Inkarnatka	200,00—220,00
Tymoteusz	42,00—50,00
Rajgras angielski	130,00—150,00
Tataraka	25,00—27,00
Słoma prasowana	3,30—3,50
Siano luzne	7,40—8,40
Siano pras. nadnoteckie	9,00—10,00

Ogólne usposobienie spokojne. Na rynku zbożowym sytuacja naogół bez większej zmiany.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — zł 8.88 1/2, w Gdańsku na Warszawę — zł 8.89.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — zł 212.45 — 212.75, w gotówce — zł 212.05; za 100 guld. gd. w dewizach — zł 172.54 — 173.20, w gotówce — zł 172.60.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 7 maja 1930.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu utrzymana.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych zwykła 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 56 proc., również poszukiwano 8 proc. obligacje miasta Poznania z 1926 wzgl. 1927 po 92 proc. w zlocie i premj. dolarowe po 65,— (za sztukę 5-dol.), natomiast oddawane 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 44 proc. Większy popyt zauważono na 8 proc. listy dolarowe ziemskie po 95 proc. jednakże nie było oddawców, zaś na 6 proc. listy żytnie było znacznie większe zaofiarowanie po 19,— bez odbiorców.

Z akcyj bankowych podawano zaofiarowanie na Kwileckiego po 56,—, zaś dopytywano się o Bank Polski po 174,— przy braku materiału.

Z akcyj przemysłowych płacono za Cegielskiego 48,—, oddawano natomiast Herzfelda po 29—28,—. Poza tem poszukiwano „Unję” po 80,— bez notowania.

Cedula urzędowa z dnia 7 maja 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 56% P.
8% oblig. miasta Poznania z 1926 r. 92% P.
8% oblig. miasta Poznania z 1927 r. 92% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred.
44% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 68,— P.

Akcje bankowe:

Bank Kwilecki Potocki i Ska I em. zł. 56,— O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 48,— P.
Herzfeld - Viktorius I em. zł. 29—28,— O.
Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 7. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjedn. tr. —

Dewizy:

	trans.	przed.	kup.
Budapeszt	155,83	156,21	155,45
Belgia	124,40	124,71	124,09
H landja	358,80	359,70	357,90
Nowy Jork	8,90,5	8,92,5	8,88,5
London	43,32	43,43	43,21
Paryż	34,99	35,08	34,90
Praga	26,41 ^{3/4}	26,48	26,35 ^{1/2}
Szwajcaria	172,75	173,18	172,32
Wiedeń	125,74	126,05	125,43
Włochy	46,77	46,89	46,69

Tendencja nieco słabsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest. 112,00 111,00
5% poz. premj. dol. 70,00 68,75
5% poz. konw. 56,00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—118,00
Bank Polski	175,00—174,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—72,00
Chodorów	0,00—145,00
W. T. P. Cukru	35,75—34,00
Cegielski	0,00—47,00
Lilpop	27,25—27,50
Ostrowieckie Zakłady	0,00—63,00
Parowozy	0,00—23,50
Starachowice	0,00—19,50
Haberbusch	106,00—107,00

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejst. za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 7 maja 1930.

Pszenica march. od st. załad.	
76-77 kg przeciętn. jakości	283,00—287,00
Tendencja słabsza.	
Zyto march. od stacji załad.	
79 kg przeciętn. jakości	159,00—164,00
Zyto fr. wag. Berlin, sprzed.	0,00—173,00
Zyto pom. cif Berlin sprzed.	0,00—165,00
Zyto Wartą i Odą cif Berlin	0,00—166,00
Tendencja oparta, poza tem słabsza.	
Owies march. do stacji załad.	157,00—163,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień browarowy	192,00—203,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	177,00—188,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	31,75—40,00
Tendencja bez obrotów.	
Mąka żytnia	23,00—26,00
Tendencja cicha.	
Ospa pszenna	09,25—09,75
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	09,75—10,25
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	24,50—30,00
Groch dr. jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—22,50
Lubin niebieski	15,00—16,00
Lubin złoty	20,00—22,50
Seradela nowa	28,50—31,00
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch iniany	18,00—18,50
Wytłoki suche krajowe	08,20—08,70
Srót Soja	13,50—14,20
Płatki ziemniaczane	15,00—15,50
Ogólna tendencja słabsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 7. 5. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,875—47,075
Noty wielkie 46,725—47,125

Orzeczenie sądu obywatelskiego po zajściu w komisji wojskowej Sejmu

Pos. Stefan Dąbrowski przesłał dnia 2 maja b. r. p. marszałkowi Sejmowi list i załączniki, które oświetlają sprawę zajść w komisji wojskowej Sejmu dnia 26 lutego r. b., gdy pos. Łazarski z B. B. w sposób haniebnie napastliwy odezwał się przeciw p. marsz. Trampczyńskiemu, a następnie rzucił się na pos. Stefana Dąbrowskiego.

I. — List do p. marszałka Sejmu:

— Warszawa, 2 maja 1930. — Panie Marszałku! Wobec tego, że zajście moje z p. posłem Łazarskim miało miejsce w Sejmie na posiedzeniu komisji wojskowej, a według postanowień art. 90 regulaminu sejmowego nie wchodziło w zakres spraw, dla jakich przewidywany jest sąd honorowy sejmowy, skierowałem sprawę na inną drogę i niniejszym mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi orzeczenie, które w tej sprawie otrzymałem. Raczy Pan Marszałek przyjąć wyrazy szacunku i głębokiego poważania. — Dr. Stefan Dąbrowski.

II. — Opis zajścia przez świadków (posłów obecnych na Komisji z poza Klubu Nar. i Klubu B. B.):

„Oświadczenie:

„W szeregu pism codziennych, stołecznych i prowincjonalnych pojawiły się niezgodne z prawdą artykuły o przebiegu zajść, jakie miały miejsce na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej, odbytem w dniu 26 lutego r. b.

„W interesie prawdy stwierdzamy niniejszym co następuje:

„W czasie przemówienia posła Leona Kozłowskiego (B. B. W. R.), który użył pod adresem posła Trampczyńskiego zwrotu: „Pan Wilhelmowi II uchwalę na powiększenie budżetu, za co otrzymał pan dziękczynne listy od Wilhelma”, powstała utarczka słowna między posłami Trampczyńskim i Dąbrowskim (Kl. Nar.) z jednej strony, a posłem Łazarskim (B. B. W. R.) z drugiej strony, mianowicie:

„Poseł Trampczyński, reagując na przemówienie posła Kozłowskiego, odezwał się: „To jest nieprawda”. W odpowiedzi na to obok siedzący poseł Łazarski, bijąc pięścią w stół i wyrażając krzyk: „Służyłeś pan Niemcom, nie mogłem słuchać tego, coś pan mówił o Niemcach z trybuny. W Polsce dla pana niema miejsca, idź pan do Niemiec” i zrywając się z miejsca, rzucił się z podniesioną pięścią w stronę posła Trampczyńskiego. (W tem miejscu przewodniczący przerwał posiedzenie). Równocześnie powstał poseł Dąbrowski i zasłaniając swą osobą posła Trampczyńskiego, otrzymał uderzenie pięścią w głowę od posła Łazarskiego, na co poseł Dąbrowski zareagował uderzeniem dwukrotnym w twarz posła Łazarskiego.

„Posłowie Łazarskiemu pośpieszył z pomocą poseł Kleszczyński, który chwycił za szklaną popielniczkę. W tem miejscu inni posłowie z posłem Gralińskim (Wyzw.) na czele stanęli między posłem Dąbrowskim, a posłami Łazarskim i Kleszczyńskim, nie dopuszczając do dalszych zajść.

„Po wznowieniu posiedzenia przewodniczący wyraził ubolewanie z powodu zajść i przywołał posła Łazarskiego do porządku za to, że pierwszy bez powodu rzucił się na posła Trampczyńskiego. Ponieważ posłowie z B. B. W. R. twierdzili, że poseł Dąbrowski w odpowiedzi na okrzyk Łazarskiego rzucił pod jego adresem słowo: „Dureń”, wobec tego przewodniczący oświadczył, że wprawdzie tego nie słyszał, lecz jeśli istotnie to miało miejsce, to za to przywołuje do porządku również posła Dąbrowskiego.

„Na tem zajściu zlikwidowano i przystąpiono do porządku dziennego.

„Warszawa, dn. 7 marca 1930 r.

„Posłowie obecni na posiedzeniu: Antoni Pajak, przewodniczący kom. wojskowej, Jan Madejczyk (P. S. L. — „Piast”), Hoffman (N. P. R.), Aleksandra Karnicka („Wyzw.”), Jan Nosal (P. P. S.), K. Dobrowolski (P. P. S.), Herman Lieberman (P. P. S.), Sergiusz Chruści (Kl. Ukraiński), Rabin Samuel Brod (Kl. Żyd.).

III. — Orzeczenie (pismo rektora uniwersytetu poznańskiego, przedstawiające, jak sprawa została poddana orzeczeniu, oraz zawierające orzeczenie przez sąd obywatelski, powołany przez rektora):

„Rektor uniwersytetu poznańskiego, nr 2376. — W Poznaniu dnia 12-go kwietnia 1930.

„Wielce Szanowny Panie Profesorze! „W dniu 4 marca r. b. zwrócił się Pan Profesor do mnie z pismem treści następującej:

„Poznań, 4 marca 1930 r. — Magnificencjo Panie Rektorze! Zajścia, które miały miejsce na Komisji Wojskowej Sejmu dn. 26 lutego b. r. z posłem Łazarskim w obronie p. Marszałka Trampczyńskiego, jest przedstawione niezgodnie z prawdą w części prasy, a tem samem może wywoływać komentarze nie tylko krzywdzące dla mnie, lecz i dla korporacji uni-

wersyteckiej, do której mam zaszczyt się zaliczać. Dlatego uważam za swój obowiązek zwrócić się do Magnificencji Pana Rektora, aby raczył sprawę owego zajścia rozpatrzyć i spowodować jego wyjaśnienie na drodze, którą uznaje za właściwą. Łączę wyrazy szacunku i poważania. — Stefan Dąbrowski”.

„Za najwłaściwszą drogę uznałem powołanie, z tytułu mego urzędu, sądu obywatelskiego, złożonego z wybitnych i bezstronnych przedstawicieli społeczeństwa, którzyby sprawę zajścia na komisji wojskowej rozpatrzyli i wydali swą opinię o postępowaniu Pana Profesora. Do sądu tego na moją prośbę raczyli przyjąć mandaty: Adolf Bniński, b. wojewoda Bernard Chrzanowski, b. Kurator, Bronisław Dembiński, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, Antoni Ponikowski, profesor Politechniki Warszawskiej i Józef Siemiński, Dyrektor Archiwum Głównego. Przewodnictwo sądu objął p. prof. Ponikowski. Do sądu tego skierowałem jako zapis, następujące pytanie:

„Czy oceniając zachowanie się p. prof. Dąbrowskiego podczas zajścia na sejmowej komisji wojskowej w dniu 26 lutego 1930 r., jak również późniejszego, w związku z nim pozostające, można mu czynić jakikolwiek uwłaczający jego czci zarzut?”

„W dniu 10 kwietnia 1930 r. przewodniczący sądu, prof. Ponikowski, przesłał mi orzeczenie sądu następującej treści:

„Orzeczenie sądu obywatelskiego, złożonego przez rektora Uniwersytetu Poznańskiego w składzie pp.: Adolfa Bnińskiego, Bernarda Chrzanowskiego, Bronisława Dembińskiego i Józefa Siemińskiego jako członków, do orzeczenia o postępowaniu profesora Uniwersytetu Poznańskiego, Dra Stefana Dąbrowskiego, w sprawie zajścia na Sejmowej Komisji Wojskowej w dniu 26 lutego 1930 r. — Zważywszy, że p. Dąbrowski z powodu rzeczonego zajścia postępowanie honorowe podjął, a odstąpił od niego jedynie na skutek dyrektywy prezydium Klubu sejmowego, do którego się zwrócił wobec tego, że sprawa nie była wyłącznie jego sprawą osobistą, sąd obywatelski, mimo, że nie uważa klubów politycznych za instancję wskazaną do kwalifikowania spraw honorowych, doszedł jednomyślnie do przekonania, że postępowanie p. Stefana Dąbrowskiego w sprawie rzeczonego zajścia nie podlega żadnym zarzutom, któreby jego czci uwłaczać mogły. — Warszawa, dnia 9-go kwietnia 1930 r. — Antoni Ponikowski, Adolf Bniński, Bernard Chrzanowski, Bronisław Dembiński, J. Siemiński”.

„Komunikując o tem Panu Profesorowi, zawiadamiam równocześnie, że akta sprawy są u mnie do dalszej Jego dyspozycji.

„Przy tej sposobności łączę wyrazy najgłębszego poważania i szacunku. — St. Kasznica”.

We własnej obronie

P. Ludwik Wróbel z Wolsztyna prosi nas o ogłoszenie poniższego sprostowania, wysłanego do redakcji „Gazety Zachodniej”:

„1) Nieprawdą jest twierdzenie p. J. Pietrzaka, jakoby p. Karol Rose z Warszawy był sptacil X. Wawrzyniaka i S-kę, a mnie jako administratora był odszkodował sumą mk. 8.000,—, prawdą natomiast jest, że ja wykupiłem „Dziennik Berliński” w r. 1898 od spółki Concordia w likw., a odemnie nabył „Dziennik Berliński” p. K. Rose w r. 1903.

„2) Nieprawdą jest, że „ponabierałem” finansowo ludzi, aby założyć nowe pismo „Narodowca”, natomiast prawdą jest, że grono obywateli berlińskich, do którego należał p. Jan Pietrzak nakłoniło mnie do wydawania „Narodowca”, ponieważ „Dziennik Berliński” był dla nich zbyt blado redagowany.

„3) Nieprawdą jest, jakoby „ponaciągani” Polacy byli mnie kiedykolwiek zaskarżyli o swoje pretensje i tak samo nieprawdą jest, jakoby był się kiedykolwiek i gdziekolwiek przed jakimkolwiek pretensjami bronil argumentem, że pieniądze były dane na „grosplnische Agitation”.

„4) Nieprawdą jest, jakoby był następnie w Berlinie „oddawał się tylko centrowcom na usługi”. natomiast prawdą jest, że po upadku „Narodowca”, który spowodował znaczne me zadłużenie, jako właściciel drukarni wykonywałem różne druki, m. i. także druk różnych wydawnictw katolickich w języku niemieckim, ale tylko druk, a na koszt wydawców.

„Odpowiadać na list drugi niewymienionego po nazwisku redaktora naczelnego „Dziennika Berlińskiego” z lat 1914—19 (którym był wówczas obecny starosta p. Kasprzak), — odpowiadać na list, który kulminuje w twierdzeniu, że w kołach narodowych posiadano mnie wówczas o „pozostawanie na żoździe niemieckim”, byłoby poniżej mojej god-

ności. Na list ten otrzyma jego autor inną odpowiedź.

Ludwik Wróbel”.

Nietakt

Ostrów, 5 maja.

Z okazji 3 Maja odbyła się wieczorem w teatrze miejskim akademja, urządzona staraniem komitetu wykonawczego z miejscowego obywatelstwa. Na program składały się produkcje muzyczne orkiestry wojskowej, występ chórów „Echo” i „Sztandar”, deklamacje i popisy solowe. Ponadto wystawiono efektowną i patriotyczną kompozycję plastyczno-muzyczną w 5 aktach p. t. „Z naszej doli” ks. Bronisława Nowyka, proboszcza wojskowego tutejszego pułku; muzykę dorobił kplm. pułku p. St. Paszke.

Jak dotąd, odbyło się wszystko dobrze i stało na wysokim poziomie. Zgrzyt wśród większości obywatelstwa wywołał natomiast odczyt prof. St. Zbińskiego, który przemawiał w zastępstwie przewidzianego na dzień ten prelegenta p. Jaślara — bez zgody ogółu członków komitetu. Po krótkim porównaniu konstytucji 3 Maja z obecną naszą konstytucją skrytykował prof. Zbiński tę ostatnią i przeszedł do omówienia projektów zmiany konstytucji. Zachowaniem zaś projektu B. B. zakończył swój występ, wywołując niesmak z powodu takiego nadużycia akademji ku czci 3 Maja. (n)

Pielgrzymka polska u Ojca św.

Ks. kardynał Hlond po przybyciu do Rzymu zamieszkał w głównym domu XX. Salezjanów, obok kościoła Serca Jezusowego na Castro Pretorio. Na drugi dzień był przyjęty przez Ojca św. na prywatnej audjencji, która trwała trzy kwadransy. Ks. Prymas wyraził zadowolenie z przyjęcia, jakiego doznał u Ojca św. Jeszcze raz Pius XI wyraził w formie najbardziej wymownej Swą zyczliwość dla Polski i Swę najżywszą zainteresowanie w rozwoju narodu i państwa polskiego, z którym Go łączyły tyle drogich wspomnień i serdecznych węzłów.

Papież interesował się przede wszystkim sprawami religijnymi kraju, które obserwuje zawsze z największą pilnością. Pius XI jest najzupełniej zorientowany w warunkach i trudnościach życia religijnego w Polsce i zaznajomiony z jej sprawami duchowymi oraz z wysiłkami, jakie czynić należy, by życie katolickie w narodzie polskim, odpowiednio do swych czcigodnych i chwalebnych tradycji, zawsze wzmacniało się i rozwijało.

Rozmowa Ojca św. zwróciła się również na temat kongresu Eucharystycznego w Kartaginie, trzydziestego z rzędu kongresów międzynarodowych. Papież wyraził przytem swe wielkie zadowolenie, że Polska na tej ołbrzymiej międzynarodowej rewji wiary i pobożności eucharystycznej będzie reprezentowana przez tak wielką liczbę pielgrzymów.

Dnia 2 maja r. b. przed południem papież przyjął na uroczystej audjencji 200 pielgrzymów polskich, udających się na kongres Eucharystyczny do Kartaginy. Na audjencji obecni byli: Ks. kardynał Prymas Hlond, oraz księża biskupi Łukomski z Łomży, Przeździecki z Siedlec, Okoniewski z Chełmna, Radoński z Włocławka i Kubicki z Sandomierza, delegacje kapituł, 80 księży i osoby z różnych sfer, przeważnie z pośród inteligencji polskiej, pod przewodnictwem dyrektora pielgrzymki, ks. dr. Janickiego. Obecni byli również dyrektor Papieskiego Instytutu Polskiego w Rzymie, mgr. Zakrzewski, hr. Ostrowski, hr. Platerowa i in. Ambasadora polskiego reprezentował pierwszy sekretarz ambasady, Komarnicki.

Pielgrzymi ofiarowali papieżowi wspaniałe album wraz z ofiarami polskich siostr Felicjanek, monografię kościoła polskiego w Rzymie i tomy roczników katolickich. Papież został powitany przez wszystkich gromkim okrzykiem „Niech żyje”, poczem obszedł całą salę dookoła, a kardynał Hlond przedstawiał poszczególne grupy. Obok tronu papieskiego zasiadł kardynał, biskupi i przedstawiciele ambasady, poczem papież wygłosił niezwykle serdeczne przemówienie, w którym zaznaczył, jak nierównanie więcej cieszy się zawsze z każdej pielgrzymki polskiej i wita je u siebie w domu. Zawsze żywo stoją Mu przed oczyma lata spędzone wśród Polaków,

**MY NIE NAMAWIAMY —
MY PRZEKONYWUJEMY!**
Naszą dewizą jest — dostarczać stale to, co najlepsze. Pasta do zębów Odol wyrabiana jest z drobnoziarnistej substancji przy zastosowaniu najlepszych dodatków. Dlatego też pasta do zębów Odol bezwarunkowo nie narusza emalii. Pasta do zębów Odol jednocy w sobie dwie zalety: czyści idealnie zęby i jest absolutnie nieszkodliwa. Pasta do zębów Odol jest niezrównana w swem działaniu. Tw 1485

w tej Polsce, którą jako Wizytator Apostolski i Nuncjusz, przebiegł wzdłuż i wszerz, tak, że jeden z biskupów polskich przyznał, iż Nuncjusz dotarł nawet w jego diecezji tam, gdzie on sam jeszcze nie był. Wspomnienia te są dla papieża zawsze najmiłsze. Teraz papież cieszy się, że pielgrzymi, jadąc do Kartaginy, odwiedzili Rzym i Stolicę św., czyniąc przez to akt wiary i akt nabożeństwa eucharystycznego.

Złożywszy serdeczne życzenia, Ojciec św. poprosił kardynała Hlonda, by powtórzył po polsku Jego przemówienie, poczem udzielił Swego błogosławieństwa i wysłuchawszy hymnu „Boże, coś Polskę” opuścił salę, żegnając pielgrzymów po polsku słowami „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”. (K. A. P.)

XIII Zw. Zjazd Delegatów Stow. Młodzieży Polskiej

rozpocznie swe obrady w sobotę, dnia 10 maja r. b., o godz. 15 w sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka i obradować będzie również w niedzielę, dnia 11. b. m.

Porządek obrad obejmuje m. in. referaty: „Jak pracowaliśmy w r. 1929” (sekretarz gen. ks. L. Jarosz); „S. M. P. znakiem zwycięstwa” (p. Gniazdowski); „Stajemy do zawodów o pełne mistrzostwo” (insp. Kapalczyński).

Przed sesją Ligi Narodów

Paryż, 7. 5. (Tel. wł.) We czwartek jest tutaj spodziewany angielski min. spraw zagr. Henderson, który zatrzyma się w Paryżu w przejeździe do Genewy na posiedzenie Ligi Narodów. Briand odbędzie z nim konferencję w piątek, poczem w niedzielę wyruszy również do Genewy. Rozmowy obu dyplomatów będą dotyczyły — jak donoszą tutejsze pisma — przedewszystkiem sprawy federacji państw europejskich według znanego planu Brianda.

Odnaczenie prof. Brücknera

Łódź, 7. 5. (PAT) Tegoroczny laureat nagrody literackiej m. Łodzi prof. Aleksander Brückner z powodu złego stanu zdrowia nie mógł przybyć do Łodzi celem osobistego odebrania przyznanej nagrody. Wobec tego Magistrat m. Łodzi postanowił wydelegować do Berlina specjalnego urzędnika, który w konsultacji generalnym Rzpłitej w obecności konsula i kolonii polskiej wręczy prof. Brücknerowi nagrodę i dyplom.

Łotwa w obronie swego eksportu

Ryga, 7. 5. (Tel. wł.) Rada ministrów powzięła odpowiednie kroki przeciwko skutkom podwyższenia przez Niemcy cel rolniczych, podcinających eksport masła z Łotwy do Niemiec.

GEORG FINK

jestem głodny

NAJWIĘKSZY NAKŁAD

PO

REMARQUE'U

zw 19088

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy znajdują się wreszcie pieniądze na ruch budowl.?

Ileż to projektów i programów budowlanych pojawiło się w ostatnich kilku latach, które były szeroko dyskutowane, ale prawie nigdy nie wprowadzane w czyn. Prezes Izby przem. handlowej w Warszawie, inż. Cz. Klarner opracował niedawno szczegółowy plan, nad którym zastanawia się Związek Izb p.-h.; obecnie dowiadujemy się, że podobno od kilku miesięcy w łonie rządu omawiany jest projekt utworzenia specjalnego „funduszu budowlanego”, który używany byłby na rozbudowę miast, a zwłaszcza na budowę tanich mieszkań.

Projekt ten był kilkakrotnie przedmiotem obrad rady ministrów, ale ze względu na „trudność załatwienia problemu” (tyle lat już minęło, odkąd zaczęło się omawiać potrzebę ożywienia ruchu budowlanego, że czas był, aby pokonać te trudności) ciągle ulegał odroczeniu. Jakoś nie spieszy się panom w rządzie, bo podobno ostateczny termin wykończenia projektu wyznaczono na 1 września r. b. „Fundusz budowlany” utworzony zostanie prawdopodobnie z wpływów z podwyżki komornego i z innych źródeł dochodu. Ma on dać rocznie od 250 do 300 milj. zł.

Z powyższych informacyj wynika, że bieżący rok należy uważać za okres stracony dla ruchu budowlanego. Bezczynność rządu w tej ważnej sprawie jest aż nadto widoczna.

„Financial News” o rozwoju gospodarczym Polski

„The Financial News” z końca kwietnia zamieszcza obszerny artykuł wybitnego angielskiego publicysty gospodarczego p. Morrisona, poświęcony rozwojowi gospodarczemu Polski w związku z mającymi się odbyć we wrześniu dorocznymi Targami Lwowskimi.

Autor przypomina oświadczenie dyrektora Targów p. Grosmana z przed dwóch lat w sprawie racjonalizacji polskiego importu, które wyjaśniało, że zarówno Wielka Brytania jak i Polska cierpiały z racji faktu, że kupcy polscy zamawiali towary brytyjskie w Hamburgu, Wroclawiu lub Wiedniu, jedynie w rzadkich wypadkach zwracali się wprost do producentów brytyjskich. Dyr. Grossman zaproponował wówczas scentralizowanie zakupów w celu usunięcia pośrednika zagranicznego i na otwarciu Targów Lwowskich wezwał producentów brytyjskich do przybywania do Lwowa dla nawiązania bezpośredniego kontaktu z nabywcami polskimi.

Autor stwierdza, że zeszłoroczna wystawa w Poznaniu dała przekonujący dowód gospodarczego zjednoczenia Polski i zanikania konkurencji pomiędzy dzielnicami. Statystyka wskazuje na wzrost obrotu handlowego między Wielką Brytanią a Polską, a ruch rozpoczęty przez czynniki polskie przed kilkoma laty w kierunku „racjonalizacji polskiego importu” dał dodatnie skutki i obecnie towary brytyjskie importowane z Wielkiej Brytanii idą bezpośrednio do odbiorcy w Polsce. Eksporterzy brytyjscy zdobywszy rynek polski dla swych towarów muszą ożkażać wiele przedsiębiorczości w celu wytrzymania konkurencji towarów niemieckich, których napływ po zawarciu traktatu polsko-niemieckiego oczywiście ogromnie się zwiększył. Z drugiej strony kampania Stanów Zjednoczonych A. P. popierana przez p. Deweya stwarza pomyslną koniunkturę dla importu amerykańskiego.

Polska, nie mogąc eksportować swolch wyrobów przemysłowych ani do Rosji sowieckiej, ani do Niemiec lub Czechosłowacji, które są same wysoce uprzemysłowane, zmuszona jest kierować swój eksport do Rumunii, Grecji, Turcji, Egiptu, na Bliski Wschód i do państw śródziemnomorskich. Przemysłowcy brytyjscy handlujący z temi krajami powinni się wobec tego poważnie zainteresować działalnością eksportową Polski, która zmuszona wskutek nadmiaru rąk roboczych do uruchomienia coraz większego przemysłu, szuka rynków zbytu na południowo-wschodzie Europy.

W dalszym ciągu autor podkreśla znaczenie polsko-rumuńskiej komunikacji tranzytowej. Towary polskie eksportowane na Bliski Wschód lub do państw bałkańskich szły dotąd przez Gdynię lub Gdańsk, podczas gdy nowe układy kolejowe polsko-rumuńskie niebawem skrócą i potanieją przewóz towarów, wzmagając temsamem wysokość polskiego obrotu handlowego.

W ostatniej części artykułu autor podnosi znaczenie Targów Lwowskich, które pozwalają kupcom i przemysłowcom innych krajów, a zwłaszcza krajów importujących towary polskie, zapoznać się z ciągłym rozwojem przemysłu polskiego.

Zryczałtowanie podatku obrotowego

W dziedzinie podatkowej spotykamy się ze zjawiskiem, że czem podatek jest sprawiedliwszy, tem wymiar jego jest kosztowniejszy, zaś częstokroć również uciążliwszy dla samego płatnika. gdyż pociąga za sobą konieczność bardzo ścisłej kontroli ze strony urzędów oraz davanja ciągłych wyjaśnień i informacyj przez płatnika. Dlatego bardzo często spotykamy się ze zjawiskiem, że właśnie ze strony podatników wywierany jest nacisk, by raczej wprowadzić podatki nawet mniej sprawiedliwe i mniej dokładnie ujmuje to, co naprawdę podatkowo płacić powinien, byleby sam wymiar podatku był mniej uciążliwy, a styczność z urzędami skarbowymi była możliwie rzadka.

Typowym przykładem takiej dążności podatników do bardziej uproszczonych form podatku jest spotykana w wielu krajach dążność drobnych płatników podatku obrotowego do zryczałtowania tego podatku. Podatek obrotowy, w tej formie, w jakiej on istnieje w większości krajów, nie należy do podatków, któreby poszczególnych płatników obciążały proporcjonalnie do ich rzeczywistej możliwości płatniczej. Zwłaszcza trudno mówić o sprawiedliwości, jeśli chodzi o podatek obrotowy od drobnych przedsiębiorstw, które z reguły nie prowadzą ksiąg handlowych, co wywołuje częstokroć zupełnie dowolne określanie wysokości podatku. Ale nawet tam użnać należy, że normalny wymiar podatku będzie bliższy rzeczywistych obrotów, niż przy zryczałtowaniu, gdyż z samego pojęcia ryczałtu wynika, iż określa on tylko w przybliżeniu podstawę wymiaru, nie biorąc pod uwagę pewnych indywidualnych okoliczności poszczególnych przedsiębiorstw.

Fakt ten jednak nie osłabia nacisku podatników w kierunku zryczałtowania podatku obrotowego. Najjaskrawiej zjawisko to dało się zaobserwować we Francji, gdzie po wieloletniej walce na terenie parlamentu mogą żądać zryczałtowania podatku obrotowego właściciele przedsiębiorstw handlowych, których obrót nie przekracza 300 tys. franków rocznie, właściciele zaś innych przedsiębiorstw, o ile obrót ich przedsiębiorstw nie przekracza 400 tys. franków rocznie.

Nie też dziwnego, że w Polsce musiały powstać tendencje do zryczałtowania podatku obrotowego. W Polsce bowiem podatek obrotowy jest dla drobnych płatników bardziej uciążliwy niż w innych krajach, gdyż nasze urzędy skarbowe pozostawiają wiele do życzenia, w każdym razie dużo więcej, niż posiadające bardzo stare tradycje urzędy skarbowe francuskie, z drugiej zaś strony drobny podatek polski jest o wiele mniej przygotowany do ściślejszego współzycia z urzędami skarbowymi. — Dlatego w Polsce zryczałtowanie podatku obrotowego jest bardziej pożądane niż gdziekolwiek.

Dokonanie tej zmiany form wymiaru podatku obrotowego od drobnych płatników jest o tyle ułatwione, że obecnie obowiązująca ustawa o podatku przemysłowym, przewiduje już zryczałtowanie podatku obrotowego dla drobnych płatników w art. 76 w formie upoważnienia dla ministra skarbu. Rozporządzenie wykonawcze do ustawy przewiduje, że ministerstwo skarbu może w każdym poszczególnym roku zdecydować, jakie kategorie przedsiębiorstw mają opłacać zryczałtowany podatek obrotowy. Dotychczas jednak ministerstwo w praktyce z tych przepisów nie skorzystało. Jednocześnie rozporządzenie opiera zryczałtowanie na kategoriach świadectw przemysłowych i handlowych, przyczem przewiduje jeden ryczałt dla przedsiębiorstw jednego rodzaju, np. przedsiębiorstw, zajmujących się sprzedażą chleba, posiadających jedną i tę samą kategorię świadectwa. Takie ujęcie uniemożliwia całkowicie zastosowanie ryczałtu, gdyż w ramach tej samej kategorii spotykamy przedsiębiorstwa, zajmujące się tym samym rodzajem czynności handlowych lub przemysłowych o rozmiarach bardzo różnych. A więc np. w Wielkopolsce obrót przedsiębiorstw, wykupujących 4. kategorię handlową, a zajmujących się sprzedażą nabiału, waha się od 1500 zł do 30 000 zł, a zajmujących się handlem mięsa od 3 000 zł do 150 000 zł, albo też obrót młeczarni, wykupujących świadectwo VIII kategorii przemysłowej od 20 000 do 400 000 zł. Jest rzeczą jasną, że określe-

nie jednego ryczałtu dla przedsiębiorstw o tak różnym obrocie byłoby krzyżącą niesprawiedliwością. Dlatego przy zryczałtowaniu podatku obrotowego należy opierać się nie na kategorii świadectwa przemysłowego, ale na obrocie dotychczas osiąganym, przyczem należy ustalić szereg klas, opłacających różnej wysokości podatek zryczałtowany, zależnie od wysokości osiąganych obrotów. To oczywiście wymaga zmiany dotychczas obowiązującego rozporządzenia wykonawczego. Wymieniony przez rozporządzenie sprawdzian — kategoria świadectwa — możnaby najwyżej zachować, jako sprawdzian górnej granicy stosowania ryczałtu, t. zn. możnaby powiedzieć, że zryczałtowanie stosuje się do przedsiębiorstw, wykupujących kategorię III i IV. świadectw handlowych i VI. — VIII przemysłowych, których obrót roczny nie przekraczał w większych miastach 50 000, w mniejszych 40 000 zł, natomiast podział na klasy, opłacające różny ryczałt, musiałby być dokonany jedynie na podstawie dokonanych obrotów.

Klasyfikując obecnie przedsiębiorstwa do poszczególnych klas zryczałtowanego podatku, powinniśmy się opierać nie na obrocie, który miał miejsce w roku ostatnim, lecz na obrocie przeciętnym paru ostatnich lat, np. trzech ostatnich lat. Oparcie się bowiem na obrocie jednego tylko roku mogłoby prowadzić do wymiarów przypadkowych, gdyż obrót przedsiębiorstwa w poszczególnych latach może być wynikiem zupełnie przypadkowych przyczyn, a nie objawem stałej żywotności gospodarczej.

Takie zryczałtowanie obowiązując by mogło przez dwa — trzy lata, poczem nastąpiłoby nowe zakwalifikowanie przedsiębiorstw do poszczególnych klas zryczałtowanego podatku na podstawie domniemanych obrotów. Od decyzji kwalifikujących w przyszłości poszczególne przedsiębiorstwa do odpowiedniej klasy nie byłoby odwołania, natomiast podatek po doręczeniu tej decyzji mógłby w określonym terminie zrzc się zryczałtowania i podlegać normalnemu trybowi wymiarowemu.

Z kwestią samego zryczałtowania wiąże się ściśle wobec niesłuchanie ciężkiego położenia drobnych przemysłowców i kupców sprawa pewnych ulg materialnych, a nie tylko formalnych dla tych podatników. Da się to osiągnąć w sposób dwojaki:

1) przez zastosowanie przeciętnych obrotów za trzy ostatnie lata, a nie za rok ostatni, gdyż, jak wiadomo, wysokość obrotów była przez urzędy skarbowe stale podnoszona;

2) przez zastosowanie 1 proc. stawki podatkowej zgodnie z projektem noweli do podatku przemysłowego, uchwalonym przez komisję skarbową Sejmu.

Na takich zasadach oparty projekt zryczałtowania podatku obrotowego od drobnych przedsiębiorstw przyniosłby rzeczywistą ulgę drobnym płatnikom, a to z jednej strony przez zwolnienie od szeregu uciążliwych formalności oraz przez ustalenie wysokości podatku na przeciąg paru lat, co uolni podatników od przykrych niespodzianek i ułatwi przeprowadzenie kalkulacji handlowej, z drugiej zaś strony przez efektywne obniżenie wysokości podatku. Jednocześnie projekt ten odpowiada interesom państwa, gdyż obniżenie, zresztą nie takie znaczne, dochodów skarbowych z tego tytułu jest koniecznością ze względu na krytyczne położenie podatników, natomiast uproszczenie w wymiarze pozwoli na poczynienie oszczędności oraz na dokładniejszy wymiar podatków od innych płatników.

J. K. o. r.

Kalendarzyk podatkowy

Ministerjum skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w m-cu maju rb. płatne są następujące podatki:

1. w ciągu m-cu maja — państwowy podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał I-szy rb., tudzież podatek od lokali i placów niezabudowanych za II-gi kwartał rb;

2. do 15 maja — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w m-cu kwietniu rb., przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe — I-V kat., prowadzące przewidzione księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

3. do 15 maja — I-a rata państwowego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1929 (II-a rata płatna będzie do 15 czerwca) z tytułu różnicy pomiędzy kwotą wymie-

zonego podatku za 1929, a kwotą przypisaną zaliczek na tenże rok, przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe;

4. Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7-u dni po dokonaniu potrącenia.

Nadto w miesiącu maju płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tymże miesiącu.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Nowe ulgi podatkowe.** W myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym w terminie do dn. 15 maja rb. winna być uiszczona różnica pomiędzy kwotą uiszczanego podatku od obrotu za rok 1929 a ustawowemi zaliczkami, przepisanemi za tenże rok. W tym samym terminie winna być również wpłacona zaliczka na poczet podatku przemysłowego od obrotu za I kwartał rb., a wreszcie w dniu 1 maja rb. płatna jest połowa państw. podatku dochodowego na rok 1930. Chcąc ułatwić płatnikom wywiązanie się z obowiązku opłacania wymienionych wyżej podatków bez zbyteknego przeciążenia, p. min. Skarbu zarządził: aby różnicę pomiędzy kwotą wymierzonego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1929 a ustawowemi zaliczkami spłacano bez ustawowych kar i odsetek za odroczenie w 2-eh równych ratach płatnych — pierwsza do 15 maja, druga do 15 czerwca rb. włącznie. Równocześnie przesunięte zostały: pierwsza zaliczka kwartalna z 15 maja na 15 lipca i druga zaliczka z 15 lipca na 15 sierpnia rb. włącznie. Do powyższych terminów nie ma zastosowania 14-dniowy termin ulgowy.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Z Związku Izby przem. - handlowych.** W dn. 4 bm. odbył się w Poznaniu zjazd komisji Związku Izby przem.-handl. Rzplitej Polskiej, w którym wzięli udział przedstawiciele 11 izb. Na porządku obrad znajdowały się: projekt rozwiązania sprawy budowlano-mieszaniowej, referowany przez prezesa Izby przem. - handl. w Warszawie inż. Klarnera, projekt statutu Związku Izb, referowany przez prof. Chełmońskiego, projekt nowelizacji ustawy antyalkoholowej i ustawy o monopolu spirytusowym wraz z rozporządzeniem wykonawczym, wreszcie wybór delegatów do państwowego instytutu eksportowego. — Dwie pierwsze sprawy załatwiono w komisjach jako wnioski na najbliższe zebranie plenarne Związku Izb. Sprawę nowelizacji ustawy antyalkoholowej i o monopolu spirytusowym odłożono z powodu poświęcenia rozporządzonego czasu całkowicie dwu pierwszym sprawom, wyboru zaś do Państwowego Inst. Eksp. w osobach prezesa Izby przem. - handl. w Bielsku dr. Fedora Weinschenka i dyr. Izby przem. - handl. w Warszawie Stanisława Wartalskiego dokonano na ogólnym posiedzeniu delegatów Izby.

(k) **Chłodnia portowa w Gdyni.** Dowiadujemy się, że w najbliższych dniach nastąpi całkowite uruchomienie Chłodni Portowej w Gdyni, która może pomieścić około 700 wagonów towarów, jest wyposażona w najnowocześniejsze urządzenia techniczne i zalicza się do największych tego rodzaju przedsiębiorstw w Europie. Zadaniem Chłodni jest przy cenach specjalnie niskich (za składowanie przewiduje się zasadniczo przeciętnie zł. 15 od m³ a kwadratowego miesięcznie, zaś na wyładowanie towaru z wagonu do Chłodni i załadowanie na statek około zł. 7 od tonny) ułatwić eksport z Polski szybko psujących się towarów jak mięsa, masła, białego drobiu i jaj. Ze względu na to, że wielu eksporterów nie jest obznajmionych z urządzeniem Chłodni, nadmieniamy się, że każdy interesujący się tem urządzeniem i chcący je widzieć, będzie mógł na miejscu w Gdyni poza ogólnym zapoznaniem się z Chłodnią, otrzymać od zarządu Chłodni wszelkie potrzebne wyjaśnienia.

(k) **„Browar Krotoszyński” S. A. Krotoszyn.** W końcu kwietnia rb. odbyło się w Krotoszynie walne zgromadzenie członków S. A. Browar Krotoszyński. Zebranie zajął prezes rady nadzorczej dr. Drzażdźniński. Następnie członek zarządu p. dyr. Nożyński zdał zebranym sprawozdanie za rok gospodarczy 1928/29 oraz przedłożył bilans i rachunek strat i zysków. M. in. p. dyr. Nożyński zaznaczył, że mimo ostrej walki konkurencyjnej, rozgrywanej się w browarnictwie na terenie województwa poznańskiego zdołała Spółka nie tylko utrzymać swój stan posiadania, ale powiększyła zbył piwa o ca. 15%. Poza tem urządzone nowoczesne stacje kadzi i tanków kosztem przeszło 200 tys. zł. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 2 620 516,08 zł, a rachunek zysków i strat sumą 1 796 543,99 zł. Czysty zysk przedsiębiorstwa wyniósł za rok sprawozdawczy 95 719,47 zł. Walne zgromadzenie udzieliło pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej i czysty zysk podzielono w formie proponowanej, tak, że na dywidendę przypada 14%. Dyrekcja Browaru Krotoszyńskiego spoczywa w rękach p. dyr. Kotarskiego.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Bandycka trójka pod kluczem

Podstępny plan — Napad na samochód i obrabowanie pasażera — Wszystko wydało się

Alojzy Sobkowiak był szoferem w firmie Degórski i posiadał dwóch zaufanych kolegów w osobach Teofila Matysika i Jana Lisieckiego. Była to „dobrana” i nierozdzielna trójka. Razu pewnego Alojzy opowiadał kolegom, że jego szef nosi się z zamiarem spalenia samochodu celem uzyskania wysokiej premii ubezpieczeniowej.

— I pomyślcie — powiedział z emfazą Alojzy — szef chciał, abym podpalił ten samochód, była to jednak zbyt ryzykowna rzecz!

— Cóżś zrobił? — pytali koledzy.

— Odmówiłem, uciął Sobkowiak.

Na tem skończyła się naradzie rozmowa, ale tylko naradzie, gdyż niebawem usnuto podstępny plan. Sobkowiak, woźac przedstawiciela firmy do różnych przedsiębiorstw na prowincję wiedział gdzie i kiedy inkasuje się często nawet znaczną gotówkę. Tak się właśnie złożyło, że miał właśnie jechać do Czarnkowa z kierownikiem dla zainkasowania 2.500 zł. Sobkowiak powiadomił o tem Matysika i Lisieckiego; naprędcie uradzono, że obaj koledzy zainscenizują napad na samochód firmy Degórski, a rzekomo zaskoczony o niczem niewiedzący szofer ratować się będzie ucieczką, natomiast bandyci obrabują kierownika z gotówki.

4 marca br. Sobkowiak wyjechał z

p. Błaszczkiem; za niemi wyruszyli krótszą drogą na rowerach Matysik oraz Lisiecki i zatrzymali się na szlaku Wronki — Czarnków, czatując na samochód. Wszystko poszło jak z płatka. Auto zatrzymano bez trudu. Przeżony Błaszczek starał się ukryć gotówkę, lecz zamiary jego na nic się nie zdały, gdyż bandyci poinformowani przez szofera wszystko dokładnie wiedzieli, gdzie i co; pobili pasażera, gwałtem wydarli mu teczkę z pieniędzmi a następnie wyrzucili ofiarę ze samochodu. Sobkowiak niby zbiegł, a w rzeczywistości zaś, oczekiwał kolegów. Matysik i Lisiecki wskoczyli do samochodu i zostawili obitego Błaszczka odjechał.

Zawiadomiona o niezwykle wypadku policja wszczęła dochodzenia i niebawem zdemaskowano Matysika oraz Lisieckiego przyczem pierwszy odgrywał rolę herszta. Poprzednio jeszcze uwięziono Błaszczka, gdyż przypuszczano, że jest on współautorem zaaranżowanego napadu, jednak Sobkowiaka ruszyło sumienie i wyznał całą prawdę i cała trójka znalazła się na ławie oskarżonych a Błaszczka uwolniono z aresztu śledczego. Matysika jako prowodyra „wyprawy” zasądzono na 4 i pół, Lisieckiego na 3 i pół, a Sobkowiaka (bronił go p. mec. K. Nowosielski) na rok więzienia. (z)

by narazie odroczyć termin wejścia w życie ustawy ze względu na ciężkie położenie właścicieli autobusów. Cena samego licznika wynosić będzie około 1. tys. zł, w ten sposób powędrowałyby na liczniki zagranicę 4 milj. zł. Związek zamierza liczniki zagraniczne zastąpić nowym wynalazkiem polskim znacznie tańszym. Dalej poruszono sprawę ustawy o funduszu drogowym, która godzi wprost w egzystencję właścicieli. Wszyscy byli zdania, że należy płacić, ale nie 30 proc. od ceny biletu. Projekt ten w brzmieniu rządowym, o ile będzie realizowany, zniszczy bezwzględnie wszystkich właścicieli.

Wreszcie przystąpiono do sprawy utworzenia w Poznaniu dworca autobusowego. Magistrat jest skłonny oddać plac Drwęskiego, lecz koszty inwestycyjne są za wielkie. Istnieje prywatna inicjatywa wybudowania dworca kosztem 70 tys. zł przy ul. Odkosk, gdzie znajduje się obszerny teren. Gmach mógłby stanąć w przeciągu dwóch miesięcy. Poza tem wysunięto też projekt stworzenia kilku postojów np. na pl. Bernardyńskim, Sapieżyńskim i rynku Łazarskim. Poruszono też sprawę kompletnego umundurowania konduktorów i kierowców autobusowych. Narazie związek zaprowadza tylko czapki i opaski z odpowiednim napisem. (z)

KALENDARZYK

Środa, 7 maja 1930.

Słońce: wschód 4,12; — zachód 19,27; — długość dnia 15 godz. 15 min.

Księżyc: wschód 12,45; — zachód 2,42; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 7 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm. — W ubiegłym dobie temperatura najwyższa + 21 st. C., najniższa + 7 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 0,35 m.

Kal. rzk.: Domicela P.; jutro Stanisław. Kal. słow.: Ludomił Św.; jutro Stanisław Św.

OSOBISTE

— **Ślub.** Dnia 29 z. m. odbył się w kościele parafjalnym św. Marcina w Poznaniu obrzęd ślubny panny Stefanji Sołyżanki, córki znanego w tutejszych kołach kupieckich obywatela p. Maksymiljana Sołygi, z lekarzem p. dr. Alfredem Antonim Gomerskim, synem p. dyrektora Urzędu Telegraficznego w Poznaniu p. Franciszka Gomerskiego, który w chwilach przełomowych walnie przyczynił się do zorganizowania poczty polskiej w Poznaniu. Błogosławieństwa kościelnego udzielił nowożeńcom wuj młodej pani ks. prob. Czesław Sroka z Borzęcinek w asyście czterech księży. Liczne grono gości weselnych podejmowali rodzice młodej panny w domu swoim z ściągnięciem staropolską gościnnością. Młodej parze na nowo obranej drodze żywota „Szczęść Boże!”

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzi w dniu 8 bm. p. Michał Ratajczak w Poznaniu, pomocnik gastronomiczny, z żoną swą Marią z Lewandowskich. Na intencję Jubilatów odprawi się msza św. w dniu tym o godz. 8 w kościele O. O. Salezjanów przy ul. Wronieckiej. Jubilat jest członkiem Tow. Powstańców i Wojaków Śródmieście i wielu innych towarzystw i czynny w nich bierze udział. Jubilatem na dalszą drogę wspólnego żywota „Szczęść Boże!”

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Stopień magistra filozofii z zakresu chemii uzyskał p. Seweryn Krzyżański z Oberhausen (Niemcy).

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Tow. Prawniczego i Ekonomicznego.** W środę, dnia 14 bm. o godz. 20 odbędzie się na sali 22 Coll. Minus w Poznaniu zwyczajne walne zebranie z następującym porządkiem obrad: 1) sprawozdanie zarządu za rok ubiegły; 2) sprawozdanie komisji rewizyjnej i udzielenie pokwitowania zarządowi; 3) wybór władz Towarzystwa na rok następny; 4) wolne wnioski. — W razie braku statutem przewidzianej ilości członków na temże zebraniu następnie walne zebranie z tym samym porządkiem obrad odbędzie się tego samego dnia i w tym samym miejscu o godz. 20 min. 45.

— **Zwyczajne walne zebranie członków Spółdzielni Budowlanej Wielkopolskich Urzędników Państwowych w Poznaniu** odbędzie się w sobotę, dnia 24 bm. o godz. 18 w gimn. im. A. Mickiewicza, ul. Marsz. Focha 93. I. ptr. W braku kompletu odbędzie się w tym samym dniu i w tym samym miejscu walne zebranie o godz. 18,30 którego uchwały będą obowiązywały bez względu na ilość obecnych. Na porządku obrad sprawozdania zarządu i Rady nadzorczej, zatwierdzenie bilansu i rachunków zysku i strat za rok 1929 oraz ich podział, udzielenie pokwitowania zarządo-

Dla oczyszczenia krwi, pójcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Stosowana przez bardzo wielu lekarzy woda Franciszka Józefa wzmacnia żołądek, reguluje trawienie, poprawia stan krwi, uspakaja system nerwowy, dając zdrowie całemu organizmowi i jasność umysłu. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 11 083

wi i Radzie nadzorczej, zmiana paragrafów 4, 12, 16, 20, 22 i 29 statutu, wybór jednego członka Rady nadzorczej i jednego członka zarządu w miejsce ustępujących, wnioski członków i wolne głosy. Sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysków i strat są wyłożone do przejrzania w lokalu spółdzielni przy ul. Matejki 35 codziennie od godz. 7—8 z wyjątkiem niedziel i świąt.

— **Druga Sodalicja Pań Miejskich w Poznaniu** pod wezwaniem Królowej Korony Polskiej odbędzie zebranie miesięczne w czwartek, 8 bm. o godz. 17 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. I. Członków i gości zaprasza Zarząd.

WYKŁADY

— **Wykłady o małżeństwie i rodzinie katolickiej.** Staraniem ruchliwej organizacji akademickiej „Odrodzenie”, odbędzie się w dniach od 12—16 bm., za wiedzą i aprobatą J. Em. ks. Kardynała Prymasa Hłonda, cykl wykładów, poświęconych tak ważnym zagadnieniom doby współczesnej, jakimi są małżeństwo i rodzina chrześcijańska. Wykłady odbywać się będą w sali 17 Coll. Minus. Początek o godz. 20. Pierwszy wykład wygłosi ks. dr. Kazimierz Kowalski, doc. U. J. na temat: „Małżeństwo jako związek i Sakrament”. We wtorek, 13 bm. będzie mówił p. mec. dr. Stanisław Sławski o przyszłej kodyfikacji prawa małżeńskiego w Polsce. Następne wykłady: W środę, 14 bm. ks. prałat dr. Rolewski: „Obowiązki stanu małżeńskiego”; w czwartek, 15 bm. p. Wacław Popiel: „Akcja obrony rodziny i katolickiego prawa małżeńskiego w Polsce”.

— **Pokaz ozdabiania balkonów.** Poznańskie Towarzystwo Ogrodnicze donosi, że w niedzielę, 11 bm. o godz. 15 odbędzie się wykład wraz z pokazem ozdabiania balkonów w hali Szkolnego Ogrodu Botanicznego na Jeźyczach przy ul. Botanicznej. Dojazd tramwajem nr. 7.

ZYCIE SOKOLE

— **„Sokół” Poznań-Śródmieście.** Zebranie miesięczne połączone z wykładem druha redaktora Helińcika odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20,15 w salce przy ul. Św. Marcina 65.

— **„Sokół” Poznań-Śródk.** Zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w Domu Katolickim na Śródcie. W programie bardzo ciekawy wykład.

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań III.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20 w lokalu drużyny Zawodkowej przy G. Wildzie 75.

WIECZORY, KONCERTY

— **Atrakcja „zielonego karnawału”** będzie niewątpliwie bal wiosenny Stowarzyszenia Drukarzy Polskich okręgu poznańskiego w sobotę, dnia 10 bm. w salach „Belwederu” (Targi Poznańskie). Początek o godz. 20, koniec o godz. 6 rano. Bilety są już do nabycia od godz. 18—19 w sekretariacie Stow. Drukarzy przy ul. Franciszkańskiej 1 (Hotel Centralny), zaś w dniu balu przy kasie.

— **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji O. O. Zmartwychwstańców** urzędują w niedzielę, 11 bm. w wielkiej sali parafjalnej o godz. 17 herbatkę towarzyską. Wieczorek ten połączony jest z rozmaitemi niespodziankami. Czysty zysk przeznaczają się na zakup ubioru dla najbiedniejszych dzieci parafji, które mają przystąpić w bież. roku do I. Komunii św. — Szan. parafjan uprasza się o jak najliczniejszy udział w wieczorku jak również o ofiarność na rzecz biednej diatwy.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Loteria L. O. P. P.** Dnia 2 bm. odbyło się w obecności notariusza p. dr. J. Sławskiego, przedstawicieli Urzędu Akcyzowego i członków Zarządu ciągnięcie loterii fantowej na rzecz L. O. P. P. Poniżej podajemy numery wygranych losów: 00803, 01399, 01419, 02170, 04062, 07204, 08850, 09178, 09396, 09547, 10283, 12792, 13860, 14333, 14659, 15847, 17017, 17840, 18195, 19925, 20285, 20328, 21014, 21116, 22225, 22316, 23568, 23907, 25035, 25208, 25674, 26978, 27111, 30092, 30454, 32186, 35290, 35910, 36927, 39537.

Fanty odbierać można począwszy od dnia 15 do 31 bm. w biurze L. O. P. P. przy ul. Grobla 15, pokój 155, w godzinach od 9—14.

— **Rekrutacja robotników do Francji.** We wtorek, 13 bm. o godz. 9 odbędzie się w Państw. Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Poznaniu (pl. Prez. Drwęskiego) rekrutacja robotników do Francji, mianowicie: 1) zawodowych górników do kopalni węgla, 2) robotników w wieku do lat 35 do kopalni węgla, 3) robotników w wieku do lat 38 do fabryk. — Chętni na wyjazd kandydaci, zdrowi i silni, zgłosić się mogą w

Uczciwy szofer

woli egzemplarz ilustrowanego tygodnika „Samochód” — aniżeli kieliszek wódki.

Zakład: Czem lepiej ujedziesz?

Walka z bandytami

Jeden zabity, a dwóch uciekło.

Policja bydgoska otrzymała w tych dniach wiadomość o planowanym napadzie na pewne mieszkanie. Zebrane drogą poufną informację potwierdzały, że rabusie się zjawia, więc też zastawiono na nich pułapkę. W przedpokoju wskazanego mieszkania w nocy na 7. b. m. ukryli się funkcjonariusze policji.

Około godz. 1 do mieszkania wtargnęło trzech opryszków. Na wezwanie „Ręce do góry” bandyci cofnęli się, zamierzając umknąć. Jeden z funkcjonariuszów zastąpił uciekającym drogę, usiłując dokonać aresztowania. W tym momencie któryś z bandytów uderzył go laską w głowę, pozbawiając chwilowo przytomności. Wyzyskując zamieszanie, pozostali rabusie rzucili się do ucieczki, ścigał ich jednak drugi funkcjonariusz. Tymczasem pierwszy bandyta usiłował po raz drugi uderzyć omdlałego policjanta, ten jednak zebrał wszystkie siły i strzelił z rewolweru we własnej obronie, kładąc rabusią na miejscu trupem. Zabity jest poszukiwanym już od miesiąca 24-letnim Henrykiem Schmidtem. Dwaj pozostali bandyci zdolali zbiec. (k)

Tragiczne strzały

Tajemniczy wypadek — Samobójstwo Tragiczny finał swarów

W tajemniczych okolicznościach zginęła 22-letnia Janina Rzeszycka, mieszkająca u swego szwagra p. Wolskiego w Pakości. Po zabawie Bractwa Kurkowego, na którą przybyła w towarzystwie siostr i szwagra, wróciła sama do domu. Gdy krewni jej zjawili się tam pół godziny później, zastali tylko zimne zwłoki Janiny.

Przyczyny śmierci nie zdołano ustalić. Twierdzeniem, jakoby powodem jej miały być nieporozumienia miłosne, przeciwstawia się przypuszczenie, że zgon nastąpił wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią. Spostrzeżono bowiem już kiedyś, że zmarła manipulowała często rewolwerem, który nabyła dla zabezpieczenia się przed złodziejami.

W dniu 3 bm. w Krotoszynie popełniła samobójstwo strzelając do siebie z rewolweru Halina Kaszowska, żona

podporucznika. Śmierć nastąpiła natychmiast. Powodem samobójstwa były nieporozumienia małżeńskie.

W Kaliszkowicach pod Kotłowem żona z rozpaczy chwyciła za rewolwer i trzy razy strzeliła do swego męża, raniąc go w płuca, gardło, nos i czoło. Zawadkę w stanie ciężkim odwieziono do szpitala w Ostrowie. Przyczyną była ciągle niezgoda; nadmienić wypada że Zawadka przed 2 miesiącami wbił nóż swemu synowi w brzuch w toku kłótni.

O sprawność komunikacyjną

Przed kongresem komunikacji autobusowej w Poznaniu.

Dnia 6 b. m. odbyło się w lokalach Automobilklubu nadzwyczajne zebranie informacyjne Wielkop. Związku Przedsiębiorstw Autobusowych w Poznaniu. Obrady otworzył prezes inż. p. Massalski i zawiadomił zebranych, że z inicjatywy centralnego związku w Warszawie odbędzie się w dniach 21 i 22 lipca rb. w czasie Międzynarodowej Wystawy Komunik. i Turystyki, pierwszy kongres komunikacji autobusowej w Polsce. Na kongresie tym wygłoszone będą następujące aktualne referaty: 1) Zarys historyczny komunikacji w Polsce; 2) obecny stan publiczno-prawny komunikacji autobusowej w Polsce; 3) potrzeby komunikacji autobusowej oraz jej urządzeń; 4) projekt koncesjonowania przedsiębiorstw autobusowych; 5) projekt ustawy o państw. funduszu drogowym, a interesy komunikacji autobusowej; 6) państwowe przedsiębiorstwa przewozu osób I. Ministerstwo Poczty i Telegr., II. Ministerstwo Komunikacji; 7) zagadnienie stosunku komunikacji kolejowej do komunik. autobusowej w Polsce i odwrotnie; 8) stosunek samorządu miejskiego i ziemskiego do komunikacji autobusowej. W drugim dniu obrad poruszy się sprawę utworzenia naczelnej reprezentacji przedsiębiorstw autobusowych kwestję przystąpienia do międzynarodowej federacji transportów samochodowych osobowych i t. d.

Z dniem 1 września rb. zacznie obowiązywać nowa ustawa, wedle której autobusy będą musiały posiadać tylne drzwi, sygnały świetlne, liczniki rejestracyjne i p. Związek czyni starania,

dniu rekrutacji z wykazem osobistym, w którym musi być stwierdzona przynależność państwową polską, książeczka woj-skową i świadectwami pracy. Poza tem muszą przedłożyć zezwolenie z P. K. U. na wyjazd zagranicę robotnicy poborowi w wieku do lat 23, oraz zaliczeni do rezerwy, posiadający kategorię A, którzy nie ukończyli lat 26. Mężczyźni, podlegający w roku bieżącym powołaniu do ćwiczeń wojskowych nie mogą być przyjęci na wyjazd zagranicę. Przyjmowani będą bezrobotni tylko z miasta Poznania i powiatów: poznańskiego, średzkiego, śremskiego, śmigielskiego, kościańskiego, szamotułskiego i obornickiego.

Rozszerzenie ruchu telefonicznego z Czechosłowacją. Wprowadzono nową relację telefoniczną z Czechosłowacją a mianowicie: Poznań — Zlin. Opłata za trzypięciominutową rozmowę zwykłą między wymienionymi wyżej miejscowościami wynosi 4 franki, które przeliczyć należy na obiegowe złote polskie według ekwi-walentu obowiązującego w danym dniu dla złotego polskiego i franka złotego (obecnie 1 fr. — 1.80 zł). Bliższych informacyj udziela Urząd Telegraficzny w Pozna-niu przy ul. Pocztowej 6 (nr. tel. 5707 i 5709).

Urząd poczt.-tel. Kotowiecko. Z dniem 16 bm. przemienia się agencję poczt.-tel. Kotowiecko na urząd pocztowo-telegraficzny VI klasy.

Licytacja. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu podaje do wiadomości, że dnia 16 bm. od godz. 9 do 13 odbędzie się w Ekspedycji towarowej w Poznaniu licytacja bezdowodowych przesyłek.

KRONIKA MIEJSCOWA

Powstańcy i Wojacy na Śródcie urządzili w sali Domu Katolickiego obchód 3 Maja, który zgromadził dużo członków i gości. Akademik otworzył prezes, radny p. Libera, który powitał prezesa związku dr. St. Celichowskiego. — Zgromadzeni zgottowali przerosowi zwią-zku owację. W dalszym ciągu powitano red. p. J. Herniczka. Po przemówieniu prezesa Libery wygłosił p. Herniczek piękne przemówienie o znaczeniu Konstytucji 3 Maja. Mówcę nagrodzono niemiłk-nąciami oklaskami. Następnie omówiono kilka spraw bieżących, poczem prezes Li-bera poruszył sprawę zajść w Gdyni, wy-rażając ubolewanie, że garstka strzelców z podburzonymi mętami portowymi odwa-żyła się naruszyć powagę święta narodo-wego. (z.)

Z targu. Dnia 7 b. m. na pl. Sa-pieżyńskim placono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,40—4,80 zł; masła mleczarskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurcząt 5,00—7,00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4,80 zł; li-na 4,80—5,00 zł; karasia 1,60—2,00 zł; leszcza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sandacza 5,60—6,40 zł; miętusa 4 zł; 1 kilogram węgorka 4,80 do 5,20 złotych; za jarzynę: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 0,30—0,40 zł; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p. ml. kalare-py 80 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jabłek 1,00—1,80 zł; sałatka zielona (inspektowa) główka 20—30 gr; 1 kg. rabarbaru 0,30—0,60 zł; pepek rzodkiewek 20 gr; 1 ogórek 0,60 do 1,00 zł; 1 pepek młodej marchewki 60 gr; 1 kalafior 40—90 gr; 1 kg. szparagów 1,20 do 2,00 zł; mendel raków 4,00 zł. — Duże dowozy jarzyn i warzywa. Targ ożywo-ny. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

Samochód P. Z. nr. 41 065 najechał na ul. Siennej 8-letniego Czesława Kasprzaka (Sienna 2), który odniósł poważ-niejsze okaleczenia na głowie i lewej no-dze. Poranionemu chłopcu udzielono po-mocy Pogotowie Ratunkowe, przewożąc go do domu rodzicielskiego. W danym wypadku zawinił szofer, ponieważjechał tak blisko chodnika, że ściągnął przecho-dzącego chłopca. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

Napad na ulicy. P. Dolatówna J6-zefa dnia 7 bm. o godz. 1,30 została zace-pioną na ul. Marsz. Focha przez niezna-nego osobnika, który wydarł jej torebkę, zawierającą 50 zł i złoty pierścienek. Pod-czas szamotania się wydarła Dolatówna złoćczyney kapelusze, znaczoney literami P. D. Śledztwo w toku. (z.)

Kradzieże i włamanie. P. Słom-skiemu Janowi, Al. Marcinkowskiego 26, skradziono w szkole przy ul. Grunwaldzkiej 1, piasecz wart. 250 zł. — P. Durdol-skiej Praksedzie, Graniczna 11, skradzio-no ze strychu pięćcy kanielowy, wart. 200 zł. — Firmie Polska Spółka Kolejarzy przy pl. Sapieżyńskim 2a, skradziono 6 i pół metra materiału na suknie, wart. 195 zł. Materiał odebrano złodziejce i zwrócono firmie. — P. Barkowskiej Mar-cie, ul. Św. Józefa 9, skradziono ze stry-

chu większą ilość bielizny. — P. Walcz-kowi Piotrowi z Staroleki skradziono ro-wer damski „Edelweiss”, pozostawiony w sieni domu przy ul. Św. Marcina 66-67. — Ponadto zgłoszono 7 drobniejszych kra-dzieży. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Napad na harcerzy. Dnia 3 maja jacyś osobnicy z pod ciemnej gwiazdy na-padli na powracających z obozu pod Gnie-znem harcerzy i pobili ich dotkliwie laska-mi. Skoro harcerze schronili się do obo-zu, banda przypuściła szturm do ich na-miotów. Obłężeni jednakowoż odparli na-pastników. Wezwana policja nie areszt-o-wała wskazanych jej napastników. (br.)

Włamanie do świątyni. W jednej z ostatnich nocy nieznanymi złoćczy-nymi wtargnęli do kościoła katolickiego w Runowie w pow. wyrzyskim, odrywając kłódkę przy drzwiach bocznego wejścia. Złoćczy-ni weszli na chór, nie zabierając nic i zbiegli następnie niepoznani. (k.)

Dwóch topielców. Z Brdy pod Bydgoszczą wylowiono zwłoki 23-letniego Ludwika Dybowskiego z Bydgoszczy. Dy-bowski w dniu 23 kwietnia oddalił się z domu i według wszelkiego prawdopodobie-nistwa popełnił samobójstwo. — Z Wi-sły pod Fordonem wylowiono zwłoki mę-zczyzny w wieku od 20 do 25 lat, znajdu-jące się już w częściowym rozkładzie. — Topielec ubrany był w mundur wojskowy, bieliznę i obuwie wojskowe i poza tem w długi płaszcz cywilny bez podszewki. — Tożsamości nie zdołano narazie stwier-dzić. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

Zbąszyń. (Jubileusz stow.) W nie-dziele, dnia 11 bm. obchodzili tu Towarzystwo Robotników 25-letni jubileusz istnie-nia. Obchód jubileuszowy zapowiada się okazale, zgłoszili bowiem swe przybycie delegacje towarzystw bratnich z Opalenicy, Buku, Bukówca, Wolsztyna, Daków Mokrych a nawet z Poznania. Ks. prob. Płotka, jako patron Towarzystwa, prosi obywatelstwo miejscowe o wywieszenie sztańdarów i dekoracje domów i okien.

(Nowe Koło śpiew.) Zawiązało się nowe Koło Śpiewu, chór męski. Zebranie organizacyjne odbyło się dnia 29-30 kwietnia rb. Do komisji konstytucyjnej należą pp. Hoffmann, Piechowiak, Łu-czak, Reiter i Rączkowiak. Komisja wy-pracuje statut i przeprowadzi prace wstęp-ne. Na drygenta zaofiarował się p. Leon Rafalski, znany działacz na niwie śpiewa-czej. Członków przyjmuje p. Rafalski i prosi o liczne zgłoszenia. Utworzenie Dru-żyny Śpiewu Męskiego w mieście tut. na-leży powitać z radością.

(Wykopalsko.) Na terenach byłej krochmalni natrafiono na urnę, pochodzą-cą z 6-go wieku, którą odstawiono do Ma-gistratu.

(Aresztowania.) Osadzono w tut. areszcie śledczym młodzińców Nawrota Józefa i Sarboka; zarzuca się im kilka kradzieży. Również aresztowano „stynną znachorkę” Teresę Heider za niedozwo-lone zabiegi lecznicze. (zt.)

Porządek pogrzebu

śp. ks. prałata Wacława Mayera.

Na posiedzeniu przedstawicieli różnych organizacji parafii św. Mar-cina ustalono następujący porządek pogrzebu śp. ks. prał. Mayera, proboszcza parafii św. Marcina. Głównym porządkowym na czas pogrzebu jest p. Krzyżagórski. Do pomocy przydzie-leni zostali pp. Matelski i Porankie-wicz.

Wyprowadzenie zwłok z probostwa do kościoła nastąpi w czwartek o go-dzinie 17 przez ks. inf. Kłosa; kazanie wygłosi ks. Chilomer z Główny, daw-niejszy wikariusz przy parafii św. Marcina. Szpaler od probostwa do ko-ścioła utworzą członkowie bractw i to-warzystw parafii św. Marcina. W ko-ściele zajmą miejsce w pierwszych sześciu ławkach po lewej stronie członkowie dozoru i rady parafjalnej, w pierwszych sześciu po prawej stronie rodzina śp. Zmarłego i przedsta-wiciele władz. Prosi się uprzejmie pa-rafjan, którzy mają w tych ławkach miejsca wynajęte, by zechcieli zrozu-mieć tę wyjątkową okoliczność. Prezbiterjum i miejsca przed ławkami przeznaczone są dla duchowieństwa. Po skończonych ceremonjach w czwartek, kościół będzie otwarty dla wiernych do godz. 22; dla utrzymania porządku uprasza się wchodzić głów-ną bramą, a wychodzić bocznymi drzwiami.

W piątek rano o godz. 10 wigilje, poczem kazanie wygłosi ks. inf. Krze-szkiewicz z Gniezna, a mszę św. ża-łobną celebrować będzie dziekan ks. prał. Rankowski. Kondukt żałobny na cmentarz parafjalny przy ul. Bukow-skiej poprowadzi ks. biskup Dymek, który na ten czas p. zerwie wizytację diecezjalną. Porządek pochodu po-grzebowego będzie następujący: kon-dukt poprzedzi krzyż, niesiony przez członków Tow. „Pielgrzym”. Następnie ustawią się dzieci szkolne z nau-

czycielami. Za dziećmi pójdą chorąg-wie i sztandary tow. świeckich, na-stępnie bractw kościelnych obcych parafij; za niemi — sztandary parafii św. Marcina. Trumną poprowadzi du-chowieństwo. Za trumną idzie rodzi-na, dozór kościelny, rada parafjalna i przedstawiciele władz, potem wierni.

Ponieważ kondukt żałobny wyru-szy z kościoła o godz. 11,30, uprasza się, by członkowie towarzystw i bractw kościelnych przybyli ze swymi sztań-darami już o godz. 11 i ustawili się wzdłuż ulicy św. Marcina wedle po-danego porządku. Cmentarz będzie przedtem zamknięty. Dzieci, z wzglę-du na ich bezpieczeństwo, na cmen-tarz nie wchodzi. Członkowie bractw i towarzystw ze sztańdami tworzą szpaler wśród drogi na cmentarzu aż do grobu.

Na zebraniu uchwalono, by towa-rzystwa, bractwa i wierni w miejsce wieńców składali ofiary na pomnik Najśw. Serca Jezusowego — w biurze parafjalnem.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Tow. Uczniów Handlowych. Zebranie uroczyste ku uczczeniu Konstytucji 3 Maja odbędzie się w czwartek, 8 bm. na sali Domu Król. Jadwigi. Al. Marcinkow-skiego 1. Obfity program.

Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń u p. Jaroc-kiego przy ul. Masztalarskiej 8.

Tow. Młodych Destylatorów. Ple-narne zebranie odbędzie się w czwartek, 8 bm. o godz. 21,30 w lokalu p. Wyciska, ul. 3 Maja 3.

Tow. Kobiet „Wspólna Pomoc”. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 8 bm. o godz. 19 w sali parafjalnej.

Żeńskie Tow. „Przemysł”. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 8 bm. o godz. 19,30 na wielkiej sali Domu Kró-łowej Jadwigi. Wykład wygłosi ks. dyr. Marlewski.

Tow. Cechowej Czeladzi Kołodziejskiej. Zebranie plenarne odbędzie się w dniu 8 bm. o godz. 19 w sali Domu Rze-mieślniczego.

Koło Seniorów Stow. Młodzieży Pol-skiej, Jeżyce. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu p. To-mikowskiego przy ul. Szamarzewskiego nr. 18. Na porządku obrad ciekawy referat kolegi Kujawy Andrzeja i zwiedzenie Stacji Lotniczej w dniu 11 bm.

Tow. Uczestników Powstania Po-znań-Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Zawadkowej, Górna Wilda 75.

Towarzystwa Marynarzy. W sobo-tę dnia 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Ja-rockiego ul. Masztalarska 8 odbędzie się zebranie członków.

Zw. Zjedn. Instalatorów, Blacharzy i Monterów. Zebranie odbędzie się 11 bm. o godz. 12 w sali zebrań pod Ulem przy ul. Ślusarskiej 6.

Kat. Tow. Robotników Polskich przy Farze. Zebranie odbędzie się w niedzie-lę, dnia 11 bm. o godz. 15 na sali OO. Je-zuitów.

Kółko Śpiew. „Sobieski”. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 12 o go-dzinie 20 w salce p. Wróblewicz, Chwa-liszewo 68. Na porządku obrad ważne sprawy.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Felicja Szczerbińska, 76 l. Franciszek Budke, inwalida wojenny, 40 l. Bogdan Kony, 4 mies. 8 dni. Józef Sobczak, ro-botnik, 20 l. Alfons Tatarek, 8 mies. 1 dz. Marja Zygmańska, z domu Owczarkówna, 62 l. Hugon Neubert, stolarz, 34 l. Anto-ni Rybarczyk, ułan, 21 l. Stanisław Mel-chior, kucharz, 53 l. Stanisław, Józef Strzelecki, 7 dni 7 godzin. Marjan, Ste-fan Dryżański, 11 mies. 12 dni. Zygmunt Mittelstaedt, 9 dni 4 i pół godz. Fryde-ryk Poeschel, rolnik, 62 l. Franciszka No-wicka, z domu Wieczorkówna, wdowa, 71 l. Weronika Hoppelowa, z d. Jeske, wdowa, 78 l. Rozalja Pięta, z domu Drajer-czakówna, 26 l.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: H. M. i L. G. zamiast nieprzyjętych węgeli przez Z. M. 4 zł. — Marja Jeżewska 5 zł. — T. P. z prośbą o zdrowie 50 zł. — S. B. w pe-wnej intencji 3 zł. — Ludwika Szkarad-kiewicz 10 zł. — Władysław Olasek 10 zł. Krysia, Mieczek i Czechu S. z prośbą o zdrowie dla mamusi 10 zł. — Stefa Kubac-ka z podziękowaniem za wiele łask z prośbą o dalszą opiekę 5 zł. — Marcino-stwo Matuszewscy zamiast wieńca na grób śp. Irenki Bogajskiej z Sremu 15 zł. Franciszek F. z prośbą o zdrowie 10 zł. — Bernacka 5 zł. — Z. H. z prośbą o wysłu-chanie i o opiekę 2,50 zł. — N. N. za odzyskane zdrowie męża z prośbą o wysłu-chanie 5 zł. — Razem z poprzednio pokwi-towaniami 751,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: Zb. Z. z po-dziękowaniem za otrzymane łaski z proś-bą o dalsze, 15 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 28 zł.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś „Fawo-ryta”. W czwartek atrakcyjna operetka „Frasquita” z pp. Fontanówna, Grabow-ska, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sen-deckim, kapelmistrz p. Latoszewski. W piątek „Blanchefleur” z pp. Fedyczkow-ska, Szafranska, Majem, Wiśniewskim i Zatheyem, kapelmistrz p. Tyllia. W sobo-tę po raz drugi opera Moniuszki p. tyt. „Flis” w pierwszorzędnym wykonaniu pp. Fedyczkowskiej, Sendeckiego, Syrocze-wskiego, Wawrzynieckiego i Zatheya, ka-pelmistrz p. Tyllia, przedstawienie zupeł-ni „Verbum nobile”.

Kazimierz Czarnecki, ulubieniec po-znańskiej publiczności, po występach w Barcelonie, Warszawie i Katowicach, gdzie cieszył się olbrzymim powodzeniem, u-każe się u nas gościnnie w środę w operze „Tannhäuser”, w której w Poznaniu śpie-wać będzie po raz pierwszy.

Z Teatru Polskiego. Dziś kro-to-chwilne widowisko „Przygody dobrego wojaka Szwejka”, które odegrane będzie tylko dla wojskowych i ich rodzin. Jutro wraca na afisz ostatnia nowość Zofji Ry-gier-Nałkowskiej „Dom kobiet”, którą o-becnie przetłumaczono dla teatrów ber-lińskich, węgierskich, duńskich i jugosła-wiańskich. Sztuka Nałkowskiej, jak wi-dać, obudziła wielkie zainteresowanie za-granicą.

W następnym tygodniu odbędzie się obchód 35-letniej pracy scenicznej p. Sta-nisławy Wysockiej. Odegrana będzie gło-sna komedia Paillerona „Świat nudów”, która przygotowuje reżysersko sama Ju-bilanka.

Z Teatru Nowego. Dziś, we śro-dę po raz ostatni głośna sztuka Bern-steina p. t. „Melo” z gościnnym występem Junoszy - Stępowskiego w popisowej roli muzyka Piotra.

Jutro, w czwartek „Azais” Ver-neuilly z Junoszą - Stępowskim jako ba-rogona Wuertzem, stale rozśmieszającym widowię swym komizmem i niedościg-nioną grą.

W piątek premiera słynnej komedji wielkiego Bernarda Shawa p. t. „Cezar i Kleopatra” z Junoszą - Stępowskim w roli Cezara, Junosza - Stępowski, naj-lepszy interpretator postaci doby obecnej — wedle własnych słów Shawa — wżywa się zupełnie w intencje wielkiego drama-turga, uwypuklając wszystkie aktualne momenty tej genialnej i skrzętej dowcip-em satyry. Partnerką Junoszy - Stę-powskiego w roli „Kleopatry” będzie p. H. Cieszkowska.

W sobotę, dnia 10 bm. w Auli Uniwer-sytetu, odbędzie się występ wszechświato-wej sławy zespołu Prof. THEREMINA, który da jedyny koncert na oryginalnych aparatach Prof. THEREMINA. Gra na-stępuje przez poruszenie rąk w powietrzu.

Muzyka fal eterycznych — to najwięk-sza sensacja świata obecnej doby. Genjal-ny ten wynalazek Prof. THEREMINA społ-kał się z entuzjastycznym uznaniem całej prasy światowej oraz największych uczo-nych współczesnych.

Entuzjastyczne głosy prasy i najwybit-niejszych uczonych świata — są najlep-szą rekomcją, że sobotni wieczór zespołu Prof. THEREMINA stanie się prawdziwą rewelacją dla kulturalnych sfer naszego miasta. — Bilety na ten sensacyjny wie-czór są do nabycia w składzie cygar pana Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 23 408

Teatr Wielki

DZIŚ — „Faworyta” — opera Doni-zetti’ego.

Czwartek, 8. 5. „Frasquita”, operetka Le-hara.

Piątek, 9. 5. „Blanchefleur”, opera Fienzla.

Sobota, 10. 5. „Flis” i Verbum nobile”, op. Moniuszki.

Niedziela, 11. 5. „Frasquita”, operetka Le-hara.

Poniedziałek, 12. 5. „Faworyta”, op. Doni-zetti’ego.

Wtorek, 13. 5. „Flis” i „Verbum nobile”, op. Moniuszki.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Przygody dobrego wojaka Szwejka”.

Czwartek, 8. 5. „Dom kobiet”.

Piątek, 9. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwejka”.

Sobota, 10. 5. „Dom kobiet”.

Niedziela, 11. 5. „Nad polskiem morzem”,

Poniedziałek, 12. 5. „Dom kobiet”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Melo”. (Gość. występ p. Juno-szy-Stępowskiego).

Czwartek, 8. 5. „Azais”. (Gość. występ Ju-noszy-Stępowskiego).

Piątek, 9. 5. „Cezar i Kleopatra” B. Shawa. (Gość. występ Junoszy-Stępowskiego).

Sobota, 10. 5. „Cezar i Kleopatra” B. Sha-wa. (Gość. występ Junoszy-Stępow-skiego).

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w skła-dzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z PRACOWNI I Z WYSTAW RZYM XVIII WIEKU I JEGO POLSCY GOŚCIE ZYCIE KULTURALNE

W STOWARZYSZENIU ARTYSTÓW

Zapowiadana od kilku miesięcy jubileuszowa wystawa Stowarzyszenia Artystów z okazji 20-lecia istnienia jako się nie może skłócić. A szkoda, gdyż przegląd ważniejszych prac wystawianych w Stowarzyszeniu w tym okresie czasu dałby nam obraz działalności tej pożytecznej instytucji, zwłaszcza w okresie zaborczym, kiedy Stowarzyszenie Artystów było jedną z wybitnych placówek szerzenia kultury artystycznej w Wielkopolsce. Nie tracmy jednak nadziei, że ta wystawa dojdzie jeszcze do skutku.

Tymczasem Stowarzyszenie urządza wystawę bieżącą, z których ostatnią była t. zw. wystawa „Niezależnych”. Nie można przejść do porządku nad nazwą tej wystawy, nad używaniem tego szacownego miana do wystaw więcej niż przeciętnych. Pierwsze wystawy „Niezależnych” w drugiej połowie XIX w. były rewolucyjnym protestem wybitnych i wysoce utalentowanych artystów przeciw niesprawiedliwemu „jury” Salonu paryskiego, które bezwzględnie odrzucało obrazy nowatorów. Byli nimi pierwsi impresjonści. Oni też, ci „odrzuconci” stworzyli salon „Niezależnych”, w którym „jury” nie obowiązywało — a podkreślić należy, że byli to artyści najpierwszej klasy, zapaleni pionierzy nowego kierunku, który tak poważny i decydujący wpływ wywarł na rozwój sztuki w XIX wieku.

Jakże więc w tem zestawieniu mogli wyglądać nasi „Niezależni” ze Stowarzyszenia Artystów? Oczywiście, że niewesoło. Prawda, że pewna część mogła śmiało wytrzymać normalne „jury” Stowarzyszenia, co kiedyś między nich wplętała się większość dyletantów i amatorów; obrazki takie raczej należałoby wieszac w domu a nie wystawiać w Salonie, który jednak na początku sezonu zdobył się na kilka poważnych wystaw.

Obecna wystawa gromadzi, oprócz prac kilku innych artystów, większą ilość eksponatów p. Sendeckiego, który z zawodu jest śpiewakiem i reżyserem operetki poznańskiej. Wynika stąd jasno, że malarstwo jest jego zajęciem pobocznym i — jak to wyrazić z przelagą jego prac widać — amatorskim. Z tego punktu widzenia oceniając jego krajobrazy, kwiaty i portrety, można w nich dopatrzeć się pewnej dozy wycucia malarzkiego i wrażliwości na kolor; znacznie gorzej jest z rysunkiem. Jeśli we „Wnętrzu kościoła Franciszkanów w Krakowie” uznać można dość znaczny wysiłek, jeśli w innych pracach — przeważnie zresztą niewykraczających poza poziom amatorstwa — można dopatrzeć się zamiłowania i dobrych chęci, to jednak trudno darować np. malowania zachodzącego słońca i połysków na pierścieniach w jednym z męskich portretów. Z prac innych artystów należy wymienić Prausmüllera pejzaż „Za wsią”, odznaczający się starannym odtworzeniem szczegółów drzew, liści i kwiatów, zwłaszcza w planie pierwszym. Resztę reprezentuje Haupt (portret Zegadłowicza) i W. Kaím (biust Paderewskiego i hr. Raczyńskiego).

Ostatecznie mogłoby Stowarzyszenie urządzać co pewien czas specjalne wystawy amatorów lub miłośników sztuk pięknych, podobnie jak urządza się wystawy Sztuki Dziecka. Wystawy takie, przy zachowaniu odpowiedniego „jury” — oprócz pobudzania ambicji młodych adeptów sztuki, powiększałyby szeregi publiczności zwiedzającej wystawy. Przychodzi bowiem najpierw bliższa i dalsza rodzina wystawiającego, potem znajomi, potem znajomi znajomych itd. i w ten sposób koło zainteresowania wzrasta, co w dzisiejszych ciężkich dla sztuki czasach także coś jest warte.

J. Mroziński.

Pisma nadesłane

„Śpiewak”. Nr. 4. Treść: St. M. Stoński: „Wpływ śpiewania na zdrowie fizyczne”. — E. Wrocki: „O groby naszych muzyków”. — F. Sachse: „Studia chórowe”. — Śląskie Uroczystości Moniuszkowskie i VI Zjazd Śpiewaków Śląskich. — Opera i koncerty. — Kronika muzyczna. — Z życia naszych chórow. — Nadesłane nuty i książki. — Komunikaty i wiadomości z Polskich Związków Śpiewaczych. — Składki na pomnik Moniuszki w Katowicach.

Dyplomacja polska w Rzymie. — Żydowskie poselstwo do papieża. — Rzym, czy Padwa? — Królowa Marysienka i jej przygody. — Imc pan Wolski, „krzyżowiec” XVIII wieku. — Polsko-włoska przyjaźń i włoskie wino. — Pijany Niemiec, trzeźwy Polak. — Dni chwały i klęski legionów.

Rolę ważnych środowisk w dziejach naszej kultury odgrywa Padwa i Bolonja, Paryż i Rzym.

Ten ostatni najwcześniej pojawił się widowni naszej kultury i właściwie nigdy, aż po ostatnie czasy, nie przestawał nas przyciągać, czy to jako stolica katolicyzmu i jeden z głównych ośrodków polityki europejskiej w średniowieczu, w dobie renesansu i baroku, czy jako ważne centrum kultury artystycznej, umysłowej i literackiej. Roli Rzymu w dziejach kultury polskiej należy się oddawna wyczerpująca monografia, któraby zapewne w jednym tomie nie dała się zamknąć. Że nie jest to gołosłowne tylko powiedzeniem, dowodzi wydana w tym roku w Rzymie okazała książka Macieja Loreta „Życie polskie w Rzymie w XVIII wieku” (Rzym 1930, str. 384, 34 fotograficznych odbitek). Skoro więc rzymskim polonikom z XVIII wieku okazały się tomożna być poświęcić, to co dopiero mówić o czasach dawniejszych a zwłaszcza o polonikach rzymskich z doby romantyzmu!

Autor poświęcał się oddawna badaniom z tego zakresu i wydał pokazną już liczbę wartościowych prac. Wartość książki podnosi bardzo szerokie jej oparcie na materiałach czerpanych z 15 archiwów rzymskich i polskich. Autor nie ogranicza się do wieku XVIII, ale sięga nieraz aż po w. XVI uzyskując w ten sposób rozległą historyczną perspektywę dla pewnych kompleksów zjawisk.

Całość dzieła rozpada się na pięć obszernych rozdziałów. Pierwszy omawia zmianę losy polskiego Hospicjum św. Stanisława.

Przeszło 80 stron liczy rozdział o „dyplomacji”. Tu poruszał się autor na terenie doskonale sobie znanym i nakreślił całą misterną sieć, jaką snuli różni agenci i reprezentanci dyplomacyjni na tle wyjątkowo w tem właśnie stuleciu skomplikowanych perypetyj polityki polskiej i watykańskiej. W jakiejś trudnej sytuacji znalazł się Klemens XII „za króla Sasa i Lasa”, kiedy to nawet w nielicznej kolonii polskiej w Rzymie obaj królowie mieli swoich zwolenników zawzięcie się zwalczających. Problem ich rywalizacji występował na terenie rzymskim tem jaskrawiej na tle dwóch „orientacji” dzielących Europę na obóz burboński i cesarski. Watykan w tej trudnej sprawie trzymał się polityki jedynej: czekał cierpliwie, który z kandydatów do tronu polskiego weźmie stanowczo górę. Niespodzianką jest epizod o żydowskim poselstwie z Polski do Watykanu. Było ono wynikiem zawziętej około połowy stulecia walki w Polsce między talmudystami a sektą frankistów. Frankiści wytoczyli groźną kolubrynę: sprawę mordów rytualnych. Przyszło do rozruchów, do publicznego palenia Talmudu w Kamieńcu, do silnego wzburzenia opinii. — Starozakonni zwrócili się do najwyższego autorytetu — do papieża i dwukrotnie wysłali do Rzymu w poselstwie uczonego w piśmie Jakóba Jeleka. Rzecz ułatwił mu na miejscu jego rzymscy współwyznawcy i rabini włoscy. Jelek w hieratycznym stroju starozakonnym krążył po Rzymie, odwiedzał kardynałów, prowadził z nimi rozmowy i ostatecznie uzyskał pomyślny dekret jednej z kongregacji rzymskich w sprawie mordów rytualnych, który też Żydzi natychmiast po Polsce drukiem rozgłosili.

W następnym rozdziale przedstawia autor polskie „pielgrzymstwo naukowe w Rzymie od XVI do XVIII w.”, wymienia około 1.000 nazwisk studentów polskich i stara się dowiedzieć, że pod koniec XVI w. Rzym posiadał dla nas większą siłę atrakcyjną, niż Padwa (argumenty nie wydają się przekonujące). Stwierdza tu, że od roku 1557 do końca XVIII w. doktoryzowało się w Rzymie z prawa 259 Polaków.

Najbardziej może zajmującym, barwnym, urozmaiconym jest rozdział o pielgrzymach i podróżnikach polskich w Rzymie. Kapitałny są tu ustępy o wieloletnim pobycie królowej Marysienki z całym dworem, z synami, z groteskowym papą, ekskapitanem gwardji francuskiej a teraz w Rzymie niemal stuletnim kardynałem bez święceń, facejonistą, smakoszem,

co w kardynalskim kapeluszu i purpurze ku zgorszeniu całego Rzymu po ulicach się przechadzał. Wdowę po wielkim Janie III honoruje się bardzo, toleruje jej ekstrawagancje i pretensje, oraz wybryki młodych Sobieskich. Wynikają stąd pyszne kawaly, które wprost proszą się o pióro komedjopisarza. Z zacięciem czyta się ustępy o teatrze prywatnym Marysienki, o jego kłopotach, kapryśkach i wyjeździe do Francji, o ostatnich chwilach Aleksandra Sobieskiego, którego sumptem papieża pochowano u Kapucynów. Roi się w tym rozdziale od cennych spostrzeżeń, od plastycznie nakreślonych osobliwych typów. Więc IMCi Pan Tomasz Wolski, obieżyświat, pielgrzym, „krzyżowiec”, awanturnik i fanfaron, co to fregate wybudował i pod hiszpańską banderą na Algier się wyprawił, przez co omal wojny między Algierem a Hiszpanją nie wywołał; więc jakiś Baranowski, co w ciągu 10 lat przeżwał per pedes pięciokrotnie z Polski przez Rzym do Compostelli peregrynował, albo Baranowicz, który jako 78-letni starzec dla dopełnienia ślubu przyszedł ad limina Apostolorum. Albo i ten ks. Pstrokoński, u którego za 3 kwartały rodacy wraz z Włochami w zaciełej kompanijce 200 butelek zacnego wina d'Orvietto wyszczyli, utwierdzając w tym sposobie odwieczne polsko-włoskie przymierze. Chodził sobie ks. Pstrokoński po Forum, gdzie było targowisko na bydło i podziwiał w dni targowe ogromne woły i potężne wieprze — o czem wymownie w swoich pamiętnikach opowiada. Brały go za kłliwe serce sympatje Rzymian do Polaków a jako ich dowód najmowniejszy przytaczał, że „o pielgrzymie Polaku pijanym nie mówią, że to Polak ale Niemiec „Tedesco ubriaco”.

Bywali też w Rzymie i zatrzymywali się dłużej tacy wysoce kulturalni podróżnicy, pamiętnikarze i uważni obserwatorzy jak Ign. Krasicki, Jerzy Mniszek, St. Potocki, Staszic, Niemcewicz, co to z Rzymu wprost pod Szczekociny wyruszył.

Najbardziej chyba wstrząsające, tragiczne już karty tej książki odnosi się do pobytu legionów Dąbrowskiego. Weszły one szumnie do Rzymu dnia 3-go Maja 1798 przez Porta del Popolo i Corso na Kapitol i obsadzili zamek św. Anioła, bramy miasta i okoliczne wzgórza. W Rzymie wychodziła „Dekada legionowa”, otworzono dla legionistów kursa naukowe. Zrazu panował w mieście porządek i spokój, ludność odnosiła się z sympatją do karnych i religijnych żołnierzy polskich. Ale w lecie przychodziło do buntów i rozruchów w okolicy, w mieście zaś do wybryków. Rozruchy tłumy nie bez strat polskie oddziały. W Rzymie zabrakło chleba, legionisi szli z sierpami na kampanję rzymską, gdzie padali ofiarą malarji. „Wozami przewożono ich do szpitala S. Spirito, gdzie pośród gorączki i majaczenia o rodzinnej wiosce, o niepodległej ojczyźnie marli bez odzyskania przytomności”. Grzebano ich na Forum Romanum. Z końcem listopada wyszły nasze legie z Rzymu. Wzburzone popólstwo odkopało zwłoki polskich żołnierzy „pogrzebanych na Forum i związane sznurami, wlokło pośród okrzyków przez miasto i nakoniec rzuciło do Tybru. Tak mścił się na Polakach, głównie zaś Francuzów lud rzymski”.

Jakże daleko przy czytaniu tych ustępów odbiegamy od festynów i maskarad na dworze Marysienki, od donkiszoterji kawalera Wolskiego i awantur za króla Sasa!

Można się z autorem tu i ówdzie spierać, można żalować, że nie zajął się obszerniej np. Konarskim, że w ustępach o legionistach w Rzymie pominał niektóre cenne źródła jak np. pamiętniki Drzewieckiego, że wśród pielgrzymów zapominał autora „Barda” księcia kuratora wileńskiego — ale mimo wszystko przyznać się musi, że książka ta ogranią rozległą skalę zjawisk, że jest poważną naukową zdobyczą i że w niektórych rozdziałach czyta się jak bardzo interesujący a nieraz wstrząsający romans czy raczej pamiętnik historyczno-obyczajowy.

Roman Pollak.

NAUKA

Obrazy Lekarzy. Wydział Lekarski T. P. N. łącznie z Tow. Dermatologów (zmem odbędzie VII zebranie w piątek, dnia 9 maja rb. o godz. 20-ej w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. (Szpital Miejski, III. piętro) z następującym porządkiem obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Wykłady: a) Prof. Dr. Karwowski i Dr. Pawłowski: „O tak zwanem poronem leżeniu kity”. b) Dr. Janczewski: „Leczenie zylaków zastrzykami dożylnymi”. c) Dr. Żabicki: „Leczenie i zwalczanie tocznia”. d) Dr. Rosner: „O powikłaniach posalwarzanowych na skórze”.

Polskie Towarzystwo Neofilologiczne Okręg Poznański - Pomorski urządza zebranie w piątek, 9 maja, o godzinie 20 tej w sali 18 Collegium Minus. Na porządku obrad: odczyt p. Dr. Michałiny Krzyżanowskiej 8 „O podstawach w nauczaniu języków nowożytnych”. Goście mile widziani.

TEATR

O teatr lwowski. Ze Lwowa piszą nam: Oferty na trzyletnią dzierżawę teatrów miejskich zostały otwarte. Najważniejszą i właściwie bezkonkurencyjną jest oferta złożona przez znakomitego śpiewaka i reżysera Zygmunta Zaleskiego z Warszawy i przez sprężystego administratora poznańskich scen miejskich p. Stanisława Czapskiego. Pozyśkali oni na głównego kierownika dramatu p. Leona Schildenfeld - Schillera, b. dyrektora teatru Bogusławskiego w Warszawie i reżysera teatrów szympanowskich, a który właśnie wystawił w Teatrze Narodowym w Warszawie Shawa „Dom złamanych serc” z Solskim i Solską. Walka rozegra się między tą ofertą, a p. L. Czarnowskim, który już raz był dyrektorem teatrów miejskich ale z powodu niskiego poziomu artystycznego nie został wtedy „prolongowany”. P. Czarnowski jest teraz dzierżawcą prowizorycznym. Przyrzeka on tylko na miesiąc Solskiego i no miesiąc Osterw. Zdaje się, że walka nie będzie zbyt ostra, gdyż horoskopy artystyczne są przy takim współzawodnictwie zbyt nie wyspółmierne, a Lwów pragnie teatru o wysokim poziomie, aby wskrzesić dawne tradycje. (ll)

„Statek komedjantów”. Jeszcze w roku bieżącym ma być wykończony w Niemczech okręt-teatr, pływająca filia niemieckiego teatru narodowego w Weimarze. Pływający ten teatr odbywać będzie podróże po całym świecie, szerząc znajomość sztuki niemieckiej. (tk)

MUZYKA

Hermann Abendroth w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Jeden z najznakomitszych kapelmistrzów niemieckich, Hermann Abendroth zaproszony został przez Filharmonję na trzy koncerty symfoniczne. Na pierwszym wykonano Maxa Regera „Suite Böcklinowska” — cykl czterech poematów symfonicznych, powstałych pod wpływem znanych obrazów Arnolda Böcklinga i wspaniałe poemat Ryszarda Straussa „Życie bohatera”. Solistką wieczoru była znana pianistka, p. Małgorzata Trombini-Kazuro, która odegrała z orkiestrą koncert fortepianowy E moll Henryka Melcera. Na drugim koncercie kierował Abendroth wykonaniem dziewiętej symfonji Beethovena. Program trzeciego koncertu był następujący: uvertura do opery Hindemitha „Nowiny dnia” (Neues vom Tage), czwarta symfonja E moll Brahmsa, mazur z baletu „Miłość” Morawskiego oraz koncert fortepianowy F moll F. Chopina w wykonaniu p. Leokadij Nowackiej-Ilskiej. (w. m.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kasa przemysłu ludowego. W Warszawie piszą nam: Powstała tutaj „Kasa spółdzielcza przemysłu ludowego i domowego”. Jest to spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością, celem jej jest udzielanie kredytu na rozwój przemysłu ludowego. Działalność będzie we wszystkich kierunkach, t. j. będzie popierała zarówno wyroby zdołnicze, które są u nas tak piękne, a tak mało jeszcze doceniane, oraz przemysł ludowy w znaczeniu ścisłym, tj. te wyroby, które są wytwarzane przez lud sposobem domowym i mogłyby konkurować jakością i taniością z lichszym i brzydkim wyrobem fabrycznym. Kasa ta będzie bardzo pożyteczną ale i handel nasz ma jeszcze wielkie zobowiązania względem ludowej wytwórczości. W tak zwanych bazarach ludowych napotyka się, obok rzeczy pięknych, na mnóstwo pseudoludowej tandety. Kształcenie ludzi, zajmujących się tym handlem jest bardzo potrzebne i pilne. (pw)

Książki nadesłane

Mjr. J. Turkiewicz: „12 pułk ułanów podolskich”. Warszawa 1928. Wojsk. Inst. Wyd.

Karol Zagajewski: „Ćwiczenia do gramatyki języka niemieckiego”. Książnica Atlas, Warszawa Lwów 1930.

Wacław Sieroszewski: „Cejlon”. Z cyklu: Polacy na szlakach świata. Biblioteka hist. - geogr. „Roju” Nr. 140 — Warszawa 1930.

Poznań rezydencją króla Cyganów

Nielada zaszczytu dostąpił Poznań, zostając rezydencją królewską J. Kr. Mości Michała II. Władcy Cyganów. Od pewnego czasu mianowicie osiedlił się w Poznaniu z całą rodziną i dworem i stąd rządzi poddany. A ma ich około 14 000, rozrzuconych i włóczących się po całej Polsce.

Król Michał pochodzi z dynastji Kwieków. Ojciec jego, król Grzegorz, złożył koronę starym wiekiem (liczy 73 lat), więc w dniu 25 stycznia odbyły się w Piastowie pod Warszawą wybory jego następcy. Zjechali na nie delegaci wszystkich gmin cygańskich Polski i jednogłośnie wybrali królem syna Grzegorza, Michała. Tuż po elekcji odbyła się w restauracji „Niespodzianka”, uroczysta koronacja. Elektowi włożono na głowę złotą koronę, na szyję zaś łańcuch królewski z dukatami, ważący 9 kg. W koronacji uczestniczyła i małżonka króla, Seda-Gubicz, której włożono na szyję również ważący kilka kilogramów łańcuch złoty, suto obwieszony dukatami.

Król Michał II wraz z małżonką, trzema córkami i synem mieszka w Poznaniu w dzielnicy wildeckiej. Przy „dworze królewskim” urzęduje trybunał cygański, w którego skład wchodzi trzech sędziów, prokurator i król. Sąd ten rozstrzyga wewnętrzne spory wszystkich cyganów w Polsce, skazując winnych na grzywny pieniężne, a nawet na areszt do 4 dni. Sprawy kryminalne sąd cygański oddaje policji państwowej. Grzywny zasilają kasę, która jest wspólną własnością wszystkich.

Król Kwiek liczy lat 52. Z zawodu jest kotlarzem. Mając na oku dobro swego ludu, myśli o założeniu fabryki kotlarskiej, w której znalazłby pracę tylko Cyganie. Dążeniem króla Kwieka, jak zwierzał się, jest zamienić swych kocujących poddanych w obywateli osiadłych, którzy uczciwą pracą zarabialiby na życie. Czy mu się to uda?

Krokiem tanecznym ku piękności

Znany organizator angielskich zespołów tanecznych Jack Hulbert twierdzi, że najlepszym sposobem zachowania piękności i młodości kobiecej jest taniec. Niema on na myśli tańca uprawianego na dancingach, owego miarowego, kołyszącego się, powolnego ruchu par tanecznych, który nie wymaga żadnego wysiłku, lecz łatwiejsze ewolucje t. zw. tańców akrobatycznych. Niektóre „pas” tych tańców, mówi mr. Hulbert, po pewnym ćwiczeniu dostępną są dla kobiety i przyczyniają się znakomicie do zachowania smukłych i zgrabnych kształtów. Do takich ćwiczeń należy n. p. podniesienie kolana do linii poziomej, z korpusem w pozycji stojącej, a potem wykonywanie poduciem ruchów kołowych najpierw w jedną, potem w drugą stronę. Jest to zarazem doskonale ćwiczenie równowagi, które lepiej konserwuje młodość, niż wszelkie masaże. (R. C.)

Jak pracują kobiety w Holandji

Ilość kobiet, pracujących zarobkowo powiększa się w Holandji z dnia na dzień i sięga cyfry 635.000, czyli więcej niż 1/5 wszystkich kobiet w tym kraju. Z tej liczby 1/3 pracuje zarobkowo jako pomocnicy w gospodarstwie domowym, 1/4 w przemyśle, 14 proc. w rolnictwie, 10 proc. w handlu, 6,5 proc. w biurach i 5,7 proc. jako nauczycielki. Charakterystycznym jest, że ilość kobiet pracujących w gospodarstwie domowym spadła od roku 1920 z 44 proc. do 33 proc. i zmniejsza się w dalszym ciągu. Z kobiet pracujących zarobkowo 108.000 jest zamężnych, wdów lub rozwódek, przy czym na rozwódki przypada prawie połowa

wa całej tej grupy. 208.000 jest starszych ponad 25 lat, a tylko 107.000 młodszych, poniżej lat 18-tu. Praca kobiet wynagradzana jest naogół bardzo źle. W biurach w Amsterdamie kobiety zarabiają za ledwie kilkadziesiąt guldenu rocznie. Przeciętny dochód biuralistki w Amsterdamie nie przekracza 750 guldenu rocznie. Bardzo niskie jest również wynagrodzenie w przemyśle gumowym, szewskim i wytwórnich bielizny. Świat jest wszędzie do siebie podobny! (wl)

Język urzędowy dosiada Pegaza

Posterunek policyjny w Lauenburg nad Łabą wydał okólnik do ludności, by zamknęła kury, nie dając wchodzić im w szkołę. Widocznie pod wpływem ostatnich rozporządzeń władz niemieckich, by urzędy zwracały się do publiczności w najgrzeczniejszej formie, okólnik ten — o dziwo! — ogłoszony został wierszem i brzmi w języku polskim mniej więcej następująco: „Pragniesz miłym sąsiadom oszczędzić przykrości, Nie zapomnij kur zamknąć w kurniku skrytości. Bo zrozum: one dzielą kielkujące ziarno — I ani się spodziewasz — masz już mandat karny”. Tak, tak — wszystko na świecie się zmienia, nawet stary, czcigodny styl urzędowych „kawałków” przypina ostrogi i dosiada dziarsko Pegaza. (wl)

Dobrze to mieć bogatych obywateli.

Według statystyk Stanów Zjednoczonych za rok 1928 — 496 obywateli zapłaciło za ten rok ponad jeden milion dolarów (na osobę) podatków, 20 obywateli zaś (w r. 1927 tylko 11-tu) ponad 5 milionów. Ilość płatników zarówno pierwszej jak i drugiej z wymienionych kategorii zwiększyła się od r. 1927 prawie dwukrotnie, widać więc, że pomimo ogólnej pauperyzacji, o której nie tylko u nas, lecz i w Ameryce wiele się mówi, ludzie na drugiej półkuli niezgorzej się bogacą. Zyski giełdy wynosiły w tymże samym roku 4.75 miliardów dolarów. Nieźle! (wl)

Pierwsze powietrzne patrole policyjne.

Policja nowojorska wprowadziła ostatnio pierwsze na świecie patrole powietrzne, które odgrywają wybitną rolę w walce z bandytami i przemytnikami alkoholu, używającymi nieraz do swych celów aeroplanów. Narazie w dyspozycji policji znajdują się cztery samoloty, wkrótce jednak liczba ich zostanie podwojona. (R. C.)

Ćwierćwiecze pracy Tow. św. Kazimierza

Tow. św. Kazimierza na Wildzie, założone w Lipsku roku 1905 — obchodziło 4 b. m. 25-lecie swej pracy. Cwierćwiekowy ten jubileusz minął pod znakiem wielkiej dla Towarzystwa uroczystości.

Rano o 8.45 zebrali się wszelkie stowarzyszenia ze sztandarami i delegacje przed kościołem ks.ks. Zmartwychwstańców — poczem udano się do świątyni, gdzie na intencję Towarzystwa odprawili uroczyste nabożeństwo przez honorowy ks. prałat Rolewski. Dalsza uroczystość przeniosła się na parafjalną salę.

Posiedzenie jubileuszowe zagał prezes p. Samólski. Przewodnictwo obrad oddano w ręce prof. M. Zawidzkiego — na sekretarza powołano p. Kaczmarska, a na ławników pp.: Deje — prezesa Komitetu Tow. Dzieln. Wild. i p. Jaśkowski. Następnie zabrał głos prałat ks. dr. Rolewski, za którego przyczynieniem się założono w Lipsku wspomniane Towarzystwo i który przez szereg lat światłą radą i pomocą służył towarzystwu. Liczba członków bowiem wzrosła wkrótce do 800. Ks. prałat wspomina o założycielu Towarzystwa ś. p. Ludwiku Hajdrychu, który był duszą organizacji — wszelkimi siłami gromadził w Lipsku i okolicy Polaków, by ich ratować od wpływów germanizmu i antyreligijnych. Jako rzemieślnik, zapalał wszystkich Polaków, którzy zaczęli się skupiać pod sztandarem nowego Towarzystwa. Praca jego błogie wydała skutki, gdyż Tow. stało się ostoją ducha katolickiego i narodowego.

Przez 15 lat Tow. skupiało na obczyźnie polskich rzemieślników i robotników — zapisując się przez to w dziejach wychodźstwa złotymi głoskami. —

Z chwilą Odrodzenia Polski, Tow. opuściło Lipsk, przenosząc się do Poznania, gdzie idee swą dalej pielęgnowało. Po przemówieniu ks. prałata, wniesiono okrzyk na cześć Ojca Świętego, gorącego przyjaciela Polski i na cześć Rzeczypospolitej, poczem odśpiewano „Boże coś Polskę”.

W dalszym ciągu prof. Zawidzki, który jako student przebywał także w Lipsku, podzielał się z zebranymi lipszanami miłymi wspomnieniami.

Po sprawozdaniu sekretarza Ullmana, w gorących słowach złożył Towarzystwu życzenia ks. proboszcz Torbus, poczem odczytano nadesłane listy i telegramy nawet z Lipska od p. Głubki, re-

prezenta tamt. „Sokoła” oraz Tow. śpiewu „Harmonja” Jana Podśady.

Zkolei życzenia i gwóźdźce pamiątkowe składali delegaci różnych organizacji, poczem członkowi Towarzystwa Jurgawce, zasłużonemu dla wspomnianej organizacji, wręczono piękny obraz. Deklamacją p. H. Frąckowiak zakończono piękną uroczystość. (z)

Z życia kolejarzy

Ze Związku Zjedn. Kolejowców Polskie. W niedzielę 27 kwietnia br. odbył się w Poznaniu Wszchpolski Zjazd St. asystentów, asystentów i elewów kolejowych w sali nad kinem „Colosseum”.

Zjazdowi przewodniczył p. Judek, sekretarował p. Ławniczak. Sprawozdanie z działalności złożył p. Judek, zaś referaty wygłosił pp. Jaworski i Szymanowski oraz Prezes Okręgowy p. Witkowski.

Tak w sprawozdaniu jak referatach poruszono przedewszystkiem sprawę słusznych żądań, władze kolejowe bowiem zamiast obsadzać stanowiska ludźmi fachowymi, żądają na to wielkich dyplomów, które przecież nie przyczyniły się w niczem do rozwoju kolejnictwa, a przeciwnie, kolejnictwo coraz bardziej podupada. Korzystają tylko jednostki z wysokich remunerationi, które przy zamknięciu roku budżetowego sięgają w poszczególnych Dyrekcjach do 12 tys. zł., nie mówiąc już o wysokich remunerationiach urzędników Ministerjalnych.

Po referatach wywiązała się dyskusja, w której przemawiali Żółkowiecki z Katowic, Kargol z Tarnowa, Dąbrowski z Torunia, Kłosakiewicz z Stanisławowa, Kamiński z Król. Huty, Białek z Działdziej i Kasprzak z Gostynia. Po przeprowadzonej dyskusji powzięto następujące uchwały:

Wszchpolski Zjazd St. asystentów, asystentów i elewów kol. obradujących w Poznaniu w dn. 27 kwietnia br. z udziałem przeszło 160 delegatów, po wysłuchaniu referatów przedstawicieli Zarządu Głównego i Okr. Zjedn. Kolejowców Polskich domagamy się zrealizowania przez Ministerstwo Komunikacji uchwały nadzwyczajnego Zjazdu St. asystentów, asystentów i elewów kolejowych z dnia 23 lutego br.

1. Ponieważ St. asystenci, asystenci i elewi kolejowi wykonują czynności służbowe na bardzo odpowiedzialnych stanowiskach a mianowicie: zawiadowców stacji 3. i 4. kl., dyżurnych ruchu również na dworcach I. kl., zawiadowców kas stacyjnych, zawiadowców ekspedycji towarowych, kasjerów ekspedycji towarowych, bagażowych i biletowych, kalkulantów list zarobkowych, zaś w służbie administracyjnej na stanowiskach referentów, zwracamy się do Min. Komunikacji z prośbą o rozszerzenie awansów, nie wyłączać sił żeńskich, dla st. asystentów jak i zawiadowców stacji 3 i 4 kl. w charakterze st. asystenta do grupy IX-tej. Zjazd uważa żądanie st. asystentów za słuszne, gdyż nabyte przez długoletnią praktykę wiedza fachowa dostatecznie kwalifikuje ich do osiągnięcia grupy IX-tej.

2. Umożliwienie asystentom nabycie krupy X-tej dalej, ułatwić elewom kolejowym nabycie etatów jak również ułatwić zwrotniczym I. kl. pełniącym służbę st. asystentów, wzgl. asystentów a nie posiadających tych charakterów służbowych, nabycie tychże.

3. Wzywamy Zarządy Okręgowe Z. K. P. do przeprowadzenia interwencji w sprawie punktu 2) w Dyrekcjach okręgowych i do tworzenia sekcji Okręgowych.

4. Wzywamy wszystkich Kolegów st. asystentów, asystentów i elewów kolejowych do gremjalnego wstępowania w szeregi Z. K. P., gdyż uważamy, że Zjedn. Kolejowców Polskich jest jedyną organizacją która broni słusznych naszych żądań.

Z służby administracyjnej. W czwartek 24 kwietnia br. odbyło się walne zebranie oddziału pracowników służby administracyjnej przy Z. K. P. Zebraniu przewodniczył p. Bąkowski, sekretarował p. Judek. Przystąpiono do sprawozdania rocznego, nad którym wywiązała się dyskusja. Przemawiali pp.: prezes okręgowy p. Witkowski, członek zarządu Głównego p. Jaworski, Bąkowski z Poznania, Kaźmierczak, Woźniak, Biernat, Roszkiewicz, Wesółowska i Sitarz.

Na wniosek przewodniczącego komisji rewizyjnej p. Łamaszewskiego udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem nastąpił wybór nowego zarządu:

Wojtkowski Bronisław jako prezes, Judek Władysław jako sekretarz, Prętkiewicz skarbnik. Jako dalszych członków zarządu wybrano pp.: Łamaszewskiego, Słupianka, Wesółowska i Antkowiaka, zastępców w osobach p. Bąkowskiego, Pałucha i Roszkiewicza. Do komisji rewizyjnej p. Radtkę, Kwiatkowskiego i Woźniaka. Jako delegatów na Zjazd Okręgowy wybrano p. Wojtkowskiego, Judka, Wesółowska, Kwiatkowskiego, Przybyłę i Pacholczaka.

Oddział pracowników służby administracyjnej rozwija się bardzo, czego dowodem przystąpienie w ostatnim roku około 100 nowych członków, przeważnie z Zw. Urzędników Kolejowych.

SPORT

Hippika

Na Hippodromie Poznańskim odbył się we wtorek dalszy ciąg konkursów, które przyniosły następujące wyniki: w konkursie „Na szybkość” zwyciężył por. Dąb-

ski - Nehrlich na „Regencie”, 2. por. Gzowski na „Ahenteufel”, 3. por. Ruciński na „Roksanie”, 4. por. Piński na „Rinaldo”, 5. ppulk. dypl. Pragłowski na „Lezginie”, 6. por. Nisiewski na „Luczniku”. W konkursie „Zwyczajnym” im. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej: 1. por. Dąbski - Nehrlich na „Mistrzu”, 2. ten sam na koniu „Domino”, 3. na koniu „Ład”, 4. por. Najnert, 5. nagrodę podzielili: por. Misiewicz na „Luczniku”, ppulk. dypl. Pragłowski na „Lezginie”, i por. Gzowski na „Ahenteufel”.

Następne zawody odbędą się w czwartek 8 bm. o godz. 16. W programie pomiędzy innymi popisy fantazyjne zaprzęgów. (kg)

Pływanie

Uroczyste otwarcie treningów „P. T. P.” na pływalni przy Drodze Dębińskiej odbyło się w niedzielę. Do zebranych przemówił prezes P. T. P. p. Bol. Winiewicz, wskazując na cel i doniosłość sportu pływackiego, apelując zarazem do członków, by pilnie uczęszczali na treningi, gdyż od intensywnego udziału w treningach zależy dalszy rozwój towarzystwa. Po trzykrotnym okrzyku na cześć Towarzystwa Pływackiego cała drużyna rzuciła się do wody. Temperatura wynosiła + 16° C. (k)

Piłka nożna

W niedzielę, w dzień PZPN, odbędą się następujące spotkania: o godz. 11 na boisku „HCP” spotyka się reprezentacja kl. B. z reprezentacją kl. C. Na boisku „Sparta” o tej samej porze spotyka się „Sparta” z „Warta” I b. o godz. 14.30 na boisku „Warty” walczą „HCP” z reprezentacją klubów B. Jest to przedmec ciekawie zapowiadającego się spotkania „Warta” ligowa reprezentacja klubów A które się rozpoczyna o godz. 16.30.

Zasłużone kary. Na podstawie przeprowadzonych przez Komisję Trzech i zarząd PZOPN dochodzeń uchwalili ten ostatni nałożenie następujących kar na członków b. zarządu poznańskiego okręgu. P. Kiełmińskiego zdyskwalifikowano dożywotnio za nieetyczne postępowanie w charakterze b. sekretarza honorowego P. O. Z. P. N., gdyż z tytułu swego społecznego mandatu ciągnął on niedozwolone, zyski od klubów. P. Kozierowski, b. skarbnika P. O. Z. P. N., zdyskwalifikowano dożywotnio za popełnienie w czasie pełnienia funkcji malwersację z kasy Okręgu w wysokości 926 zł., którą to sumę zobowiązał się zainteresowany zwrócić. Całość przekazano wraz z odpisami akt do zarządu Związku Związków Sportowych w Warszawie celem rozciągnięcia dyskwalifikacji na resztę związków sportowych. — P. Bernsteina, b. kierownika sekcji piłki nożnej „Ostrowji”, zdyskwalifikowano na przeciąg 2 lat za nakłanianie b. sekretarza hon. P. O. Z. P. N. do czynów nieetycznych przez wręczanie mu podarunków pieniężnych i w naturze. Co do p. Bernsteina to ma on jeszcze nieukończoną z roku ub., gdy bez upoważnienia zarządu „Ostrowji” podpisał zwolnienie dla słynnego z protestu „Warty” gracza Żurkowski-go, po kilkakrotnej wizycie pewnego łódzkiego matadora sportowego w Ostrowie i Kaliszu. Są wszelkie dane, iż i ta afera skończy się dla tego osławionego „działacza” sportowego bardzo przykro. (jc)

Pięściarstwo

W sobotnim spotkaniu międzyklubowym pomiędzy „Warta” a „H. Cegielski” odbędą się równocześnie trzy spotkania eliminacyjne w wadze muszej zawodników „Warty”, celem uzupełnienia pierwszego zespołu z powodu braku Forlańskiego. Ze względu na równą formę wszystkich zawodników, walki zapowiadają się bardzo ciekawie. Spotkania te odbędą się w sobotę o godz. 20 w sali klubu sportowego H. Cegielski ul. Górna Wilda.

O puchar Davisa

Reprezentacja Polski na spotkanie z Anglią w drugim kole wyjeżdża dziś o godz. 16.40 z Poznania Luxem w następującym składzie: M. Stolarow, Tłoczyński i Warmiński. Przesyłamy naszym reprezentantom najserdeczniejsze życzenia, odnosząc się z pełnym zaufaniem do tak zestawionej reprezentacji i wierząc, że da maksimum z siebie by godnie bronić barw narodowych. Zatem raz jeszcze szczere szczęście Boże!

Wiosłarstwo

Uroczystość otwarcia sezonu została wyznaczona na niedzielę dnia 11 maja br. Tegorocznym gospodarzem będzie Tow. Wiosłarzy „Polonia”, którego ruchliwy zarząd przygotował już proz. m. uroczystości, a który będzie w najbliższych dniach podany do wiadomości szerszego ogółu.

Wiosłarstwo będzie tegoroczną uroczystości otwarcia sezonu szczególnie uroczystości obchodzić i pragnie temsamem szerzy ogół społeczeństwa a przedewszystkiem młodzież więcej zainteresować właśnie tą gałęzią sportu, której jak dotąd nie wiele poświęcało się uwagi, mimo, iż wyczyni naszych wiosłarzy poznańskich w latach poprzednich były naprawdę wspaniałe. Szczególną uwagę zwracamy na wspaniałą defiladę, w której wezmą udział wszelkie rodzaje łodzi. Należy przypuszczać, że społeczeństwo poznańskie tłumnie pojdą nad brzegi Warty, by przyrzec się wspaniałej defiladzie, a niemniej by okazać wiosłarom, że szczerze interesują i opiekują się tym bodajże najmniej sportem jakim jest wiosłarstwo.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 8 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 12.00 sygnał czasu; godz. 12.40 koncert dla młodzieży szkolnej (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 14.15 komunikat gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.55 audycja dla żołnierzy (wygl. kpt. Gustaw Baumfeld); godz. 17.10 „Młodość na antenie” — czyli tygodniowa wygadanka akadem.; godz. 17.30 kwadras literacki — nowela lotnicza (wygl. p. R. Juraszek); godz. 17.45 koncert kameralny poświęcony twórczości Tadeusza Joteyki (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.00 rozrywki umysłowe „Kto zgadnie” — czyli konkurs z nagrodami (organiz. i wygl. p. St. Nowak); godz. 19.20 interludjum muzyczne z płyt gram.; godz. 19.25 odczyt rolniczy (wygl. inż. Witold Okoniewski); godz. 19.45 rolnicza skrzynka radjowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 20.05 interludjum z płyt gramofonowych; godz. 20.10 kurs elem. języka francuskiego (wygl. p. Omer Neveux); godz. 20.30 koncert dr. Alfa Nestmanna (pianisty z Lipska). Program: 1. Mozart: Sonata c-moll, 2. Beethoven: Sonata e-moll (romantyczna) (odegra dr. Nestmann). Improwizacje na tematy zadane przez radjoduchaczy; g. 21.30 słuchowisko z Warszawy. „W kręgu Nieboskiej komedji”, sceny z Z. Krasińskiego w układzie i reż. Leona Schillera; godz. 22.15 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **M. M. 199.** By uniknąć nieporozumień, radzimy się zwrócić do Izby Skarbowej, gdzie otrzyma Pan wraz z informacjami odpowiedni formularze. (ak)
 — **Wdowa S. P.** 18 proc. 1000 zł. (ak)
 — **P. Józef Fagas.** Można wytoczyć skargę odszkodowawczą, jednak szkodę trzeba udowodnić bardzo szczegółowo, co w takich sprawach jest dość trudne. Przeciw pismu nie Pan nie zrobi, bo przymusu przyjmowania ogłoszeń niema. Trzecia sprawa jest dość skomplikowana, jednak o ile dobrze rozumiemy, to lokal podlega ochronie lokatorów i może być wypowiedziany tylko z ważnego powodu. Kwestja kaucji jest niezrozumiała. Co do remontu, to zależy, jakiego był rodzaju Niech Pan poradzi się adwokata. (ak)
 — **Stały abonent, Gdynia.** Owszem pisaliśmy — trudno w nawale materiału się orientować. Radzimy zwrócić się do Izby Rzemieśniczej w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 26-27, gdzie W Panu udzielią wyczerpujących informacji. (K.)
 — **M. R.** Pełna wartość zapisu wynosi dla każdego 25 zł. (K.)
 — **Gruško, Lwówek.** Można tak podpisać. (K.)
 — **P. Witold Januszkiewicz.** Zależnie od typu, od 60—300 tys. zł. Dokładnie poinformować nie możemy i radzimy zapytać wprost w fabryce. (K.)
 — **W. B. S.** Według notowań giełdy poznańskiej 115 za 100 zł. (K.)
 — **P. Mat. Popławski.** Stow. Weteranów z 1863 r., Poznań, ul. Fredry 7. (K.)
 — **S. J.** Należy pisać przez **ś.** (K.)

— **Czytelnik Kościan.** Polecamy „Kurjer Polski” w Milwaukee (Wisconsin) Corner Broadway and Mason St., lub „Dziennik Związkowy”, Chicago (Illinois), 1406 W. Division St. (K.)
 — **R. K., Poznań.** W myśl art. 2 punkt 9 rozporządzenia Prez. Rplitej z 16. 3. 1928 jest Pan pracownikiem umysłowym i jako taki ma Pan prawo, w myśl art. 25 punktu 4, do wypowiedzenia trzymiesięcznego. Odebrane wypowiedzenie zatem nie jest ważne. Czasokres wypowiedzenia musi obejmować całe trzy miesiące kalendarzowe i musi kończyć się ostatniego dnia trzeciego miesiąca. Pracodawca więc mógł wypowiedzieć 18 kwietnia do końca lipca. Oczywiście ma Pan prawo domagać się uzupełnienia ubezpieczenia za czas przed r. 1928; radzimy przedstawić sprawę w Inspekcji Pracy, ul. Składowa nr. 3. (K.)
 — **P. M. T.** Poinformuje Panią szczegółowo Urząd Emigracyjny, Warszawa, ul. Królewska 23, ewentualnie także Tow. Opieki nad Wychodźcami w Poznaniu, hotel „Polonia”. (K.)
 — **T. M., Starołęka.** Imię słowiańskie; obchodzi się 1 lipca. (K.)
 — **J. H.** Równowartość 738 zł. Po przeliczeniu w myśl przepisów rozp. Prez. Rplitej z 14. 5. 1924 należność wyniosłaby wraz z zaległymi odsetkami (liczymy 5 proc.) do końca 1924 r. 132.84 zł. Odtąd i od tej sumy należy liczyć dalsze zaległe odsetki. Radzimy wystosować do zarządu gminy wypowiedzenie hipoteki. (K.)
 — **Stały Czytelnik.** Szkoła Morska w Tczewie. Wypowiedzenie musi być dokonane najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10!

ca kalendarzowego, poprzedzającego (trzymiesięczny) okres wypowiedzenia. Ma Pan prawo do pełnego miesiąca płatnego urlopu. (K.)

— **J. R. Lipienek.** Maszynki do automatycznego wyrobu papierosów: Tadeusz Ślusarz i Sp., zakłady przemysłowe, Poznań, ul. Wyspiańskiego 13. (K.)

— **J. K. Poznań.** Depozyt utracił wartość z powodu dewaluacji. (K.)

Worki jutowe

nowe i używane do wszelkich celów, Tkaniny jutowe z metra, Sienniki, Płachty nieprzemakalne, Płótna impregnowane z metra, Namioty itp. dostarcza po najniższych cenach

„Manufaktura Jutowa”
Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 69.
Pw 11 217-18.110

Dnia 6 b. m. zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Kazimierz Powałowski

przeżywszy lat 43, o czem zawiadamiają Krewnych, Znajomych

w głębokim żalu pogrążeni
żona z córeczką i rodzina.

Eksportacja zwłok do kościoła Farnego odbędzie się w piątek, dnia 9 o godz. 17. Dnia następnego o godz. 9 rano złożenie do grobu.

Michałow, Brodnica, Lidzbark, Boruszyn, Radomice, Kunowo, Poznań, Sławęcinek, Inowrocław.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

dw 5000

We wtorek, dnia 6 maja 1930 r., o godz. 7,15 wieczorem, zasnął w Bogu, po długich bolesnych cierpieniach, nasz najukochańszy syn i brat, ś. p.

ks. Aleksander Łabujewski

proboszcz w Donaborowie

w 52 roku życia, a 29 kapłaństwa. Przeniesienie zwłok z plebanji do kościoła odbędzie się w piątek, o godz. 5 po poł., w sobotę, msza św. o godz. 10, poczem pogrzeb na cmentarz w Donaborowie.

W najgłębszym smutku pogrążona

matka i rodzeństwo.

dw 4998

Poznań, ul. Skryta 15, Charbin (Mandzurja), Lwów.

W sobotę, 10-go maja o godz. 9-tej odbędzie się w kościele Farnym w Poznaniu

msza św.

za duszę nieodżałowanej i drogiej nam, ś. p.

Teresy z Rompów D-rowej Gantkowskiej

O modlitwę i współudział w nabożeństwie za tę czystą i świetlaną duszę prosi

grono w smutku pogrążonych

przyjaciółek.

zw 23 405

Felicjana Szczerbińska

zmarła dnia 4 maja r. b. Zmarła była przez szereg lat Przełożoną III Zakonu i na tem stanowisku odznaczyła się niezwykle dobrem, szlachetnym, wszędzie z pomocą spieszącem sercem. Cześć Jej pięknej pamięci!

Za duszę Zmarłej odprawi się uroczyste nabożeństwo w kościele O. O. Franciszkanów w piątek i sobotę, 9 i 10 b. m., o godz. 6,30 rano.

O. Rajner Gościński

Dyrektor III. Zakonu.

zw 23406

Karol Nowicki

Inżynier Filister „Arkonji”,
Dyrektor Stow. Dozoru Kotłów w Poznaniu

po ciężkiej operacji, opatrzony św. Sakramentami, zasnął eicho, dnia 7 maja 1930 r., przeżywszy lat 53. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w sobotę, dnia 10 o godz. 10 rano w kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu, poczem wyprowadzenie zwłok stamtąd na cmentarz parafjalny. O czem zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Kolegów

pozostali

żona i dzieci.

Poznań, Grottgera 14.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal”. Towarowa 25. tel. 31-90.

dw 5001

W poniedziałek, 5 b. m., o godz. 12 w nocy, zasnęła w Bogu, opatrzoną Sakramentami św., nasza najdroższa i najukochańsza matka, teściowa, babka i prababka, 8. p.

z Jesków

Weronika Hoppel

przeżywszy lat 78. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 9 b. m., o godz. 5.30 po południu, z Zakładu S. S. Miłosierdzia w Głównej, ul. Marjacka 6, na cmentarz w Głównej.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i wnuczki.

zw 23 402/3

Altheide

**słynne uzdrowisko
dla chorób sercowych**

na Śląsku Niemieckim
ze swymi eleganckimi współczesnymi
zakładami kuracyjnymi.
Ulubione miejsce pobytu
polskich kuracjuszy.
20 lekarzy.

Prospekty i informacje otrzymać

można w zarządzie uzdrowiska.

nw 10 414

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci, 8. p.
Wojciecha Franciszka Gaiskiego
odprawiona zostanie

msza św.

w sobotę, dnia 10 maja, o godz. 7.15 rano, w kościele
Paraf. we Wrześni, o czym zawiadamiają życzliwych
pamięci Zmarłego

zw 23 411

matka, siostra i brat.

Rupna okazynie Samochody używane

pierwszorzędných fabrykatów
w doskonałym stanie

- Fiat 509 4/20 KM - 4-osob. otw.
- Fiat 501 6/21 KM - 4 .. otw.
- Fiat 503 6/30 KM - 4 .. otw.
- Fiat 503 6/30 KM - 4 .. kryty
- Fiat 507 9/31 KM - 6 .. kryty
- Fiat 519 19/75 KM - 6 .. kryty
- Opel 10/40 KM - 6 .. kryty
- Opel 7/34 KM - 4 .. kryty
- Opel 4/16 KM - 4 .. kryty
- Ceirano 6/30 KM - 4 .. otw.
- Peugeot 6/24 KM - 4 .. kryty
- Minerva 13/55 KM - 6-osob. Cabriolet

i wiele innych

polecamy na warunkach
najkorzystniejszych

Brzeskianto Sp. Akc.

Poznań,

ul. Dąbrowskiego 29.
Tel. 63-23, 63-65.

Na życzenie udogodnienie zapłaty.

Pw 11357-9,205

Krynica-Zdrój

Pensjonat „Reduta“

nowocześnie i komfortowo urządzone, położony w najpiękniejszej okolicy Krynicy-Zdroju, w pobliżu nowych łazienek, otwarty przez cały rok. Zima i ciepła woda. - Wszystkie pokoje z balkonami. - Kuchnia wykwiwna na życzenie dietetyczna. - Ceny umiarkowane. Zgłoszenia do 10 maja b. r. przyjmuje Helena Nowacka w Poznaniu ul. Fr. Ratajczaka 2, tel. 2509, lub wprost Willa „Reduta“, Krynica-Zdrój, dw 4881

ANTICHWASTI

usuwa niepożądane chwasty na chodnikach, gankach, ulicach etc. Wygodny tani sposób. Fabryka środków zwalczania szkodników
UNIVERSUM
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.
Pw 11 214-18.4

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella
wysyła każdej ilości.
Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogeriach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koroną.
Poznań, Górna Wilda 61.
nw 9984

Największy i Najwspanialszy HOTEL-PENJONAT w KRYNICY „LWIGRÓD“

Otwarty cały rok. nw 10486
200 pokoi na 300 osób, ogrzewanie centralne, ciepła i zimna woda, radja w każdym pokoju.

Telefony Czytelnia Windy
Wytworna Restauracja
Kawiarnia Dancing

Alfa, Szkolna 10 narożnik Jaskółczej

Najtańsze źródło artykułów podarunkowych
**Biżuterja, Papeterja, Albumy, Ramki,
Kalamarze, Szkatułki, Figury, Obrazki**
Centrala pocztówek artystycznych.
Proszę zważać na firmę. nw 9947

Specjalny skład

herbaty, kawy i cukierków

od lat 30 istniejący, przy pryncypalnej ulicy
w centrum miasta, z powodu choroby właściciela

zaraz do sprzedania.

Tylko poważni reflektanci z gotówką zechcą zgłosić się pod Pw 11 383-19,2 do eksp. Kurjera Pozn.

Nowe siły dla męczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka
wzmacniającego - 50 porcyj zł 12,-

Dr. GEBHARD i S-ka - GDANSK. Nr. 108

Otworzyłem z dniem 1. 5.

warsztat tokarski

Wykonuję wszelkie prace tokarskie, także
przyjmuję reparacje. Ceny przystępne.

Proszę o łaskawe poparcie.

Tokarz - Inwalida

zw 28404

M. Stefański, Poznań, ul. Strzelecka 3.

OKAZJA!!!

Sprzedam szybko decydującemu się mój
skład delikatesowo-kolonjalny, win i wódek,
kilkanaście lat dobrze zaprowadzony w wielkim
mieście powiatowym (gdzie szkoły wyższe i wojsko)
przy pryncypalnej ulicy, z powodu choroby. Wpłata
potrzebna 10000 zł. Zgłoszenia piśmienne do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego pod **zw 23398**

Tapety Linoleum Ceraty

kupuje się
bardzo korzystnie
przy ul. Pocztowej 31

w firmie

Zb. Waligórski
tylko naprzeciw poczty.

Pw 11 181/2-18.106/7

Plac budowlany

w okolicy Rynku
Wildeckiego **sprzedam.** Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera Pozn. pod **zw 23390**

30000 zł

pożyczki na nieruchomości
poszukuję. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera Pozn. pod **zw 23389**

Trociny

czysto bukowe (miał) wagonowo do oddania. Łaskawe zgłoszenia uprasza się skierować do eksp. Kurjera Poznańskiego pod **zw 23410**

Okazynie sprzedamy kilka SAMOCHODÓW

wysyłkowych z karoserjami, platformami
nośności 500-700 kg na warunkach szczególnie
dogodnych.

Brzeskianto Sp. Akc.
Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.
Tel. 63-23 63-65.
Pw 11428-19,79

Rzadka okazja!

Pierwszy na miejscu w mieście powiatowym

skład cukrów, kawy i herbaty,
odrzucający rocznie ca 8 tys. zł, z powodu choroby **zaraz na sprzedaż.** Objekt ca 16 tys. przy wpłacie 8 tys. zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **nw 11088**

Na nowe czasy

Nowoczesne szkła

Czy potrzebujesz

Okulary ???????
Binokle ???????

Zwróć się do specjalnego
zakładu optycznego

„Bobe“, Al. Marcinkowskiego 7.

Pw 11920-19,64

KRZYWICĘ, GRZLICĘ, WYCIĘCZENIE

LECZY

WITAMINOWO
WAPNIOWY
PRZETWOR

BIOCALCOL-KLAWE

np 10244

Polecam do budowl

drzewo budowlane i stolarskie oraz materiał budowlany
po bardzo niskich cenach i udzielam długoterminowego
kredytu hipotecznego według umowy. dw 4837

WOJCIECH PAETZ,

Poznań, ul. Przemysłowa 28 b. Telefon 14-12.
Skład drzewa Filja w Swarzędzu, pow. Poznań. Telefon 50.

Moją posiadłość

w wolnym mieście Gdańsku, 105 ha dobrej ziemi, nowe budynki, świetnie położona, **sprzedam** z powodu choroby. Zgłoszenia pod **dw 4970** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Puszczkowo

Letnisko Polskiego Czerwonego Krzyża
otwarte dnia 1 maja r. b., poleca pokoje słoneczne.
Odżywienie zdrowe i obfite na czystym maśle, natryski
łazienki i leżaki. Ceny przystępne. Zgłoszenia
do **LETNISKA PUSZCZYKOWO.**
zw 23407

W interesie swego dobra, kieszeni i zdrowia

należy pamiętać o terminie 9 i 10 maja r. b. i zakupić na czas odpowiednie ilości **RATOLU** w aptece lub drogerji i wyłożyć takowy w sposób opisany dokładnie na każdej paczce.

Zważać należy, by każda paczka była zaopatrzona datą 15 kwietnia, gdyż tylko wtedy gwarantowany jest skutek. Społeczeństwo powinno na tyle być uświadomione, iż nie kary policyjne ale ochrona własnych interesów, własnego majątku i własnego zdrowia powinna powodować dokładne zastosowanie się do rozporządzenia. **RATOL** jest najlepszym i najskuteczniejszym preparatem do rejonalnego wygubienia tych szkodników.

nw 11 080

LOTERIA PAŃSTWOWA

Losy I. kl.

21 Loterii Państwowej Klasowej

Główna wygrana:

zł 750 000

poza to wygrane po złotych 350 000, 250 000, 150 000, 100 000 itd. na ogólną sumę zł 32 000 000

Co drugi los wygrywał

Ciągnięcie 17 i 19 maja.

Ceny losów 1/1 zł 40.-, 1/2 zł 20.-, 1/4 zł 10.-

Kolektury moje — dzięki wyjątkowemu szczęściu — cieszą się w całej Polsce nadzwyczajnym powodzeniem

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. nw 10122

NAJSZCZĘŚLIWSZA KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ
Juljana Sanger
CENTRALA POZNAŃ WIELKA 5.
TEL. 1637 - P.K.O. 212-475.
ODDZIAŁY: WARSZAWA - GDYNIA

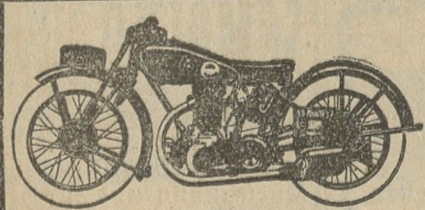

LISTONOSZ

nigdy nie odczuwa zmęczenia, jeżeli mo-
czy nogi z dodatkiem

SOLI DO NÓG JANA

Nabyć można w aptekach składach
aptecznych i perfumerjach. nw 11076

Rasowa, doskonała,
i tania maszyna
SAROLÉA
Gen. Repr. J. Francis
Poznań, ul. Dąbrowskiego 4.
Tel. 69-30.

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku od
zwyckiego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny
przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała
Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy
i profesorów: 1 pudełko 6.- zł; 3 pudełka 15.- zł. Przy
zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 9661 10.200

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

Chevrolet - limuzynę

6 cyl., mało używana sprzedam okazynie. Oferty pod
„Chevrolet” do Biura Ogłoszeń IRO, Bydgoszcz,
Herm. Franko 3. nw 11085

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adre-
sowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji
z wnioskami o posady w naszym zakładzie.
Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 516
współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych
posad niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje
i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych
współpracowników nie wolno nam zwalniać, aże-
by dla nowo zgłaszających się robić miejsce.
Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmien-
nych na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz
dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmie-
nić dotychczasowy sposób postępowania o tyle, że

na wnioski o posadę,

o ile nie zostaną uwzględnione,

odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wy-
dawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.

Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oreodownika Wielkopolskiego
Wielkopolskiej Ilustracji
i Samochód

Młodsze drogerzysty

jako magazyniera poszukuje zaraz
Hurtownia w Poznaniu. Panowie,
którzy mogą złożyć kaucję mają pier-
wszeństwo. Oferty do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod zw 23413

Dyplomowany Absolwent

AKADEMJI EKSPORTOWEJ w WIEDNIU
władający językami: polskim, niemieckim, angielskim, po-
szukuje odpowiedniej posady w większym przedsiębiorstwie
przemysłowym, chętnie w ciężkim przemyśle. Referencje
na żądanie, ewentualnie poręczenie — kaucja. Zgłoszenia
Agencja Siemianowskiego — Zakopane, pod „Inicjatywa”.
nw 11 077

W Banku Ludowym w Chełmnie wakuje posada

Członka Zarządu

(dyr. Banku).

Laskawe zgłoszenia z podaniem życiorysu, referen-
cyj i poborów, skierować należy na ręce Prezesa
Rady Nadzorczej Banku Ludowego p. Aleksandra
Rummlera w Chełmnie przy ul. Kościuszki nr. 4,
do dnia 15 maja 1930. dw 4976

Poszukujemy na woj. Poznańskie i Pomorskie przedstawiciela-inż.

dobrze zaprowadzonego w urzędach budo-
wianych, u architektów i budowniczych. Refle-
ktuje się tylko na sile fachową, która się
może wykazać pierwszorzędniemi referen-
cjami. Wyczerpujące oferty z fotografią do
biura ogłoszeń „PAR”, Poznań, Aleje Mar-
cinkowskiego 11 pod nr. 1937
Pw 114/4-13,49

AUTOBUS

w bardzo dobrym stanie, z zaprowadzoną linią
sprzedam lub zamienię na samochód cięża-
rowy, 3-4 ton na dętych lub pełnych gumach.
Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego
pod zw 23400

Henkla

proszek do szorowania

Ata czyści i glansuje wszystko

nw 10 875/6

Jedna z większych hut żelaznych na Śląsku
poszukuje

doświadczonego

inżyniera-metalurga

z dłuższą praktyką w zakresie wytwarzania stali
węglistych oraz stopowych, tudzież ich obróbki ku-
źnicznej i termicznej w charakterze kierownika sta-
lowni martenowskiej, elektrycznej, młotowni, pra-
sowni, wyrażalni i ulepszalni. Reflektuje się na siły
pierwszorzędne, obywateli polskich z akademic-
kiem wykształceniem, praktyką krajową lub zagra-
niczną. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci, któ-
rzy po ukończeniu studjów pracowali nad badania-
mi stali w nowoczesnych zakładach doświadczal-
nych respec. zajmowali się ulepszeniem stali za-
równo teoretycznie jak praktycznie. — Warunki
kontraktu zależne od umowy. — Termin wnoszenia
podań z życiorysem, odpisami świadectw i poda-
niem warunków do końca maja 1930 r. do eksp.
Kurjera Poznańskiego pod dw 4999

Okazyjna sprzedaż samochodów

Austro - Daimler 6 cyl. 10/40 KM. limuzyna 6 osobowa	
Austro - Daimler 6 cyl. 10/40 KM. torpedo 6 osobowe	
Citroen B. 14	6/25 KM. limuzyna 4 osobowa
Citroen C. 4	7/32 KM. limuzyna 5 "
Stoever	8 cyl. 8/40 KM. Berline 5 osobowy

wszystkie gotowe do jazdy i w doskonałym stanie.
Dogodne warunki spłaty.

Tow. Budowy i sprzedaży samochodów S. A.
dawn. Austro - Daimler
Oddział w Poznaniu — Dąbrowskiego 7.
Telefon 75-58, 76-65. Warsztaty i garaże.
Pw 11 352-18,187

Z rozbiórki

do oddania **szalówkę,**
podłogę, kantówkę,
okna, sianolit do kry-
cia dachów. Miejsce
zgłoszenia

HALE BAZAROWE
Siemiradzkiego lub Jan
Przybył, telefon 62-48.
zw 2310

Najpiękniejszą twarz

zachować można oczyszczają-
jąc krew. Trzeba usunąć
trucizny i zanieczyszczenia
ciała, stosując Purosanguiol
Cena zł 17.40 cała paczka
" " 9.50 pół paczki
Wysyłam za pobraniem na-
tychmiast Laboratorium Dr.
Adler, Kraków, Dietlow-
ska 97, I. Pw 11419-70.135

1 rok
gwarantuje za zegarki u mnie re-
parowane Zychliński, W. Garba-
ry 28, parter. 1 9593

Bilans Surowy Banku Cukrownictwa, Sp. Akc. w Poznaniu

Stan czynny:

na dzień 31-go marca 1930 roku

Stan bierny:

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego	4 692 605	51
Waluty zagraniczne	110 635	68
Papiery wartościowe własne		
a) pożyczki państwowe	40 049,04	
b) akcje	137 162,68	72
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach kon-sorcjalnych	3 899 126	19
Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapasowego	1 084 683	36
Banki lora:		
a) krajowe	29 121,73	
b) zagraniczne	1 662 013,41	14
Banki nostro:		
a) krajowe	630 329,99	
b) zagraniczne	732 936,30	29
Weksle zdyskontowane:		
a) cukrowni	46 665 421,52	
b) różnych	12 345 114,63	15
Weksle protestowane	421 925	72
Rachunki bieżące (saldo debetowe)		
a) cukrowni:		
1. zabezpieczone	143 425 325,54	
2. niezabezpieczone	—	
b) różnych:		
1. zabezpieczone	6 470 283,41	
2. niezabezpieczone	2 507 344,93	88
Pożyczki terminowe (hipoteki)	610 281	49
Nieruchomości	2 058 279	30
Ruchomości	90 000	—
Koszty handlowe	1 235 541	26
Podatki	106 847	28
Rachunki Oddziałów	12 761 512	97
Różne rachunki	2 271 184	74
Odbiorcy:		
a) krajowi odbiorcy cukru	11 820 715,93	
b) zagran. odbiorcy cukru	420 546,26	
c) odbiorcy towarów:		
1. cukrownie	963 957,23	
2. różni	63 534,70	12
Dostawcy towarów:	5 087 163	60
Suma bilansowa:	262 343 644	40
Udzielone gwarancje:		
a) za cukrownie	76 806 406,50	
b) za różnych	879 080,10	60
Inkaso	8 758 035	55
	348 786 166	55

Kapitały własne:		
a) zakładowy	9 000 000,—	
b) zapasowy	2 580 000,—	
c) rezerwa specjalna	2 070 000,—	
d) wpłata na nową emisję	1 600 000,—	15 250 000
Wkłady:		
a) terminowe	11 792 319,95	
b) à vista	5 266 284,79	17 058 604
Rachunki bieżące (saldo kredytowe):		
a) cukrowni	15 205 407,72	
b) różnych	4 206 276,73	19 411 684
Zobowiązania inkasowe		441
Redyskonto weksli:		
a) w kraju	36 049 738,46	
b) zagranicą	16 116 660,68	52 166 399
Banki Lora:		
a) krajowe	6 835 823,24	
b) zagraniczne	24 466,46	6 860 289
Banki Nostro:		
a) krajowe	6 387 956,88	
b) zagraniczne	99 308 881,26	105 696 838
Procenty i prowizje	1 261 161	96
Rachunki Oddziałów	14 429 409	65
Różne rachunki	3 522 670	35
Odbiorcy:		
a) krajowi odbiorcy cukru	2 001 311,44	
b) zagran. odbiorcy cukru	5 882 635,98	
c) odbiorcy towarów:		
1. cukrownie	5 631 457,29	
2. różni	35 305,44	13 550 710
Dostawcy:		
a) cukrownie za dostarczony cukier:		
1. na rynek wewnętrzny	10 876 804,68	
2. na rynek eksportowy	401 841,35	
b) dostawcy towarów	315 119,82	11 593 765
Zyski z lat ubiegłych		1 541 669
Suma bilansowa:		262 343 644
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj	77 685 486	60
Różni za inkaso	8 758 035	55
	348 787 166	55

Przy losowaniu 7% obligacji stoł. miasta Poznania z roku 1924, wylosowano następujące numery:

Litera A. 411—420, 461—470, 701—710, 711—720, 771—780, 1021—1030, 1031—1040, 1041—1050, 1091—1100, 1151—1160, 1221—1230, 1251—1260, 1281—1290, 1301—1310, 1371—1380, 1401—1410, 1411—1420, 1441—1450, 1501—1510, 1571—1580, 1781—1790, 1811—1820, 1911—1920, 1951—1960, 1981—1990, 2141—2150, 2171—2180, 2316—2320, 2321—2330, 2381—2390, 2391—2400, 2791—2800, 2861—2870, 2901—2910, 2921—2930, 2951—2960, 2961—2970, 3151—3160, 3171—3180, 3181—3190, 3361—3370, 3401—3410, 3461—3470, 3651—3655, 3681—3690, 3711—3720, 3741—3750, 3871—3880, 3901—3910	= 480 sztuk po 100,— zł = 48 000,— zł
Litera B. 1151—1200, 3501—3550, 4001—4050, 4451—4500, 5351—5400, 5701—5750, 5851—5900, 5901—5950	= 400 sztuk po 50,— zł = 20 000,— zł
Litera C. 501—600, 701—800, 2101—2200, 5601—5700, 5901—6000, 6001—6100, 6201—6300, 8901—9000, 9101—9200, 10201—10300, 10301—10400, 10801—10900, 11001—11100, 12201—12300, 12301—12400, 13600, 13701—13800	= 1 600 sztuk po 20,— zł = 32 000,— zł
razem 100 000,— zł	
Wylosowane obligacje wypowiada się niniejszym ich właścicielom do spłaty w dniu 1 lipca 1930 r. i wzywa się do odebrania kapitału gotówką w nominalnej wysokości w złotych przeliczonych po przeciętnym kursie franka szwajcarskiego notowanym na giełdzie warszawskiej w dniu płatności. Razem z obligacją należy także przedłożyć kuponny należący do niej, mianowicie kupony od nr. 14—20. Za nieprzedłożone kupony odlicza się odpowiednią kwotę.	
Z dawniejszych losowań nie odebrano jeszcze:	
Litera A. 141—144, 181—185, 190—194, 257, 264—270, 381—390, 1291—1300, 1461—1470, 1761—1762, 2101—2110, 2331—2340,	
Litera B. 401—438, 1402—1405, 1430, 1451—1457, 1459—1462, 2401—2450, 2601—2650, 3021—3050, 3661—3700.	
Litera C. 1, 2, 6—9, 12—13, 16—23, 26—33, 35—38, 40—41, 43, 45—54, 56—59, 148—151, 652—700, 4701—4800.	
Właściciele tych obligacji uprasza się o odebranie odpowiednich kwot, gdyż ich nie oprocentujemy. nw 11091/2	
Poznań, dnia 27 marca 1930.	
Magistrat XII/2. (— Ratajski —) Podolka	

Kilka samochodów

pierwszorzędnych fabrykatów, wymagających naprawy z powodu braku miejsca sprzedamy jako prawdziwą okazję dla warsztatów jaknajkorzystniej

Brzeskiauto Sp. Akc. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.
Pw 11 429-19.78

Dzierżawy

folwarku 300—600 mórg dobrej ziemi z dobrą komunikacją, poszukuje zamiłowany rolnik z odpowiednią gotówką. Łask. zgłosz. do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 299

Poszukuje się do przedsiębiorstwa chem. **wspólnika**

z kapitałem ca 60 000 złotych, dostawy przeważnie państwowe, wolne nowoczesne mieszkanie. Koszta handlowe niskie. Blizsze szczegóły pod zw 23 412 do ekspedycji Kurjera Pozn.

7. N. 1129 r.

UCHWAŁA

W sprawie upadłościowej firmy Kujawska składnica skór w Inowrocławiu, ul. Kasztelańska 31, właściciel Mayloch Czerniak, po myśli § 204 ust. konkursowej, zastanawia się dalsze postępowanie dla braku masy wystarczającej na pokrycie kosztów postępowania a wierzycielka firma Bucholz w Bydgoszczy odmówiła złożenia dalszej zaliczki. Inowrocław, dnia 25 kwietnia 1930 r.

nw 10 910 Sąd Powiatowy.

Naznaczony na dzień 10 b. m. przetarg publiczny toru kolejki polno-leśnej Majętności Dobrojewo — nie odbędzie się.

Szamotuły, dnia 7 maja 1930 r. dw 4993

J. Galas, egzekutor przy Wójtostwie w Szamotułach.

1. N. 4/30.

UCHWAŁA

Fa Młyn Parowy, właścicielka Maria Ciesielska w Buku, zast. przez adwokatów Adamka i Pawłowskiego w Grodzisku, wniosła o odroczenie wypłat w myśl rozp. Prez. R. P. z dnia 6 marca 1928 (Dz. Ust. 27, poz. 244). Celem rozpoznania sprawy wyznacza się na zas. art. 4 powyższego rozporządzenia termin na dzień 23 maja 1930, godz. 11 przed poł. w podpisanym Sądzie, pokój 1. 20. Na rozprawę mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Grodzisk, dnia 1. 5. 1930.

nw 10 904 Sąd Powiatowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 8 b. m., o godzinie 8, przy ul. Wielkie Garbary 33, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

większą ilość towarów krótkich oraz zegar.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33

Lf: 67/PK/30.

PRZETARG

Fabryka Opakowań i Etykiet Polskiego Monopoli Tytoniowego Poznań — Staszica, rozpisuje ponownie przetarg na niedoszłą ze względów formalnych dzierżawę hotelu - pensjonatu „Silva” w Puszczykowie, na okres jednego roku z prawem automatycznego przedłużenia dzierżawy na dalszy jednoroczny okres.

Pisemne oferty, zawarte w zapieczętowanych kopertach z napisem „Oferta na dzierżawę „Silvy”, należy nadesłać do Dyrekcji powyższej Fabryki do dnia 12 maja r. b., godz. 10.

Do oferty ma być dołączony kwit na złożone w tutejszej kasie Skarbowej wadium w kwocie 1000,— zł, t. j. tysiąc złotych, w celu zaś uniknięcia późniejszych reklamacji, oferta ma też zawierać oświadczenie, że reflektant zna dokładnie obiekt i urządzenie „Silvy”.

Dyrekcja Fabryki odda „Silve” w dzierżawę oferentowi, który prócz korzystnej ceny, da rękojmną należytego wywiązania się z przyjętych na siebie zobowiązań.

Blizszych informacji udziela Dyrekcja Fabryki.

Poznań, dnia 5 maja 1930 r.

nw 10 906 Dyrektor: Cyprian.

UCHWAŁA

Na wniosek kupca Czesława Howiła w Ostrowie, właściciela składu towarów kolonialnych i delikatesów, Raszkowska 2, wyznacza się celem rozpoznania sprawy o odroczenie wypłat (4. c. Na. 8/30), termin na 31 maja 1930 r., godzinie 9, sala podpisanego Sądu nr. 24. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. nw 10 905

Ostrow (Pozn.), dnia 2 maja 1930 r.

Sąd Powiatowy.

Napisowe słowo (tusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Singera
maszynę, wózek sportowy, skrzypce wygrane. Poznańska 38. III. lewo. zdw 50 709/10

Maszynę
do szycia dziurek w białinie, dobrze utrzymana tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 50 688/9

Maszynę
leworamienną do cholewek sprzedawca Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 50 621/2

Maszyna
damska 75.— krawiecka 200.— sprzedawca Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 50 623/4

Maj
krowie, świni. Centralny Michałowskiemu dużo daj. nie strasz. tylko się wzbogacisz! Zadać wszędzie! Tylko w oryginalnym opakowaniu. rw 9590/91

Mleczarnia Parowa
na Kujawach w bogatej okolicy w pełnym biegu z dobrem zabudowaniem i bogatą chlewnią do sprzedania Cena 35 000 zł. wpłaty 15—20 000 zł. Zgłoszenia Jan Koralewski, Inowrocław, Lucjana 2, telefon 325. zdw 50 829

Skład
kolonialny większych rozmiarów w powiatowym gimnazjalnym mieście detal i półhurt, 100 lat istniejący obrót 80 000 zł. z mieszkaniem, spichrz, sklep, zajazd, z powodu przejęcia po rodzicach majątku za 14 000 zł sprzedam. Wpłata podług umowy. Duda. Wągrówiec, Klasztorna 4. zdw 49 745/6

Stasiowi
i Stasi na imieniny polecam jako stosowne podarki sygnety, pierścienie, zegarki, zastawy zegary stylowe. Ceny od 30 do 150 zł. Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 50 640

Samochód
dziecięcy łożka, rower nowy tanio. Kwinecki Krzyżowa 7. parter. zdw 50 688

Konia
6 lat sprzedam natchmiast. — Wielkie Garbary 40. zdw 50 583

Jadalnia
duża, debowa tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 580

Gitare
sprzedam. Krynicka, Skarbowska 21. zdw 50 576

Kamienica
na Łazarzu, 3 składy, korzystnie sprzedawca z powodu wyjazdu Jaśkiewicz, Fredry 6. zdw 50 749

Piękna
sypialka jaworowa z francuskim łożkiem. Stołowy pokój debowy. leżanki, obrazy olejne, oraz inne rzeczy sprzedam tanio. Składowa 1, pierwsze wejście, 3 piętro. Pw 11 425-10,63

Sztucer
Edi jak nowy, wóz wysoki roboczy 2 1/2 cala Nowak, Aleje Marcinkowskiego 28. III. piętro. zdw 50 506

Bilardowe
kułki (kość) sprzedam. Patrona Jackowskiego 35. Stawicki. jw 3855

Pianino
czarno politurowane sprzedam za gotówkę. Waly Król. Jadwigi 5. I. prawo. zdw 50 600

Najtańsze płaszcze
suknie oraz swetry przy obniżeniu wyborze poleca P. Szczański i S-ka. Poznań, ul. Wodna 1. Dla urzędników dogodnie warunki spłaty. Pw 11 205/6-18.23

Piesek
prawdziwy Rehpintcher tanio na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 50 636

Meble
wyprzedaje z powodu likwidacji po cenach niskich. Stanikowski. Wozna 12 (Butelska). rw 9 750-1

Piekarnia
dom piętrowy, zabudowanie, 2 morgi ogrodu z powodu choroby na sprzedaż. M. Pracel. Budzyna. pow. Chodzież. zdw 50 739

Składy
poleca także poszukuje „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 50 684

Dobrze
zaprowadzony skład towarów krótkich robótke zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 50 603

Okazja pianino
czarne, krzyżowe sprzedam za bezcen. Wiśniewski, Prusa 18. zdw 50 627

Pianino
sprzedam śpiesznie. Dąbrowskiego 70, Krakowianka. zdw 50 626

Klubowy
garnitur jak nowy 260 złotych — sprzedam. Grobla 19, front. II. lewo. zdw 50 632

50 mórg
za 25 000 — sprzedam natchmiast Paluskiewicz, Zamkowa 4. zdw 50 618

Kilka tysięcy
szklanek do kawy i herbaty 10 gr sztuka. — Szklanki do piwa 38 gr. — Kufle 45 gr. — Serwis kawowy 8 i pół złotego. — Serwis obiadowy 12 osob. czysta porcelana 55.— poleca tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu. zdw 50 654

Restauracja
pełnym biegu przy ożywionej ulicy, przyległym mieszkaniem, 2 pokoje kuchnia, nadaje się na każde inne przedsiębiorstwo. — Lech, Grobla 22. zdw 50 719/20

Rower
męski tanio sprzedam. — Skład Odzieży Zawodowej, Pocztowa nr. 33. zdw 50 725

Wytwornię
chemiczna towarem z powodu wyjazdu tanio sprzedam. — Zgl. Kurjer zdw 50 736

Sprzedam
tanio dobrze zaprowadzone biura pierwszorzędnej branży towarem obszerną klientelą, centrum Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 735

Dwa
łożka tanio sprzedam. Romana Szymańskiego 9, Kranc. zdw 50 504

Berliet
limuzyna, gotów do jazdy, sprzedawca korzystnie Franpol, Grobla 27. zdw 50 743

Gościniec
przy Poznaniu dobrze prosperujący, zabudowania maszynowe, a. l. Cena 25 000, wpłata według umowy. Warunki korzystne. Malecki, Poznań, Rybaki 20-a. zdw 50 742

Wóz
rzeźnicki sprzedam. Tomkiewicz, Droza Debińska 24. zdw 50 643

Skład
sprzedam zaraz z powodu wyjazdu w centrum miasta na bardzo dogodnych warunkach. Zgłoszenia W. Dziarnowski, Toruń, S. roka 25. Pw 11 424-04.1.2.16.

Fabryka
artykułu masowego wyrobu (guzików, sztucznych rogu) sprzedam korzystnie lub zamienię na domek z dopłatą. Oferty Kurjer zdw 50 728

Najnowszej
konstrukcji huśtawka zaraz do nabycia, cena 2 000. Zgłoszenia: karusel, Kościeln, targowisko, do 12 b. m., potem Czempiń. nw 11 086

Kanapy
leżanki, materace, wszelkie renowacje po niskich cenach. Pracownia tapicerska, Marsz. Focha 43. zdw 50 787

Płaszcz
damski z tweedu sprzedam. Gadyński, krawiec, Pocztowa 33. zdw 50 762

Gramofon
sprzedawca korzystnie Chelmińska, Piekary 10. zdw 50 774

Parcele
przy kościele lazarskim i drodze Urbanowskiej po 6 zł kw. mtr. sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 50 657

Kilka
domków przy Poznaniu korzystnych warunkach sprzedawca „Centrala”, Św. Marcin 78. zdw 50 661

Lampiony
wszelkiego rodzaju wykonuje masowo i ma stale na składzie. F-ma Józwiak, Poznań, Jeżycki 16. zdw 50 812/13

Dom
2 pokoje kuchnia przy Poznaniu las, woda, cena 7.000, wpłaty 4.000. Walenty Kossmann, Fredry 6, tel. 32-13. zdw 50 692

Akumulatory
samochodowe Ford i Chevrolet pod gwarancją sprzedaje i naprawia. Oświetlenie samochodowe, dostarcza i naprawia. „Frapol”, Grobla 27, telefon 3265, zdw 50 818

Gospodarstwo
74 morgi przy mieście, blisko Poznania, budynki maszynowe, inwentarze nadkompletne, prywatne. Cena 34.000, wpłaty 17.000. Zgłoszenia Nowak, Poznań, Górna Włda 50, pierwsze piętro, zdw 50 811

Kolejarzowi
odsprzedam ogródek z altaną koło Kapuściny za 200 — z Zgłoszenia Kurjer zdw 50 711

Aparat
fotograficzny 13x18 przybory sprzedaje. Wrocławska 1, IV, r. w 9 886

Premje
i fanty dla towarzystw dostarcza najkorzystniej i oddaje w komisję skład porcelany, szkła i sprzętów domowych A. Szydłowski, Wroniecka 4, r. w 9 882

Sprzedam
okazyjnie nowego Forda taksówkę z stałą koncepcją Zgłoszenia restauracja ul. Ratuszowa 31, Stary Rynek, r. w 9 880

Skrzypce
dobre dla pierwszego skrzypka, także nuty sprzedam Plac Sapieżyński, narożnik Babińskiego, restauracja, r. w 9 876

Trykotaże miarowe
kostiumy sportowe garsonki, swetry, pulowery, sukienki, ubranka, kombinacje itp. korzystnie „Tricot”, Romana Szymańskiego 10, III, przy Placu Świętokrzyskim, Pw 11 165 54, 266

Panienkę
z pościelą przyjmie zaraz. Nawrocka, Wybińskiego 16, zdw 50 715

Dźwigary I.
22 szt. N. P. a 7.700 m/m sprzedaje korzystnie za gotówkę. F. Kujawski, Fabryka Maszyn, Toruń, Pw 11 426-64, 143

Rower
dzieci z łańcuchem tanio do sprzedania. H. Wandelt, Szwałcarska 19, I, zdw 50 758

Drukarnię
małą sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 50 753

Platforma
40 ctr. na resorach osie patentowe, mało używane i jeden koł. K. Kluj, Poznań, Kopanina 6, zdw 50 701

Motocykl
F. N. dobrym stanie, sprzedam, 1400 zł. Kulik, Strzelecka 19, III, zdw 50 807

Znaczki
zagraniczne sprzedam. Kurjer zdw 50 806

Gospodarstwo
84 morgi rentowe, od Niemca, zabudowania, maszynowe, inwentarz 3 konie 3 krów 3 maciory, martwy komplet, cena 12 500, wpłaty 40 000 zł. „Piast”, Poznań, św. Marcin 47, zdw 50 789

Skład
spółczywy w pełnym biegu z dwoma pokojami i kuchnią na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 50 809

Pianino
krzyżowe czarne, jak nowe, w wartości 2 800 — zł sprzedam za 1 950 — zł. Wały Jagiello 22, II piętro, m. 6, zdw 50 885

Szafę
debowa, dywan i skrzypce sprzedam, Mickiewicza 5, III, prawo, zdw 50 717

Samochód
osobowy, kryty bardzo dobrze utrzymany sprzedam tanio Noskowski, warsztaty mechaniczne, Ostrówek 10A, zdw 50 399

Zakład
fryzjerski korzystnie. Oferty Kurjer zdw 49 958

Wulkanizacyjne
większe kompletne urządzenie sprzedam. Zgłoszenia A. Kurjer zdw 50 126

Nowa
powózka, polowice, 6 osobowa na gumowych obrotach korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia A. Danilewicz, ul. Spokojna 12, I, zdw 50 261

Dorożka
samochodowa z koncepcją na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdw 50 010

Fotograficzny
zakład sprzedam w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 49 584

Siodło
oficerskie przepisowe mało używane sprzedam. 500 zł. Matejki 60, II, prawo, zdw 49 660

Zakład
fryzjerski dobrze prosperujący w Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 50 242

Bardzo tanio
nowy kółniczek 20ty lis. Gwarna 15, Wierzbicka, zdw 50 506

Skrzydło
czarne nadające się do kawiarni, kina, restauracji sprzedam za 1.800 zł. Poznań, Górna Włda 101 parter, zdw 49 999

Wózków
dziecięcych wybór. — „Świątek dziecięcy”, Kraszewskiego 11, zdw 46 563

Mebel
tanio sprzedaje Stolarnia, Kwiatowa 6, zdw 46 792

Skład
towarem, mieszkanem tanio — sprzedam. Adres Kurjer zdw 50 057

Wózek
dzieciocy Brennabor dobrze utrzymany sprzedam korzystnie. Podgórna 9, I, zdw 50 430

Pomorz
gospodarstwo 300 mórg dobrej ziemi o wysokiej kulturze budynki i inwentarz I. klasy, w pobliżu miasta i szosy w jednym planie. Cena podług umowy wpłaty ponad 100 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 436

Wózki
dziecięce dla lalek i rowerki tanio Guma 27 Grudnia 15, podwórze, zdw 49 593

Fabryczka
cuklerków i wyrobów czekoladowych ze stałą zaprowadzoną klientelą, personel wpracowany, ubikacje suche i jasne, w dużym mieście, z powodu choroby warunkach do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 48 363

Dom
w mieście powiatowym którym gimnazjum w dobrym położeniu, przy głównej ulicy, przylem ogród owocowy i trochę roli z ogrodem śmierni na sprzedaż. Cena 24 000 Zgłoszenia Jaensch, Poznań, Pocztowa 23, zdw 49 607

Parcele budowlane
przy dworcu Ławicy, toru wysięgowego i lotniska, 1,80 m² na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmują Restauracja Ławica, Wilczyński, r. w 9 850

Młyn
położony w mieście, przemiału na dobie 200 centnarów na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 50 508

Mebel
wszelkiego rodzaju nowe i używane. Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, telefon 64-25. Pw 11 228-18, 129

Sprzedam
tanio regał składowy 2,50 m długi wraz stołem. Zgłoszenia Teodor Krüger, Poznań, Górna Włda 85, telefon 27-03, zdw 50 504

Okazja
skład węgla i drzewa, stajnia, koń, wóz z towarem i mieszkanie 2 pokoje kuchnia zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Chwaliszewo, ulica Czartoria 9, Porembski, III, u p. Rucińskich, zdw 49 787

Dom
fabryczny i mieszkalny w śródmieściu powiatowego miasta bardzo korzystnie do nabycia. Śrem, skrzynka pocztowa 1, Pw 10 970-16, 303

5 KUPNA

Motocykl
używany dobrze utrzymany kupie. Oferty z podaniem marki i ceny do Kurjera zdw 49 985

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11, Pw 9656-10, 111

Kupię dom
z większym ogrodem w miasteczku ładnie położonym (rzeka las), wprost od właściciela. Szczegółowe warunki do Kurjera zdw 49 959

Kupuje
każdą ilość używanych detek samochodowych i płacę najwyższą cenę. J. Kujawa, Poznań, św. Marcin 63, telefon 51-17, zdw 49 927

Do Fiata 501
kupię używany daszek, pokrowiec i koło sterowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 051

Kupię
300—400 mórg dobrej ziemi w Poznaniu lub na Pomorzu przy wpłacie 80 000 zł. Dokładny opis do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 49 730

Maszynę do pisania
kupie. Kościński, Czartoria 1, zdw 50 555

Wannę
emaljonowaną bardzo dobrym stanie kupię Oferty Kurjer zdw 50 574

Wózek
ręczny dwukółowy kupimy okazynie. Skarbowska 20, Firestone, zdw 50 714

Gablotkę
ze szkłem 150x100. Oferty Kurjer zdw 50 754

Parcele
za gotówkę kupię. Oferty z podaniem położenia, wielkości i ceny proszę Kurjer zdw 50 802

Składu
z mieszkanem nadającego się na fryzjernię poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 810

6 KAMIENICE

Dom
w Trzemesznie na sprzedaż, 4 pokoje wolne, ogród, 2 parcele ziemi, 100 zł czynszu miesięcznie cena 13.500 zł, wpłaty 8.000 zł, Zgłoszenia Kurjer zdw 50 525

Okazyjnie
suknia paryska, Czesława 15, krawcowa Michalak, zdw 50 490

Motocykl
sprzedam marki F. M. Dabrowskiego 76, Wałkowiak, zdw 50 446

Sypialnię
ładną, meble miękkie i koszykowe sprzedam. Matejki 30, I, p. tr. zdw 50 479

Wózek
sportowy z budki na sprzedaż. Zwick, ul. Wrocławska 30, podwórze prawo, III, p. tr. zdw 50 471

Ogrodowe
meble białe, serwis porcelanowy, bufet, 2 fotele, 6 krzesel, debowe Mickiewicza 28, p. tr. zdw 50 469

Wózek
dzieciocy dobrze utrzymany na sprzedaż ul. Pamiątkowa 11, Włda, Wawrzyczek zdw 50 465

Drut kołczasty
ocynkowany, używany tanio rozsprzedaje Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych św. Marcin 30, zdw 50 510

Gobelin
w ramach debowych i dywan perski 200x136 okazynie. Młynska 2, II, prawo, zdw 50 461

Dom
3 pokoje, kuchnia, skład kolonialny zaraz wolny oraz domek, 1/2 ogrodu wolne 2 pokoje kuchnia na sprzedaż Zgłoszenia: Gnieszno, Mieczysława 17, skład, nw 11 060

Piekarnię
z powodu wyjazdu z urządzeniem cena 2 300 sprzedam bardzo korzystnie Lisiańska, Ziel. Rynek Gnieszno, nw 11 061

Pianino
czarne, krzyżowe mało używane okazynie sprzedam. Kopernika 8, I., prawo, zdw 49 789

Parcele
sprzedam w Poznaniu 1.200 m² pod budowę kamienicy. Adres wskaże Kurjer zdw 50 519

Samochód
Fiat 501 odnowiony i po remoncie korzystnie do sprzedania za gotówkę. Wiadomość: telefon 25-78, zdw 50 528

Duży
wózek dzieciocy mało używany, domowy magiel krecony tanio na sprzedaż. Mickiewicza 26, III, piętro, zdw 50 543

2 angielskie
łóżka, materace biurko, 2 duże obrazy, kieliszki do wina i likieru, szklanki do herbaty zaraz sprzedam. Strzelecka 28, II, prawo, zdw 50 541

Parcele
2 500 m² przy szosie Obornickiej tanio sprzedam. Zgłoszenia od godz. 17. Hoffmann, Poznańska 21, jw 3853

5 KUPNA

Motocykl
używany dobrze utrzymany kupie. Oferty z podaniem marki i ceny do Kurjera zdw 49 985

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11, Pw 9656-10, 111

Kupię dom
z większym ogrodem w miasteczku ładnie położonym (rzeka las), wprost od właściciela. Szczegółowe warunki do Kurjera zdw 49 959

Kupuje
każdą ilość używanych detek samochodowych i płacę najwyższą cenę. J. Kujawa, Poznań, św. Marcin 63, telefon 51-17, zdw 49 927

Do Fiata 501
kupię używany daszek, pokrowiec i koło sterowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 051

Kupię
300—400 mórg dobrej ziemi w Poznaniu lub na Pomorzu przy wpłacie 80 000 zł. Dokładny opis do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 49 730

Maszynę do pisania
kupie. Kościński, Czartoria 1, zdw 50 555

Wannę
emaljonowaną bardzo dobrym stanie kupię Oferty Kurjer zdw 50 574

Wózek
ręczny dwukółowy kupimy okazynie. Skarbowska 20, Firestone, zdw 50 714

Gablotkę
ze szkłem 150x100. Oferty Kurjer zdw 50 754

Parcele
za gotówkę kupię. Oferty z podaniem położenia, wielkości i ceny proszę Kurjer zdw 50 802

Składu
z mieszkanem nadającego się na fryzjernię poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 810

6 KAMIENICE

Dom
w Trzemesznie na sprzedaż, 4 pokoje wolne, ogród, 2 parcele ziemi, 100 zł czynszu miesięcznie cena 13.500 zł, wpłaty 8.000 zł, Zgłoszenia Kurjer zdw 50 525

Okazyjnie
suknia paryska, Czesława 15, krawcowa Michalak, zdw 50 490

Motocykl
sprzedam marki F. M. Dabrowskiego 76, Wałkowiak, zdw 50 446

Kamienica
dwupiętrowa, donosi 5 tys. rocznie, cena 50 000, handlowa, wpłata podług umowy, sprzedaje „Komis”, Sew. Mielżyńskiego 25-a, zdw 50 785

Kamienicę
narożnikową 4 piętr. z składami sprzedam. Cena 78.000 zł, wpłaty 50.000 zł. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, zdw 50 656

Kamienicę
III, p. tr. centrum Poznania, 28 lokatorów, dochód 8.120 zł, cena 75 tys., wpłaty 35 tys., amortyzacja 30 tys. 22 lata. „Piast”, św. Marcin 47, zdw 50 667

Dom
przy Puszczykowie 5 lok., dochód 117 zł mies., cena 10 tys., wpłaty 6 tys., sprzedam. „Piast”, św. Marcin 47, zdw 50 670

Kamienicę
składy, centrum, 72 000 —, zaraz sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13, zdw 50 699

Kamienica
III piętrowa śródmieście bez długów w dobrym stanie 83 000, wpłaty 55 000, dochód 7 300. Poznań, Wierzbicielec 31, Tomczak, zdw 50 716

7 PIENIĄDZ

Fabrykę
masowego artykułu eksportowego sprzedam przyjeździe wspólnika kupca lub maszyniste. Oferty Kurjer zdw 49 625

Udzielamy
wylączenie w Poznaniu pożyczki krótkoterminowe kupcom, rzemieślnikom za zabezpieczeniem zastawem ruchomym lub hipotecznym. Finansujemy zakup towarów surowców Bank T. K. M. Właścicieli Nieruchomości. Piekary 1, zdw 50 071

Wspólnika
poszukuje do mego zakładu fryzjerskiego. — dobrego fachowca, któryby objął kierownictwo stanowiska. Zakład znajduje się przy przynajmniej ulicy w mieście kuracyjnym. Ewent. kupno. Oferty pod nw 11 062 do Kurjera Poznańskiego.

2 500 dol.
na hipotekę lub gwarancję bankową poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 813

Pożyczkę
na hipotekę wille wielkopańskiej w Poznaniu dam w zamian za udzielenie prawa kupna tejże wille. Oferty do Kurjera zdw 50 410

Wspólnika
z udziałem 50% poszukuje z kapitałem 30 000 zł celem rozszerzenia działalności dobrze prosperującego biuro techniczne handlowego. Oferty Kurjer zdw 50 474

12.000
5% pożyczki konw., część gotówki, weksle klientowskie, żywy i martwy inwentarz, później więcej gotówki włoży kupiec dzielny do jakiegokolwiek dobrego przedsięwzięcia najchętniej — zbożowego spedycyjnego, opatu, młynia itd. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 464

Poszukuje
12 000 zł na 1—2 lat większą regularność zapewnienie i hipotekę. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 450

List hipoteczny
Lb. II, na ca 10 000 zł sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 50 199

5—10.000 zł
pożyczki poszukuje majątkowo pod Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 554

Korzystna
lokata gotówki poszukuje 30 tys. zł na I. hipotekę dużej kamienicy w Toruniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 537

20—30.000
poszukuje solidny młyn. Procent podług umowy, zapewnienie hipoteczne. Oferty Kurjer zdw 50 570

50.000
poszukuje na przemysł w Poznaniu. Gwarancja hipoteczna, wartość 420 000 Procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 50 569

Potrzebne
na jeden rok 3 000 złotych pupilarnie ubezpieczenie 15 proc. półrocznie zgóry na wakacje pokój balkonowy w uroczej klimatycznej okolicy godzinie od Poznania. Zgłoszenia Kurjer nw 11 071

10—15 000 zł
poszukuje przedsiębiorstwo bezkonkurencyjne, artykuł techniczny, pierwszej potrzeby. Procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 50 826

Poszukuje
7 000—8 000 zł celem pożyczki na 4 miesiące pod zastaw warsztatu z maszynami, wartość 13 000 złotych. Dam wysoki procent. — Zgłoszenia Kurjer zdw 50 827

Kto
pożyczy 5 000 pod zastaw 20 000, odbierze za rok 7 500 zł. Oferty Kurjer zdw 50 752

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
za czynsz 1, 2, 5 pokojowe. Jaszkiewicza, Fredry 8, zdw 50 750

Mieszkania
2 i 3 pokojowe do wynajęcia. — Czynsz 2 lata zgóry Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego, Mosina, nw 10 864

Pięciopokojowe
mieszkanie z wygodami, składem, w Lesznie natychmiast lub od 1 VI do wydzierżawienia — Do objęcia potrzeba 500—500 zł, dzierżawa miesięczna. — Oferty Kurjer zdw 50 200

Mieszkanie
6 pokojowe oraz pokój dla służącej, łazienka, wszelkie wygody od 1 lipca reflektantowi, którzy udzieli pożyczki hipotecznej 6.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 459

Dwa
pokoje, kuchnie w Junikowie wynajmie. Wiadomość: Polna 37, skład drzewa, zdw 50 468

Mieszkanie
czteropokojowe, wszelkimi wygodami III piętro, Marszałka Focha, Łazarz odstąpi natychmiast z lampami elektrycznymi za zgodą gospodarza. Czynsz zgóry nie warunek, miesięcznie 140 zł. Spieszne zgłoszenia piśmie (pośrednicy wykluczeni) Kurjer zdw 50 518

Pokój
i kuchnia parterowe słoneczne, Czynsz zgóry 2 500 wynajmie. — Winiary, Kowalska 19 b, od 17, zdw 50 552

5 pokojowe
mieszkanie zaraz do wynajęcia. Marynarska 5, wysoki parter, zdw 50 550

2 i 3
pokojowe mieszkania komfortowe, gospodarz. Ul. Grodzka 22, zdw 50 637

„Informator”
poleca mieszkania. Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 50 685

Mieszkania
1, 2, 3, 4 pokoje kuchnia za dzierżawę korzystnie. Zgłoszenia Misiorny, św. Marcin 15, I, zdw 50 730

Pokój
kuchnia, dzierżawa zgóry. Wileziński, Małeckiego 15, podwórze, zdw 50 745

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią mam do wydzierżawienia w nowo wybudowanym budynku przy ul. G. Włda 145. „Polblach”, Pw 11423-19, 74

Mieszkanie
piękne dwupokojowe 3 000, w tem rok dzierżawa, odda „Komis” — Sew. Mielżyńskiego 25-a, zdw 50 783

Mieszkania
jeden do cztery pokojowe w centrum odda „Komis”, Sew. Mielżyńskiego 25-a, zdw 50 784

3 pokoje
i kuchnia pełny komfort w wille od 1 czerwca do wynajęcia oraz pokój z kuchnią zaraz. Willa Ekes, Dębica, ul. św. Szczepana, zdw 50 823

Mieszkanie
6 pokojowe, komf. w centrum wprost od gospodarza za dzierżawą roczną zgóry. „Piast”, św. Marcin 47, zdw 50 668

Mieszkanie
3 pokój, dom ogrodowy II piętr. z meblami 3.500, dzierżawa 80 zł (centrum). „Piast”, św. Marcin 47, zdw 50 669

Mieszkania
2 pokoje kuchnia, pokój kuchnia wydzierżawie. Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja, zdw 50 676

Mieszkanie
jedno, dwupokojowe za dzierżawę wskaże „Centrala”, św. Marcin 73, zdw 50 662

Mieszkanie
4 pokoje z kuchnią, świeżo odnowione, elektryczność gaz, częściowo z meblami, mam do oddania tuż przy Ryku Łazarzkim. Warunki przy porozumieniu się, Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 19, 76, Pw 11 421-19, 17

Mieszkanie
1—8 pokojowe za dzierżawę wskaże Szczepański, Kantaka 5, I, zdw 50 707

Mieszkanie
dwupokojowe, dwuletni czynsz 2 tysiące złotych oraz kilka próżnych pokoi poleca „Fragut”, Półwiejska 31, I, zdw 50 698

Mieszkania
każdej wielkości korzystnie odda Czarnecki, Ratajczaka 13, zdw 50 777

2 pokoje
z kuchnią, dobrze umeblowane, światło elektryczne, odstąpi zaraz najwięcej dającemu tylko za gotówkę. Pośrednicy wykl

Pokój
frontowy zaraz. Wierzblicie 16 II wprost. zdw 50 548

Pokoje
umeblowane dla pań, panów małżeństw poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 50 686

Pokój
z urządzeniem kuchni małżeństwa. Gen. Umińskiego 25. Hurnik. zdw 50 650

Pokój
dla dwu pań. Strzelecka 28-a parter, lewo, II. drzwi. zdw 50 649

Pokój
utrzymaniem lub bez. Słowackiego 35, II. prawo. zdw 50 729

Skromny
umeblowany pokój panom lub paniom zaraz wynajmie. Mostowa 16, III. lewo. zdw 50 733

2 pokoje
Franciszka Ratajczaka 29, parter lewo, natychmiast do wynajęcia. Hw 8

1 — 2 pokoi
dla 1 lub 2 pań albo panów z telefonem i łazienką do wynajęcia. Grotgiera 5, I. lewo. zdw 50 786

Pokój
umebl. frontowy dla małżeństwa bezdziejnego, elektr., dzierżawa rok zgóry. Zgłosz. Kurjer zdw 50 779

Pokój
słoneczny, bez pościeli, odnajmie 2 panom. Śniadeckich 16, I. r. a. wo. zdw 50 797

Umeblowany pokój
małżeństwa lub panom, używane kuchni. Pamiętkowa 12, IV. prawo. zdw 50 732

2 pokoje
frontowe gabinet i sypialnia z światłem elektrycznym panom wynajmie. Bukowska 5, II. wprost. zdw 50 693

Panom
Wiza, Wrocławska 13. zdw 50 663

Komfortowy
u samotnej pani. Orzeszkowej 16, II. zdw 50 816

Niekrepujący
pokój wskaże Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 50 706

2 panów
na pokój przyjmie od 15 V. Rybaki 20 a, III. piętro, prawo. zdw 50 718

Pokój
dwoosobowy, pościel pożądana. Wrocławska 3, II. prawo. zdw 50 695

Pokój
z elektryką zaraz do wynajęcia. Strzelecka 33, I. prawo. zdw 50 776

Klatki
schodowej pokój komfortowy. Masztalarska 7 a, I. piętro. zdw 50 814

12 SZUKA POKOJU

Wdowa
z jednym dzieckiem, poszukuje wspólnego pokoju bezdziejnych państwa. Oferty Kurjer zdw 50 457

Małżeństwo
bezdziejne poszukuje pokoju umeblowanego z utrzymaniem od 15 maja w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 520

Urzędniczka
szuka pokoju frontowego słonecznego niżej II. piętra, 50 złotych Jeżyce. Oferty Kurjer zdw 50 577

Poszukuje
w centrum jasnego, spokojnego niekrepującego pokoju z elektrycznością. Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 50 575

Pokoju
poszukuje pan do 50 złotych. Oferty Kurjer zdw 50 506

Małżeństwo
bezdziejne szuka pokoju z kuchnią lub urządzeniem kuchni. Roguszcak, Dąbrowskiego 79. zdw 50 625

Małżeństwo
bezdziejne szuka wolnego pokoju, czynsz zgóry. Oferty do Kurjera zdw 50 635

Studentka
poszukuje niedrogiego swobodnego pokoju blisko uniwersytetu. Zgłoszenia do Kurjera nw 11 074

Umeblowany
pokój poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 50 683

Pokoju
skromnie umeblowanego szuka małżeństwo z dzieckiem, cena do 60 zł mies., okolica Łazarza lub Jeżyce. Zgl. do Kurjera Pozn. zdw 50 782

Z klatki schodowej
pokój światłem elektrycznym na spokojnej ulicy, dom ogrodowy. Wilda, poszukuje uczciwy pan, płaci akryalnie. Oferty Kurjer zdw 50 828

Pokoju
przy Starym Ryнку na prawo poszukuje Wynagrodzenie dobre. Oferty Kurjer zdw 50 820

13 LOKALE

Lokal
większy na parterze. I. piętrze lub suchych suterrenach zaraz potrzebny za dzierżawą zgóry. Zgłoszenia gospodarzy upraszam do „Par”. Al Marcinkowskiego 11 pod 19.48. Pp 11 406.19.48

Lokale
Stary Rynek I piętro na hurtownię wydzierżawi gospodarz. Oferty Kurjer zdw 50 512

Ubikacji
handlowej lub składu w górnej części miasta poszukuje zaraz. Oferty zdw 50 573

Sutereny
na składnice lub warsztat do wynajęcia. Wielkie Garbary 18, wejście z ul. Woźnej, III. prawo zdw 50 559

Poszukuje ubikacji
zaraz, nadającej się na cichy przemysł w centrum. „Ramka”. Oborniki. zdw 50 646

Skład
ewentualnie suterennego, nadającego na kolonjalkę w Poznaniu lub okolicy poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 609

Pokój
na biuro z telefonem lub bez w śródmieściu zaraz poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 767

Ubikacji
na przemyśle parterowej, ca. 200 m² szukam, Poznań lub okolica. Oferty Kurjer zdw 50 825

Lokalu
na skład rzemieślniczy (filiję) poszukuje zaraz Oferty Kurjer zdw 50 804

Poszukuje
mniejszej, suchej widnej piwnicy albo suterenu na składnice w śródmieściu zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 944

Ubikacji
na składnice poszukuje. Kromczyński, Al. Marcinkowskiego 5. zdw 50 703

14 DZIERŻAWY

Skład
pokój i kuchnia do wynajęcia od gospodarza, powiatowe miasto, Sucharski, Wagrowiec, Pocztowa 12. zdw 50 530

4 800 m. kw.
w Górczynie, ul. Górki sprzedam lub wydzierżawię. Suwański, Pocztowa 28. zdw 50 708

Skład
próżnego na kolonjalkę z mieszkaniem, okolica Poznań, Nakło, szukam spiesznie. Warunki, oferty Kurjer zdw 50 712

15 LETNISK

O Uzdrowiskach
ich środkach leczniczych i warunkach pobytu udziela ustnie, pisemnie i telefonicznie wszelkich informacji Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4, tel. 434.38. 409-74. nw 11 063

Na letnisko
pokój i kuchnia w Radgoszczy, powiat Międzybóże, Anna Wojaś. zdw 50 363

Wisła
w górach Beskidu, pensjonat „Bożydar”, położony na południowym stoku; elektrycznością oświetlony. Kuchnia smaczna i obfita. Ceny umiarkowane. Kolej na miejscu. Zofia Szwejkowska. zdw 50 375

Radzę
obejrzeć letnisko „Kaczyna” p. Komarnickiej, Las. góry, woda, poczta, kolej Pobjedziska 2 km. zdw 48 275

Letnisko
Morminówko, stacja kolejowa Ostrobróg, położone uroczu wśród lasów i jeziora przyjmują gości na maj Nowy administrator, kuchnia dobra, ceny przystępne. zdw 48 885

Letnisko
w Puszczykowie 3 pokoje, dwie kuchnie, 2 balkony, wynajme na sezon latowy Dr Winkler, Bydgoszcz, Seminarjna 3, tel. 1036. zdp 49 676

Zakopane
Bulwar Słowackiego 5, Bystrze nad Potokiem. Pensjonat św. Józefa, prowadzony przez Siostry zakonne, położony w najzdrowszej dzielnicy uzdrowskiej, otwarty cały rok poleca słoneczne pokoje wraz z utrzymaniem po cenach bardzo przystępnych. zdp 49 678

Zakopane — „Januszek”
ul. Chalubińskiego. Pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Kuchnia wykwinna. Piękny duży park. Maj, czerwiec 8.50. zdw 49 052

Dwie
inteligentne panienci pragną spędzić wakacje w majutku, pożądaną fortepian, plac tenisowy. Oferty Kurjer zdw 50 477

Uroczę letniskol
Leśniczówka pięknie położona nad Wisłą w okolicy Torunia przyjmują gości z utrzymaniem lub bez. Cena według umowy. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 547

Letnisko

Mostnie 10 m od dworca, las i woda blisko, za strzelnicą zaraz Willa Schödknecht. zdw 50 540

Letnisko
2-3 pokoje, kuchnia, poszukuje na sezon. Dobra komunikacja z Poznaniem. Prof. Znamierowski, Wrocławska 28. zdw 50 642

Orłowo
komfortowy (szemiański) pensjonat „Lena” elektryczność, kanalizacja, zimna gorąca woda w pokojach, pościel. Staranne prowadzenie, nowy zarząd, Kuchnia wiejska, suta. Przystępnie. Warszawa, Senatorska 22, Korwin-Kamińska. zdw 50 608

Gdynia
Kamienna-Góra — „Królewianka” pierwszorzędnym pensjonatem, Władysławowej Barckowskiej, Zamówienia: Warszawa, Alcja Ujazdowska 37 m. 7. nw 11 079

Krynica
pensjonat „Lotos” i klasy ślicznie położony w centrum powiatu idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa Ceny niskie. Zarząd zimowy zdw 4 992

Gdynia
Hotel Pension „Polska Riviera” bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, wykwinna kuchnia warszawska. W pierwszym sezonie ceny znacznie niższe. Pokoje od 2 do 6. — Obiady z 2.90. Tel. 10-16. Zgłoszenia pod: „Polska Riviera”. Gdynia. nw 10 704

16 OSOBISTE

Autobusy
do Gniezna ul. Żydowska nar. Dominikańskiej godz. 10.45, 12.45 i 19.40. zdw 50 390

Ondulacji
fachowo i tanio wyucze. Kurjer zdw 50 514

Stasiul
Serdeczne życzenia wszelkiej pomysłowości życzy Tobie zawsze szczerza K. Z. zdw 50 523

Romek
dlaczego nie miałeś tyle cywilnej odwagi, żeby do mnie dostąpić na dworcu. Zośka. nw 11 073

Pani
jasno-blondynka w błę sukience, która była w piątek, 2. 5. Teatr Wielki na Krysią Leśniczką — prosi zainteresowany pan o wiadomość do Kurjera zdw 50 791

21 ZGUBY

Portfel
z dowodem osobistym, karta cyrkulacyjną, wyst. przez Dyrekcję Policji Katowice, dokumentem urlopowym 73 p. p. na nazwisko Anders Eugeniusz zagubione 2. 5. na dworcu wieczorem Uczciwy znalazca zechce zwrócić ul. 3 Maja 3 a, III. prawo zatrzymaj sobie gotówkę jako wynagrodzenie. W razie nieotrzymania dokumentów unieważniam takowe. zdw 50 533

Skradzono
2 indeksy na nazwisko Gerhard Scholz i Walter Dewald, Ewentl. znalazcę proszę o oddanie w dziankanie wydz. lek. U. P. Zamek. zdw 50 794

Skradzono
w dniu 5. 5. rb. w Słupcy dwa dowody tożsamości osoby na nazwisko Jakob Haflke oraz żony Magdaleny, które umiawiałam. Niegolewskich 7, Poznań. zdw 50 702

22 ROZMAITE

Żurnale mód
od skromnych do najwytworniejszych. Sobczak, Ślusarska 5. zdw 46 963

Porady
prawne, mieszkaniowe, rozwodowe alimentacyjne, spadkowe, wywiady, reklamacje, wszelkie wnioski, kontrakty, ubezpieczenia; tłumaczenia obce języki. Prowadzenie, rewizje ksiąg, bilanse. Sprawy finansowo-podatkowe. Biuro „Omnia”. Poznań, Mickiewicza 7, III. zdw 49 762

Salon Kosmetyczny Halina
Siemiradzkiego 11, nar. Matejki, telefon 72.78. Najskuteczniejsze zabiegi kosmetyczne. Usuwanie wszystkich wad cery. Demonstracja dyskretnego upiększania. Wszelkie porady fachowe. Własne laboratorium. Ceny przystępne. zdw 49 984

Masażystka
poleca się w dom tylko do pań. Oferty Kurjer zdp 50 468

Akuszeryka
Kleinwächterowa w Poznaniu, centrum miasta ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdw 46 070

Zakłady Ślusarsko - Mechaniczne
Projektuje, wykonuje i naprawia wszelką pracę ślusarsko-mechaniczną oraz narzędziową W. Osicki, Pocztowa 27. zdw 48 732

Koncesje
na wyszynk wódzany odstąpię. Zgłoszenia Kurjer rw 9 838

Koldry
najtaniej Gnojska, pl. Świętokrzyski 1. Używane przerabia z greplowaniami. rw 9 636

Przechowywanie futer

przez lato pod gwarancją fachowej konserwacji W Królikiewicz Magazyn futer ul. Podgórna 6 Nowości sezonowe stale na składzie. Ceny konkurencyjne. Pw 10 761 15 176

Farbowanie
włosów Henna masaż leczniczy i kosmetyczny Zakład fryzjersko-kosmetyczny, Małeckiego 19 1. (Rynek Łazarzki). zdw 50 132

Chłopca
2 letniego, ładnego, zdrowego od dam na własne za jednorazowym wynagrodzeniem Oferty Kurjer zdw 50 505

Chłopczyka
6 miesięcznego za własne uczelowej rodzinie. Oferty Kurjer zdw 50 515

Rodzina
inteligentna odda synka 7 miesięcznego zdrowego, rodzinie samodzielną w Warszawie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 50 527

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość z rak, kart. Strzelecka 18, narożnik Łakowej III. prawo. zdw 50 557

Malarskie
prace pokojowe wykonuje najtaniej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 561

Obuwie
damskie wyprzedaje tanio. Jeżycki Dom Towarowy Kraszewskiego 11. Pw 11 215/6-18.73/4

Po cenach
konkurencyjnych przyjmuje się do szlifowania i niklowania wszystkie części: rowerowe, samochodowe oraz odnawianie łożek angielskich. Poznań, Mylna 40. zdw 50 533

Wzywa się techników dentystycznych
do podania swoich adresów i odbytej praktyki pod: E. Kulus, Poznań, Przemysłowa 40, celem uzyskania złożeń egzaminów z kwestionaryuszów ustawy z dn. 10 czerwca 1927. zdw 50 744

Handlowiec
z 1 000 zł czeka propozycji. Oferty Kurjer zdw 50 770

Obiady
smaczne, tanie. Abonentom taniej. Św. Marcina 52/53. zdw 50 766

Kto
pomocze młodemu obcemu inteligentnemu zaklimatyzować się w Poznaniu — za wynagrodzeniem obójtem. Oferty Kurjer zdw 50 768

23 OZENKI

Poznań
inteligentna, przystojna pania bez przeszłości, milego charakteru do lat 27, kochająca dzieci. Młody wdowiec samodzielny właściciel nieruchomości, dobrego charakteru, ewentualnie majątek pożądanym. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Dyrekcja zapewni. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 50 022

Ożenić
się lub wyjść za mąż najłatwiej mając gotówkę, która osiągnąć możesz kupując los I. klasy Loterii Państwowej za 10 zł w kolekturze Józefa Hławskiego Sosnowiec. 8-go Maja 23. Zamów — zapłacisz po otrzymaniu, nw 10 295

Oferujemy
dobrą partię katedry sferze drogą dyskretną korespondencją. Warszawa, Skrzyńska pocztowa 852. Znaczek 50 załączyc. nw 11 064

Kawaler
przemysłowiec lat 30, posiada 5 000 majątku poszukuje panny, także z majątkiem do lat 25. Cel matrymonialny. Oferty do Kurjera zdw 50 542

Fryzjer
kawaler lat 26, z gotówką 8 tysięcy zł zapozna pannę inteligentną, najchętniej koleżankę z posagiem. Cel matrymonialny. Oferty możliwie z fotografią, która się zwraca pod słowem honoru do Kurjera zdw 50 560

Dla
mej koleżanki, lat 25, sieroty, Warszawianki, szukam męża na stałym stanowisku. Wdowiec nie wykluczy. Oferty możliwie z fotografią do Kurjera zdw 50 634

Panna
lat 26, majaca 1 000 zł gotówki pragnie wyjść zamaż. Wdowcy niewykluczy. Oferty Kurjer zdw 50 815

Czwartek
piątek, sobotę jestem w Poznaniu. Hotelu Centralnym, ulica Franciszkańska, Piotr Mrówka. zdw 50 696

Chcesz
się ożenić lub wyjść zamaż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postęp”. Warszawa, Senatorska 38, wysyłamy kilkanaście ofert. Pw 11 268-62.278

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisania na maszynach Karkara 1, II. piętro. zdw 44 588

Nauczycielka

udziela lekcji w zakresie gimnazjum. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 110

Włoskiego
francuskiego angielskiego udziela bardzo praktycznie teoretycznie wykształcona osoba 2.50. 3.—. Strzelecka 31, podwórze, wprost, II. prawo. zdw 50 432

Księgowość
stenografja, Kromczyńska. — Ogrodowa 16. zdw 49 701

Angielka
udziela lekcji gruntownie. Kurjer zdw 49 809

Z francuskim
doskonale Polka pragnie wyjechać na lipiec i sierpień do starszych dzieci lub panien dorosłych. Rekomendacje poważne. Oferty składać do Kurjera zdw 50 489

Niemca
do udzielania lekcji za polski lub płatnie niedrogo. Wskaże Kurjer zdw 50 488

Księgowości
stenografji, pisania na maszynach. Początek kursu 10 maja. Oplata 20 zł. Zgłoszenia: Fabryczna 35, IV piętro, prawo. zdw 50 644/5

Która
z pań nauczycielek przygotuje dziewczynkę do VII gimn. do egzaminu Oferty Kurjer zdw 50 571

Do IV klasy gimnazjaln.
kto przysposobi dziewczynkę? Zgłoszenia, jeśli panów, to tylko starszych. Oferty Kurjer zdw 50 788

Zapraw kurs krótki rozpoczyna się
przetwórstwo jarzyn wiosennych oraz sok, konfitury, kompoty. Kursy Gospodarczo Zawodowe w Poznaniu, Św. Marcina 60. nw 11 094

Hiszpańskiego
kto udziela? Oferty Kurjer zdw 50 773

25 MUZYKA

Lekcji
fortepianu udzielam Młyńska 3, III. zdw 48 490

Pianistka
młoda rutynowana z repertuarem wolna. Oferty Kurjer zdw 50 511

Duet
damski lub męski może się zgłosić z utrzymaniem bez pokoju. Kawiarnia Rawicz, Rynek 8. nw 11 037

Lekcje
fortepianu gruntownie przysposzone. Można ćwiczyć. Św. Marcina 50, III. prawo. zdw 50 824

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Panna
znająca szycie robótek, przyjmie posadę do dzieci. Zgl. Kurjer zdw 49 778

Kucharka
z lepszej rodziny poszukuje posady od 15. 6. 1930, w Bydgoszczy. Oferty Kurjer zdw 49 812

Posady
za stróża zaraz lub później szukam. Oferty Kurjer zdw 49 915

Cukiernik
lat 24 poszukuje posady najchętniej z obsługą, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 018

Pielęgniarka
poszukuje posady do pielęgnowania chorych prywatnie lub w szpitalu. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 140

Bona
wszorowa wychowawczyni zmieni posadę na cały dzień lub na godziny. Oferty Kurjer zdw 50 135

Wdowa
w średnim wieku, inteligentna poszukuje posady gospodyni u samotnej osoby w małym gospodarstwie od 15 lub 1 czerwca, miejscowość obojętna. Michałina Kowalska, Niegolewskich 4, parter zdw 49 970

Biuralistka
z roczną praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 50 072

Panna
lat 27, skromna uczciwa z dobrymi świadectwami, przyjmie posadę do dzieci, najchętniej na wies. Oferty Kurjer zdw 49 998

Kuchmistrz
lat 36, poszukuje posady zaraz lub później na sezon. Oferty Kurjer zdw 49 992

Książkowa - kasjerka
lat 22, z kilkuletnią praktyką pisząca również na maszynie, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 50 372

Młodsza
panienka z prowincji, znająca szycie bielizny i robótki, poszukuje posady do dzieci ewentl. pokojowej od 15. 5. najchętniej w majutku. Oferty Kurjer zdw 48 854

5 000 zł

gwarancji dam za otrzymanie posady woźniczki-kasjerki lub magazyniera. Łaskawe zgłoszenia tylko poważnych firm do Kurjera Poznańskiego zdw 50 422

Czeladnik
piekarski 6-letnia praktyka smażący cukiernictwo, poszukuje pracy zaraz Waclaw Julkowski, Debiniec, poczta Lipiny, pow. Chodzież. zdw 50 431

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, sumienna szuka posady do wszystkiego zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 435

Sierota
lat 27, poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer zdw 50 175

Aptekarska
siła pomocnicza z 12-letnią praktyką biegle taksująca, poszukuje posady w Poznaniu od 15 V lub 1. VI. Oferty Kurjer zdw 50 440

<

Poszukuje
posady w większym poważnym przedsiębiorstwie handlowym, inkasenta do biura z kaucją 3.000 zł. z wykształceniem szkoły rolniczej i handlowej. Oferty skierować do Kurjera zdw 50 536

Szofer
kawaler poszukuje posady tylko za utrzymanie Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 50 532

Panienska
do dzieci znająca szyć szuka posady. Oferty Kurjer zdw 50 529

Poszukuje
samodzielnej posady w mniejszym domu. Oferty Kurjer zdw 50 553

Służąca
do wszystkiego z dobrym gotowaniem szuka posady od 15 mar. Oferty Kurjer zdw 50 697

Służąca
uczciwa i pracowita poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 50 764

Handlowiec
inteligentny, młody, poszukuje jakiegokolwiek posady. może dać małe zabezpieczenie bankowe. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 769

Osoba
średni wiek, zaufana, doświadczona zajmie się samodzielnie całym gospodarstwem domowym, najchętniej gdzie pani domu brak. Świadectwa jaknajlepsze, wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 9 878

Czysta
sumienna kobieta poszukuje posady. Oferty do Kurjera rw 9 877

Zecer
z czteroletnią praktyką poszukuje posady zaraz lub później. — Oferty Kurjer zdw 50 821

Służąca
czysta, sumienna, z dobrymi świadectwami, w jednym miejscu 6 lat, poszukuje posady w lepszym domu od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 678

Poszukuje
jakiegokolwiek posady, woźnego lub innej z kaucją 8.000 zł. Oferty Kurjer zdw 50 671

Malarz
młody, pracowity, dzielny w swym zawodzie, posiadający własne narzędzia, poszukuje zajęcia zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 660

Gospodni - kucharka
lat 30, znająca dobrze swój zawód poszukuje posady od 1 maja, najchętniej na wieś do dworu. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 830

Dziewczyna
pozamiejscowa czysta i sumienna poszukuje posady do 2-3 osób lub za pokojową. Adres J6 zefek, Skarbowa 14. zdw 50 817

Służąca
czysta, uczciwa, z dobrej rodziny poszukuje posady od 15. z gotowaniem, zaprawianiem, bez prania. Oferty Kurjer zdw 50 713

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą handlową, znająca stenografię polską i pisanie na maszynie, poszukuje posady początkującej. — Oferty Kurjer zdw 50 751

Karmelkarz
pomocnik z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 11 090

Gospoia
znająca wszelką pracę domową, przyjmie posadę najchętniej do samotnej osoby lub na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 781

Syn
uczciwych rodziców poszukuje posady jako uczeń dentystyczny. Oferty Kurjer zdw 50 763

Poszukuje
posady woźnego, portjera lub placowego. Mogę złożyć kaucję 1000 zł. Oferty Kurjer zdw 50 737

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Melodia serc“.
- Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana“.
- Casino: „Panienska z Barem na kółkach“.
- Colosseum: „Oblawa“.
- Edison: „Ponad Snieg“.
- Hafia: „Niewinny Grzech“.
- Metropolis: „Dziewczę z Dalekiej Północy i Mistrz Bezczelności“.
- Odeon: „Mocny Człowiek“.
- Renaissance: „Dwa piekielne dni“.
- Słońce: „Siódme przykazanie“.
- Wilsona: „Tajemnica Starożytności“.

Dziewczyna
młodsza, bardzo uczciwa, poszukuje posady zaraz do lekkich prac lub do dzieci. Oferty Kurjer zdw 50 628

Krawczyni
dzielną szuka pracy w epszych domach i na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 50 629

Posługaczka
poszukuje całodziennego zajęcia w śródmieściu tylko w większym domu. Oferty Kurjer zdw 50 630

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady. — Oferty do Kurjera zdw 50 620

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 651

Osoba
samodzielna, z gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 652

Poszukuje
posługi przedpołudniowej. Oferty Kurjer zdw 50 734

Kowal - szofer
dłuższą praktyką oraz dobrym słuszarz, trzeźwy, dzielny w swym zawodzie, lat 26, żonaty, poszukuje posady zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 761

Gospoia
inteligentna lat 33, religijna, poszukuje posady, na życzenie złoży małą kaucję. Oferty Kurjer zdw 50 741

Szofer
z własnym samochodem ciężarowym poszukuje pracy. — Oferty Kurjer zdw 50 633

Uczciwy
czeladnik piekarski poszukuje posady zaraz. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 598

Biegła
maszynistka ze znajomością stenografii polskiej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 600

Książkowa
znająca wszelkie prace biurowe, stawianie bilansu oraz pisanie na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 49 143

Prania
lub posługi poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 601

Panienska
poszukuje zajęcia do lekkich prac domowych zna gotowanie, pieczenie, najchętniej do starszych państwa za małym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 602

Nauczycielka
z dłuższą praktyką i szwoleniem rządowym, która uziela początków nauczania oraz przygotowuje do klas niższych gimnazjalnych przyjmie zaraz posadę na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 606

Gospoia
młoda z dobrymi świadectwami poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 50 584

Panna
rutynowana przyjmie posadę do niemowlęcia może się zająć większymi dziećmi. Proszę oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 50 581

Panienska
poszukuje posady w składzie. — Oferty Kurjer zdw 50 578

Służąca
uczciwa, pracowita szuka posady zaraz lub później z gotowaniem do lepszego domu. Oferty Kurjer zdw 50 568

Dziewczyna
starsza wiejska z dobrym gotowaniem do wszelkich prac, dobrymi świadectwami szuka posady zaraz lub 15. 5. w lepszym domu do 2-3 osób. Oferty Kurjer zdw 50 564

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych, znająca średnią kuchnię, poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 50 647

Dziewczyna
z gotowaniem, dobrymi świadectwami, szuka posady zaraz. — Oferty Kurjer zdw 50 639

28 WOLNE MIEJSCA

Samodzielna
krawcowa zaraz potrzebna Kofowa, Wyspiańskiego 23. zdw 50 119

Ogrodnicy
kwiatciarz i szkółkarz poszukiwani. Reflektuje się tylko na dobrych fachowców z dłuższą praktyką. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 011

Praktykantka biurowa
poszukiwana Wymaga się ładnego charakteru pisma, pisanie na maszynie i znajomości zasad książkowości. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 012

Fotografistki
sily żeńskiej poszukuje od 1. 5. lub od 15. 5. r. b. samodzielnie na negatywy i pozytywki i powiększenia. Posada stała, utrzymanie całkowite na miejscu. Zakład fotograficzny Jan Nawrocki, Kępczo, ul. Warszawska 313. zdw 50 377

Umiejtna
kucharka może się zgłosić. Wskaże Kurjer zdw 49 952

Żegiestów
willa „Helena“ słoneczna, razi-sze, polanka polecąją pokoje na maj z utrzymaniem lub bez. Bielska. nw 11 054

Dziewczyna
do posługi, dobrze polecona, potrzebna 2 godziny przed południem, Zupańskiego 6 a. II. prawo zdw 50 116

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac domowych może się zgłosić ul. Babin-skiego 3. zdw 50 174

Na Pomorze
od 1 czerwca r. b. potrzebna bona-freblanka do 2 dzieci 5 i 3 lat. znająca dobrze życie garedorby dziecięcej Zgłoszenia z odpisami świadectw fotografija przyjmujmie Kurjer Poznański zdw 48 745 III. lewo. zdw 49 140

Poszukujemy
Otworzymy natychmiast w tej okolicy składnicę wysyłkową i poszukujemy zaufanego pana, obojętnie jakiego zawodu oraz miejsca zamieszkania. Dochód miesięczny z 800 — do z 1 500. — Czynność nie wymaga żadnego składu, podróżowania czy kapitału zakładowego — uprawiać może jako zatrudnienie poboczne. Zgłoszenia piśmienne pod nr. Br. 160 do biura ogłoszeń „Par“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 11 193-Br 100

3 ekspedjentki
tylko z branży samodzielne siły potrzebne
zaraz
Wielki Magazyn Obuwia
Fr. Rogoziński i S-ka
Stary Rynek 64. rw 9888

Krawcowa
samodzielna potrzebna. Matejki 46, Konopińska. zdw 50 509

Pomocnik
fryzjerski damsko-męski, dobry ondulatury potrzebny. Całkowite utrzymanie, pensja według uzody St. Markiewicza. Środa, Dąbrowskiego 3. zdw 50 500

Służąca
czysta, uczciwa potrzebna, ulica Wierzbicice 10, I. zdw 50 493

Bona
freblanka inteligentna potrzebna 15 maja. Zgłoszenia: Matejki 50, I. prawo, 3 godz. zdw 50 480

Osoba
w średnim wieku (może być wiejska) z dobrym gotowaniem do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego i malej restauracyjnej kuchni (przy pomocy dziewczyny) gdzie pani domu brak, potrzebna od 15 maja, miasto powiatowe. Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 50 487

Przyjmę
uczennice do krawieczyzny. — Szyperka 17, II. pr., lewo. zdw 50 466

wspólnika
z gotówką 25 - 30 000 złotych. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 23370

Dyplomowana krawcowa
przyjmie uczennice na 1/2 roku również kursy wieczorowe. — Wróblewska, Matejki 52. zdw 50 447

Do składu
sile niefachowa zaraz, warunek kaucja 500 zł w gotówce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 442

Pomocnik
dzielny obuwiczny potrzebny. — Pałasiak, Marszałka Focha 177. zdw 50 522

Młodszy
pomocnik krawiecki zaraz potrzebny. Marszałka Focha 185 zdw 50 538

Pomocnik
drogeryjny potrzebny zaraz. Drogerja pod Murzynem. Pobiedziska. zdw 50 531

Chłopca
do posylek przyjmie zaraz. „Motor“, Poznań, Dąbrowskiego 7, telefon 62-27. zdw 50 549

Starsza
i młodsza ekspedjentka branży rzeźniczej potrzebna od 15 maja Julian Springer, Strusia 10. zdw 50 546

Krawcowa
domowa potrzebna zaraz. Słowackiego 25 I. prawo. zdw 50 544

Bona - freblanka
potrzebna od 15. 5. lub 1. 6. na wieś do dzieci od 3 1/2 do 10 lat wymagane bardzo dobre polecenia i szkoła freblowska Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 463

Krawczyni
samodzielna na suknie, kostjumi, płaszczu przyjmie Willman, Matejki 51 zdw 50 6167

Fryzjerki
w dom poszukuje zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 50 591

Dzielnej
krawcowej w dom poszukuje zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 50 590

Potrzebna
posługaczka. Spokojna 5 a. II. pr. zdw 50 587

Panowie
zdolni sprzedawcy osiągną wysokie zarobki przez sprzedaż po kupnych artykułów w Poznaniu i na prowincji. Zgłoszenia od 18-20. Szafranek & Gronowski, Poznań, Pocztowa 11. Pw 11 407-19.50

Bufetowy lub bufetowa
z gotówką 2.500 zł, celem objęcia bufetu może się zgłosić zaraz. — Gwiazdowski, Poznańska 42. zdw 50 681

Państwo
którzy chcą oddać dobrego szofera na wspólną obsługę, zechcą się zgłosić pod telef. 72-40. zdw 50 653

Uczennice
do szycia przyjmie Grzeškowiak, Garncarska 10, II. zdw 50 731

Młodszy
robotnik malarski potrzebny. — Zgłoszenia 8 wieczorem. Gaziński, Górna Wilda 31. zdw 50 732

Uczennice
do krawiectwa damskiego mogą się zgłosić. W. Dekubanowska, Wierzbicice 13. zdw 50 740

Krawczyni
dobra sile, przyjmie. Karelus, ul. Podgórna 9. zdw 50 747

Dzielnej kucharki
poszukuje letnisko Polsk. Czerwonego Krzyża w Puszczykowie. Zgłosz. od 12-1 Czerwony Krzyż Poznań, Cieszkowskiego 3. zdw 50 790

Panienska
do kiosku potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 50 798

2 pomocników
fryzjerskich dla Biedruska. Zgłoszenia: Solacz, Wołyńska 13. — Majkowskiego. zdw 50 795

Dziewczę
do dzieci, prac domowych. Górny, Kręta 5, parter prawo. zdw 50 796

Zdolne
panny do szycia zaraz. Salon mód, J. Galas, Wielkie Garbary 41. zdw 50 614

Apteka
prow. poszukuje zaraz lub później dobrze poleconego asystenta. Podać warunki przy wolnym utrzymaniu. Konieczna znajomość języka niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 50 604

Bona
freblanka starsza z pozwoleniem nauczania potrzebna zaraz na wieś do 6 letniego chłopca Zgłoszenia z podaniem wymagań do Kurjera zdw 50 565

Podróżujący
inkasent z gotówką 1 000 zł poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 50 631

Młody
sumienny, inteligentny człowiek ze znajomością książkowości potrzebny do prac biurowych i jako akwizytor. Gwarancja konieczna. Oferty „Franpol“ Grobia 27. zdw 50 819

Młodsza książkowa
potrzebna zaraz. Łask. oferty z dołączeniem życiorysu i dotychczasowej praktyki uprasza się nadesłać pod zdw 50 677

Posługaczka
młodsza tylko dobrze polecona potrzebna zaraz. — Zgłoszenia przedpołudniem. Rybaki 13, dom boczny, parter, prawo. zdw 50 637

Stała posadę
otrzyma we fabryce solidnej dobrej platna, potrzebna gotówka 1.500-2.000 złotych pod zabezpieczenia. Oferty Kurjer zdw 50 680

Zdolny
ekspedjent - dekorator, branży konfekcyjnej potrzebny. — „Dom Mody“, Wrocławska 37. Potrzebny także uczeń. zdw 50 679

Czeladnik
krawiecki potrzebny Małe Garbary 8, parter prawo. zdw 50 672

Panienska
przychodnia, czysta i uczciwa, do lekkich posług domowych w rodzinach 9 do 17 zaraz potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 50 579

Potrzebna
ręczniarka do damskiego szycia. Jakubowska, Niegoleskich 20, II. zdw 50 505

Wytwornia
soków poszukuje na teren miasta Poznania dobrze zaprowadzonego podtrzymującego na wysoką prowizję. Po okresie próbnym nastąpić może zmiana na posadę stałą. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 664

Krawcowej
w dom poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 658

Pomocnica
do krawieczyzny damskiej potrzebna zaraz. Ul. Małeckiego 38 II. p., Iljinczyk. zdw 50 694

Sila biurowa
obeznana dokładnie z książkowością, pisząca biegle na maszynie, potrzebna zaraz. Zgłoszenia tylko osobiste od godziny 4-6. Kurpiński, Tow. Akc., Dąbrowskiego 28. zdw 50 675

Bufetowy lub bufetowa
z gotówką 2.500 zł, celem objęcia bufetu może się zgłosić zaraz. — Gwiazdowski, Poznańska 42. zdw 50 681

Państwo
którzy chcą oddać dobrego szofera na wspólną obsługę, zechcą się zgłosić pod telef. 72-40. zdw 50 653

Uczennice
do szycia przyjmie Grzeškowiak, Garncarska 10, II. zdw 50 731

Młodszy
robotnik malarski potrzebny. — Zgłoszenia 8 wieczorem. Gaziński, Górna Wilda 31. zdw 50 732

Uczennice
do krawiectwa damskiego mogą się zgłosić. W. Dekubanowska, Wierzbicice 13. zdw 50 740

Krawczyni
dobra sile, przyjmie. Karelus, ul. Podgórna 9. zdw 50 747

Dzielnej kucharki
poszukuje letnisko Polsk. Czerwonego Krzyża w Puszczykowie. Zgłosz. od 12-1 Czerwony Krzyż Poznań, Cieszkowskiego 3. zdw 50 790

Panienska
do kiosku potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 50 798

2 pomocników
fryzjerskich dla Biedruska. Zgłoszenia: Solacz, Wołyńska 13. — Majkowskiego. zdw 50 795

Dziewczę
do dzieci, prac domowych. Górny, Kręta 5, parter prawo. zdw 50 796

Zdolne
panny do szycia zaraz. Salon mód, J. Galas, Wielkie Garbary 41. zdw 50 614

Apteka
prow. poszukuje zaraz lub później dobrze poleconego asystenta. Podać warunki przy wolnym utrzymaniu. Konieczna znajomość języka niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 50 604

Bona
freblanka starsza z pozwoleniem nauczania potrzebna zaraz na wieś do 6 letniego chłopca Zgłoszenia z podaniem wymagań do Kurjera zdw 50 565

Podróżujący
inkasent z gotówką 1 000 zł poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 50 631

Młody
sumienny, inteligentny człowiek ze znajomością książkowości potrzebny do prac biurowych i jako akwizytor. Gwarancja konieczna. Oferty „Franpol“ Grobia 27. zdw 50 819

Młodsza książkowa
potrzebna zaraz. Łask. oferty z dołączeniem życiorysu i dotychczasowej praktyki uprasza się nadesłać pod zdw 50 677

Posługaczka
młodsza tylko dobrze polecona potrzebna zaraz. — Zgłoszenia przedpołudniem. Rybaki 13, dom boczny, parter, prawo. zdw 50 637

Mole z futer, — mole wszędzie. Molina się wydobędzie!

Hałciarki
biegle w haftach kościelnych — mogą się zgłosić. J. Gramlewicz, Aleje Marcinkowskiego 17-a. zdw 50 619

Prasowanie, gotowanie
dzienne, wieczorne kursy. Szkoła Gospodarczo-Zawodowa w Poznaniu. Sw. Marcin 69. nw 11032

Krawcowe
pierwszorzędne siły bezwzględnie samodzielne, z dłuższą praktyką potrzebne. Salon mód „Mira“, Wrocławska 14. zdw 50 615

Apteka
w Wielkopolsce poszukuje od 15 maja r. b. lub wcześniej elewa (ki), mającego przynajmniej półroczną praktykę w aptece. Znajomość języka niemieckiego potrzebna. Przy zgłoszeniu dołączyć warunki do Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 610

Poszukuje
pokoiu umebłowanego w pobliżu rynku Jeżyckiego wskaże Kurjer zdw 50 562

Przyjmę
kobiety do roznoszenia, sprzedaż cukierków, kaucja 30 złotych. Kurjer zdw 50 553

Zdolne
krawczyni na suknie, płaszcz. Matejki 60, II p. zdw 50 648

Fryzjerka
i wolontariuszka potrzebna. Matejki 7. zdw 49 950

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Ul. Mokra 12. zdw 50 592

Służąca
przychodnią przyjmie Kowalewska, Umińskiego 6. zdw 50 595

Składacz (ka)
samotny (a) posiadający 3 do 4 tys. złotych potrzebny (a) jako wspólnik do prosperującej drukarni na prowincji. Zgłoszenia Kurjer nw 11 070

Służąca
wiejska, samodzielna znająca się na gospodarstwie domowym i podwózkowym i ogrodzie, potrzebna na wieś zaraz lub od 15. V. Požadana osoba uczciwa — Zgłoszenia Przeszyckpowska, Skrzyński poczta i kolej Ostus, powiat Poznań. nw 11 097

Pomocnik
ogrodnicy może się zaraz zgłosić. B. Anders, ul. św. Wawrzyńca 34, zakłady ogrodnicze. dw 4 996

Ekspedjentka
młodsza dzielna towary krótkie, konfekcja damska zaraz potrzebna. Zgłoszenie osobiste Mostowa 37, III. lewo godz. 13-15. rw 9 893

Pomocnik
fryzjerski z ondulacją potrzebny. Płonka, Aleje Marcinkowskiego nr. 3 a. rw 9 887

Czeladnik